Inspraakbundel

Zienswijzen en reacties op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Gaswinning VDW'

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf 3
Kennisgeving..... 4

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties 8
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties 9
Reacties 202100547 tot en met 202000551 10
Zienswijzen 202100480 tot en met 202000615. 44

Oktober 2021

Woord vooraf

Van woensdag 25 augustus 2021 tot en met dinsdag 5 oktober 2021 lag voor het project 'Gaswinning VDW' de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage. Iedereen kon gedurende deze termijn op de c-NDR reageren door het indienen van een zienswijze.

Wat gaat er gebeuren?

Vermilion Energy Netherlands B.V. (Vermilion) produceert op meerdere locaties in Nederland aardgasuit kleine gasvelden. De gasvelden VDW-A en VDW-B liggen op een diepte van circa 2 km en zijn niet eerder in productie genomen. De gasvelden maken deel uit van de al bestaande winningsvergunningen met de naam Gorredijk en Drenthe VI en liggen onder de gemeenten Westerveld en Weststelling-werf.

Op een geschikte plek boven de gasvelden wil Vermilion een gaswinningslocatie aanleggen en vanaf die locatie één tot drie putten boren. De putten worden aangesloten op het bestaande gastransport-systeem van Vermilion. Er zijn verschillende mogelijkheden voor de uiteindelijke plek van de locatie.

Waarom is dit project nodig?

Nederland werkt aan een duurzame, veilige en betrouwbare energievoorziening. Om de klimaatdoelen van Parijs te halen, bouwen we in Nederland het gebruik van fossiele brandstoffen als aardgas geleidelijk af. Zolang alternatieven voor het gebruik van aardgas nog onvoldoende beschikbaar zijn, is de winning van aardgas nodig. De voorkeur is om dit gas te winnen in eigen land, zolang dit veilig kan. Dit draagt bij aan de onafhankelijkheid van Nederland op het gebied van de energievoorziening. Het levert bovendien werkgelegenheid op en leidt tot 30% minder CO2-uitstoot. Meer informatie over gaswinning uit kleine gasvelden vindt u op www.rijksoverheid.nl/gaswinningkleinegasvelden.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor gaswinning VDW is de rijkscoördinatieregeling (RCR) van toepassing. Meer informatie over de RCR kunt u vinden op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is een mileueffectrapport?

Een milieueffectrapport brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op de kwaliteit van de leefomgeving, gezondheid, landschap, natuur, bodem en water. De kennis over deze effecten wordt meegenomen in de besluitvorming. Het MER zal ook een passende beoordeling bevatten om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat beschreven welke specifieke milieueffecten in de m.e.r.-procedure onderzocht worden. De concept-versie van deze notitie ligt nu ter inzage.

Waar kon u de stukken inzien?

U kon de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 25 augustus 2021 tot en met 5 oktober 2021 inzien op www.rvo.nl/gaswinning-vdw. Op papier kon u de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau in dezelfde periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken op de volgende locaties:

- Gemeentehuis Weststellingwerf, Griffioenpark 1 te Wolvega.
- Gemeentehuis Westerveld, Raadhuislaan 1 te Diever.
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Bezuidenhoutseweg 73 te Den Haag.

Digitale informatiebijeenkomst

Op woensdag 8 september 2021 organiseerde het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat een informatiebijeenkomst. Vanwege de ontwikkelingen rond de verspreiding van het coronavirus en de maatregelen die daartegen worden genomen, organiseerden wij deze informatiebijeenkomst digitaal

via het internet. Tijdens deze bijeenkomst vertelden wij u meer over de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van de gaswinning VDW.

Zienswijzen
Op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn binnen de reactietermijn in totaal 17 zienswijzen en 5 reacties van overheden binnengekomen. De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?
Alle zienswijzen en reacties worden betrokken bij het definitieve besluit. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in het definitieve besluit zijn verwerkt. Hierop staat beroep open. De publicatie van het definitieve besluit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant en in huis-aan-huisbladen. Tevens krijgen alle indieners van een geldige zienswijze persoonlijk een brief van het ministerie ter kennisgeving van de publicatie van het definitieve besluit.

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39029
24 augustus
2021

Kennisgeving gaswinning VDW, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van woensdag 25 augustus 2021 tot en met dinsdag 5 oktober 2021 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD) ter inzage voor het project gaswinning VDW. In deze notitie staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport voor gaswinning VDW.

U kunt in deze periode reageren op de notitie door het indienen van een zienswijze.

Wat gaat er gebeuren?

Vermilion Energy Netherlands B.V. (Vermilion) produceert op meerdere locaties in Nederland aardgas uit kleine gasvelden. De gasvelden VDW-A en VDW-B liggen op een diepte van circa 2 km en zijn niet eerder in productie genomen. De gasvelden maken deel uit van de al bestaande winningsvergunningen met de naam Gorredijk en Drenthe VI en liggen onder de gemeenten Westerveld en Weststellingwerf (zie de afbeelding).

Op een geschikte plek boven de gasvelden wil Vermilion een gaswinningslocatie aanleggen en vanaf die locatie één tot drie putten boren. De putten worden aangesloten op het bestaande gastransportsysteem van Vermilion. Er zijn verschillende mogelijkheden voor de uiteindelijke plek van de locatie.

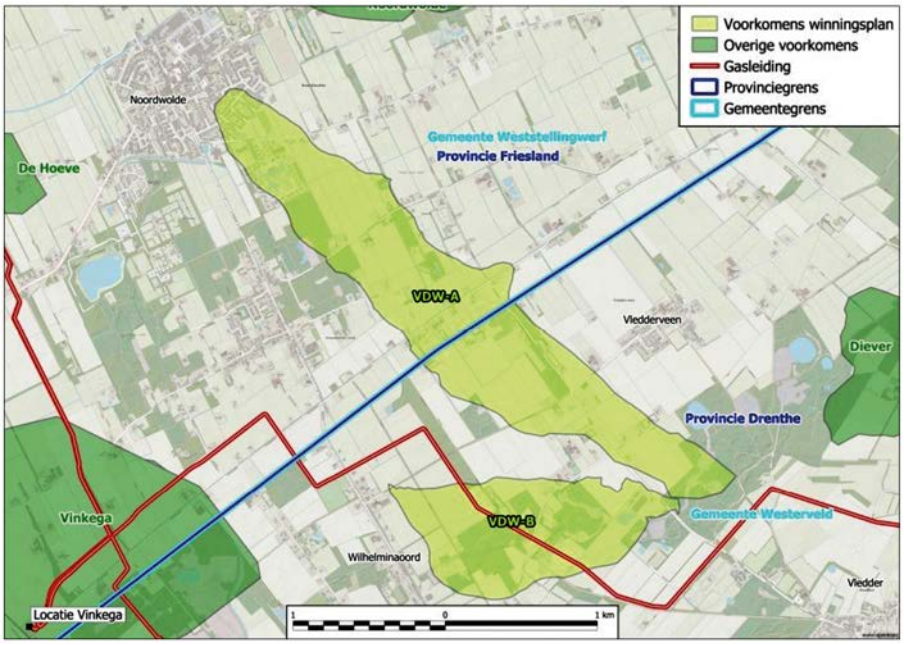

Waarom is dit project nodig?

Nederland werkt aan een duurzame, veilige en betrouwbare energievoorziening. Om de klimaatdoelen van Parijs te halen, bouwen we in Nederland het gebruik van fossiele brandstoffen als aardgas geleidelijk af. Zolang alternatieven voor het gebruik van aardgas nog onvoldoende beschikbaar zijn, is de winning van aardgas nodig. De voorkeur is om dit gas te winnen in eigen land, zolang dit veilig kan. Dit draagt bij aan de onafhankelijkheid van Nederland op het gebied van de energievoorziening. Het levert bovendien werkgelegenheid op en leidt tot 30% minder CO2-uitstoot. Meer informatie over gaswinning uit kleine gasvelden vindt u op www.rijksoverheid.nl/gaswinningkleinegasvelden.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor gaswinning VDW is de rijkscoördinatieregeling (RCR) van toepassing. Meer informatie over de RCR kunt u vinden op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is een milieueffectrapport?

Een milieueffectrapport brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op de kwaliteit van de leefomgeving, gezondheid, landschap, natuur, bodem en water. De kennis over deze effecten wordt meegenomen in de besluitvorming. Het MER zal ook een passende beoordeling bevatten om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat beschreven welke specifieke milieueffecten in de m.e.r.-procedure onderzocht worden. De concept-versie van deze notitie ligt nu ter inzage.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 25 augustus 2021 tot en met 5 oktober 2021 inzien op www.rvo.nl/gaswinning-vdw. Op papier kunt u de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau in dezelfde periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken op de volgende locaties:
- Gemeentehuis Weststellingwerf, Griffioenpark 1 te Wolvega.
- Gemeentehuis Westerveld, Raadhuislaan 1 te Diever.
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Bezuidenhoutseweg 73 te Den Haag.

Digitale informatiebijeenkomst

Op woensdag 8 september 2021 en indien nodig op donderdag 9 september 2021 organiseert het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat twee informatiebijeenkomsten. Vanwege de ontwikkelingen rond de verspreiding van het coronavirus en de maatregelen die daartegen worden genomen, organiseren wij deze informatiebijeenkomsten digitaal via het internet. Tijdens deze bijeenkomsten vertellen wij u meer over de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van de gaswinning VDW. Uiteraard kunt u tijdens deze bijeenkomsten vragen stellen.

Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar www.rvo.nl/gaswinning-vdw. Op deze pagina kunt u zich aanmelden voor deelname aan een bijeenkomst. Na aanmelding ontvangt u uw link voor deelname. Wij hopen u binnenkort (digitaal) te mogen begroeten.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. In een zienswijze laat u weten wat u vindt van de c-NRD. U kunt hierbij denken aan:
- aanvullende vragen over onderwerpen die niet in de c-NRD zijn beschreven;
- onjuistheden in de c-NRD.

We stellen het op prijs als u aangeeft op welk deel van de notitie u reageert en uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

U kunt een zienswijze indienen van 25 augustus 2021 tot en met 5 oktober 2021. Dat kan op verschillende manieren:
- Bij voorkeur digitaal via het reactieformulier op www.rvo.nl/gaswinning-vdw. U kunt niet reageren per e-mail.
- Per post door een brief te sturen naar:
  Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Gaswinning VDW, Postbus 111, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- U kunt ook op werkdagen tussen 9.00 uur en 17.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten via telefoonnummer 070 379 89 79 om uw zienswijze mondeling door te geven.

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en gebruiken deze alleen voor het doel waarvoor u ze heeft aangeleverd. Ook bewaren wij uw gegevens niet langer dan nodig is. U vindt meer informatie over het privacy beleid op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten en provincies. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de (definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op basis van die notitie wordt het milieueffectrapport opgesteld. Dit milieueffectrapport vormt de onderbouwing voor het inpassingsplan. Het milieueffectrapport komt, samen met het ontwerp van het inpassingsplan en de daarmee samenhangende besluiten, ter inzage te liggen. Later kunt u daar ook weer op reageren. Dit wordt onder andere aangekondigd in de Staatscourant, in huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over gaswinning VDW en alle bijbehorende stukken vindt u op: www.rvo.nl/gaswinning-vdw. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen via telefoonnummer 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen/reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze/reactie opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze of reactie. De reacties zijn opgenomen vanaf pagina 10. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 44.

Zienswijzen en reacties op c-NRD 'Gaswinning VDW'

Registratienummer	Zienswijzenummer	Reactienummer
202100480	202100480	
202100481	202100481	
202100484	202100484	
202100486	202100486	
202100487	202100487	
202100493	202100493	
202100495	202100495	
202100498	202100498	
202100499	202100499	
202100500	202100500	
202100502	202100502	
202100503	202100503	
202100504	202100504	
202100505	202100505	
202100506	202100506	
202100507	202100507	
202100547		202100547
202100548		202100548
202100549		202100549
202100550		202100550
202100551		202100551
202100615	202100615	

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen/reacties

Zienswijzen en reacties op c-NRD 'Gaswinning VDW'

Zienswijze-/reactienummer	Organisatie
202100615	Buurtschap Wapserauwen, WAPSERAUWEN
202100547	Gemeente Westerveld, College van Burgemeester en Wethouders, HAVELTE
202100548	Gemeente Weststellingwerf, College van Burgemeester en Wethouders, WOLVEGA
202100493	Groepje Uitzicht, VLEDDERVEEN
202100507	Milieudefensie, afdeling Westerveld, HAVELTE
202100499	Natuurbeschermingswacht, MEPPEL
202100551	Provincie Drenthe, Gedeputeerde Staten, ASSEN
202100550	Provincie Friesland, Gedeputeerde Staten, LEEUWARDEN
202100549	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, AMERSFOORT
202100504	Soons, Coaching, Training & Advies, VLEDDERVEEN
202100505	Stichting GAS DrOvF, KALLENKOTE
202100498	Vereniging Plaatselijk Belang Vledderveen, VLEDDERVEEN
202100502	Wildernistrek, VLEDDER

Reacties 202100547 tot en met 202000551

Verzonden: 10/14/2021 2:08:12 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 50
Postcode: 7970 AB
Woonplaats: Havelte
Land: Nederland
Telefoonnummer: (14) 0521
E-mailadres: info@gemeentewesterveld.nl
Als: Overheid
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: Gemeente Westerveld

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

GemeenteWesterveld

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Warmte en Ondergrond
ter attentie van [redacted]
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

VERZONDEN 12 OKT. 2021

Datum	Ons kenmerk	Uw brief	Uw kenmerk
11 oktober 2021	311258	2 september 2021	DGK-WO/ 21225740

Onderwerp
reactie concept-NRD en MER
gaswinning VDW

Geachte [redacted],

Op 3 september 2021 ontvingen wij uw brief waarin u melding maakt van het concept van Notitie reikwijdte en detailniveau (hierna NRD) voor de nieuwe gaswinning VDW-A en VDW-B (voorheen Boergrup-Lombok) nabij Vledderveen/Wilhelminaoord/Noordwolde. U geeft in de brief aan dat wij voor 12 oktober a.s. een reactie kunnen indienen. Onderstaand onze reactie. Deze is in samenspraak met de gemeente Weststellingwerf opgesteld.

I. Algemeen
Op 16 februari 2021 hebben wij samen met de gemeenten Weststellingwerf en Steenwijkerland uw Ministerie van EZK een brief gezonden als eerste reactie op het voornemen VDW. Een aantal onderdelen uit deze reactie is meegenomen in de concept NRD in omschrijvende zin. De concept NRD is omgevingsgericht opgesteld, met andere woorden met welke (milieu)effecten moet de omgeving rekening houden.

De voor ons en voor de omgeving eveneens belangrijke onderwerpen zoals lusten en lasten, mogelijke risico's is (nog) niet omschreven. Weliswaar staat er in het begin van de tekst dat gaswinning voor Nederland van belang is maar de gevolgen voor de directe omgeving worden niet genoemd. Het lusten en lasten onderwerp is veelvuldig aan de orde tijdens gesprekken tussen ons als lagere overheden en uw ministerie.

In de Mijnbouwwet zijn meer omgevingsgerichte weigeringsgronden opgenomen. De inwoner(s) lijken minder goed beschermd. Dat er gaswinning plaatsvindt in Nederland, is evident maar de Mijnbouwwet houdt geen rekening met de maatschappelijke impact die dit met zich meebrengt. Met het NOGEPA verdrag, gestart in 2017, wordt een poging gewaagd om doelen te formuleren waar de (maatschappelijke) gevolgen voor de omgeving/inwoners meer tot uitdrukking komen, of zou moeten komen. Wij hebben het NOGEPA verdrag meermaals een papieren tijger genoemd.

De mijnbouwbedrijven willen samen met uw ministerie werken aan gebiedsarrangementen. Dat klinkt mooi maar ten eerste duurt het erg lang voordat dit uitgewerkt wordt en ten tweede, de trein in o.a. Westerveld en Weststellingwerf dendert onverminderd voort. Er wordt weliswaar bij VDW

Bezoekadres: Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever Postadres: Postbus 50, 7970 AB Havelte
T 14 0521 | E info@gemeentewesterveld.nl | I www.gemeentewesterveld.nl
BTW-identificatie: NL 8062.98.844.B.01 | KvK: 01172480 | Bankrekening: NL27BNGH0285[illegible]

gesproken over een gebiedsproces waarbij onderwerpen zoals ontzorgen maar ook investeringen aan de orde komen. Dit gebiedsproces zal een langdurig en ingewikkeld traject worden, waarbij iedereen goed gehoord moet worden en alle belangen goed moeten worden afgewogen. Het voorbeeld van Ternaard wordt veelvuldig genoemd. Een demissionair kabinet zal hierbij ongetwijfeld een remmende factor zijn maar wij zouden toch graag enige concrete aanstalten zien waar de omgeving op kan bouwen. Dat zal ten gunste zijn voor het verkrijgen van draagvlak voor deze nieuwe gaswinning in dit gebied.

In 2020 is in een afspraak tussen de Minister van EZK en de mijnbouwbedrijven vastgelegd dat de mijnbouwbedrijven vrijwillig afzien van de investeringsaftrek. In dit convenant belooft het Rijk zich in te spannen voor draagvlak voor gaswinning in kleine velden in ruil voor het afzien van de investeringsaftrek door de gaswinbedrijven. Dus voordat de procedures voor (nieuwe) gasboringen worden gestart en de risico's daarvan zorgvuldig zijn afgewogen, is feitelijk vanaf 2020 al beloofd dat meegewerkt gaat worden. De vraag rijst of hierdoor sprake kan zijn van vooringenomenheid. Dit scheelt financieel nogal en de directe omgeving heeft het nakijken. Wij zijn hiervan niet op de hoogte gesteld, laat staan om welke bedragen het gaat. Onze vraag is dan ook hoe u hiermee omgaat bij o.a. VDW want helaas is bij dit convenant nagelaten om concrete afspraken te maken op welke wijze er mogelijk geïnvesteerd kan worden in de omgeving.

Net zoals de gemeente Weststellingwerf merken wij dat het draagvlak in de gemeente(n) er nog niet is en wellicht niet zal komen. De meerderheid ziet het belang van gaswinning wel in maar wil niet opdraaien voor de mogelijke gevolgen die dit met zich mee kan brengen. Dat is zowel in emotionele zin als in financiële zin. Wij vragen u, mede gelet op bovenstaande, hiervoor uw blijvende aandacht.

II. Concept NRD
Vervolgens willen wij ingaan op de inhoud van de concept NRD.

Waarom rcr regeling
In de eerste reactie hebben wij gevraagd op basis waarvan de rcr van toepassing is. Dat zien wij niet terug in de concept NRD.

Locatie
De meeste voorgestelde en te onderzoeken locaties liggen binnen de grenzen van de gemeente Westerveld. Voor zover dat van het kaartje afgeleid kan worden, lijkt een aantal locaties geconcentreerd te liggen rondom de oorspronkelijk gekozen locatie (groene ster) en de in overleg met de omgeving alternatieve locatie (blauwe ster).

Locatie 1 en 2 liggen naar onze mening (te) dicht op het beschermd dorpsgezicht én Unesco kernzone gebied Unesco gebied. Tevens willen wij u er op wijzen dat de meeste locaties moeilijk bereikbaar zijn voor zwaar verkeer. De doorgaande weg Koningin Wilhelminalaan (van Frederiksoord naar Noordwolde) is een prima brede weg maar de meeste zijwegen en ontsluitingswegen zijn smal en vele zijn zandpaden. De zandpaden zijn kenmerkend voor het gebied en zullen niet zomaar verhard kunnen worden. Sommige (zand)wegen zijn in gemeentelijke eigendom maar er zijn ook veel wegen en paden in bezit van de Maatschappij van Weldadigheid.

GemeenteWesterveld

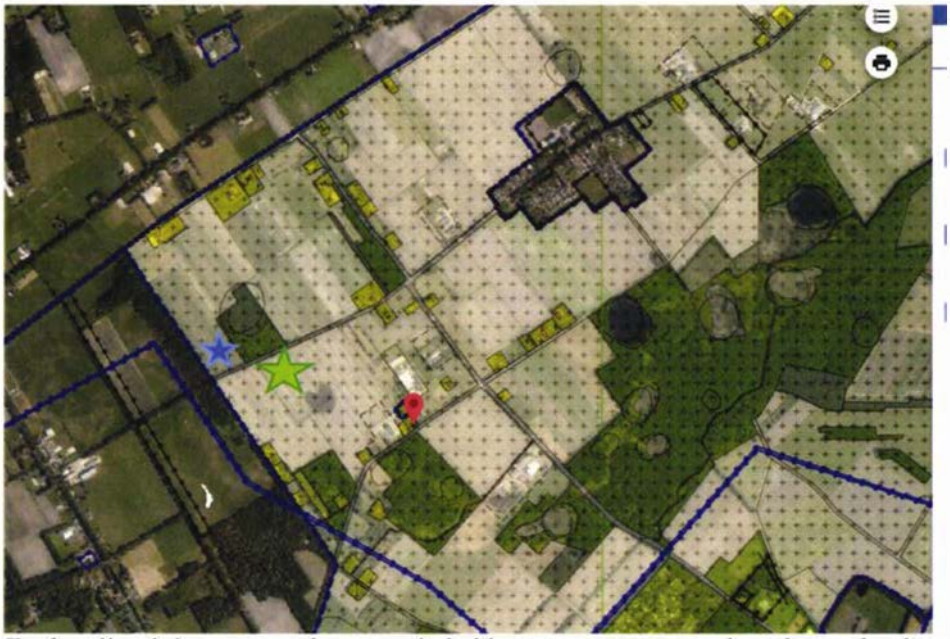

Zoals wij ook in onze eerdere reactie hebben aangegeven, maken de zandpaden, het wegenpatroon en sommige halfverharde wegen in dit gebied deel uit van het beschermd dorpsgezicht. Mede op basis daarvan is de Unesco status verkregen. Door een gebiedsvreemde activiteit toe te laten in dit gebied, wordt mogelijk het cultuurhistorische karakter van aangrenzende Unesco-gebied onevenredig en onherstelbaar aangetast.

Er is, voor zover ons bekend, nog in dit gebied een voormalige NAM-locatie. Wij kunnen aan de hand van de kaart niet zien of deze mogelijk in beeld is. Deze locatie ligt vermoedelijk wel verder af van het beschermd dorpsgezicht én Unesco kernzone gebied.

Wij zien in de uit te werken alternatieve graag hoe en op welke wijze u hier mee om denkt te gaan. U geeft in het concept aan dat e.e.a. aan de orde komt bij de HIA. Wij zijn benieuwd naar dat rapport te zijner tijd. Een plan c.q. vergunning voor zowel de oprichting van de locatie en het eventueel aanleggen van een nieuwe leiding moet (economisch) uitvoerbaar zijn. Dat moet blijken uit de onderbouwing van bijvoorbeeld een inpassingsplan. U en/of Vermilion zal naar verwachting van een aantal derde partijen instemming moeten verkrijgen voor medewerking. Wij hebben bij het onderzoeken van de locaties ook graag inzage in dit onderdeel.

Oprichting locatie

Het gaat om het oprichten van een nieuwe locatie. Eerste een boorlocatie en bij een succesvolle boring wordt de locatie omgezet naar een winlocatie. In de conceptnotitie NRD wordt aangegeven dat er mogelijk 3 putten geboord moeten gaan worden. De reden hiervan wordt o.i. niet omschreven.

Procedure

U geeft aan dat er gedacht wordt aan de inpassingsplan of een projectbesluit volgens de Omgevingswet. Achteraf bevreemdt het ons dat voor het veld Wapse in 2015 niet gekozen is voor een RCR. Het veld Wapse ligt namelijk voor het grootste deel onder het Natura 2000 gebied Drents Friese Wold. De nieuw aan te boren velden LDS liggen volgens het kaartje buiten het Natura 2000

gebied. Ook daar hebben wij gevraagd naar een meer accurate kaart waaruit blijkt dat het veld kennelijk "net" ophoudt bij het Natura 2000 gebied. Veld VDG ligt er voor een klein deel onder en daarvoor wordt nu wel een rcr gevolg en 6 jaar geleden niet voor Wapse. Wij zetten onze vraagtekens hierbij.

Omschrijving 2.2.
Onze vraag is wat deze gaswinning voor het gebied oplevert in plaats van voor de B.V. Nederland. Hier staat nog dat de gasprijs laag ligt en dat het steeds minder interessant wordt om te gaan winnen. Wij zien het tegendeel. Deze omschrijving dekt o.i. de lading niet/niet goed.

Kaartje
Kaartje figuur 2 blz 7 : Nijensleek is geen (gas)voorkomen meer. Dat is nu waterinjectie. Het zou goed zijn om dat aan te duiden op de kaart.

Bestemmingsplan Buitengebied
Op blz 8: Het bestemmingsplan Buitengebied 2018 is vernietigd. Het nu geldende bestemmingsplan is het bestemmingsplan Buitengebied Vledder. De meeste locaties hebben een agrarische bestemming zo het lijkt.

3.1.3
Het woord "nominatie" is achterhaald. De Koloniën hebben inmiddels de UNESCO status.

Blz 11
Casing: wij hebben ervaren hoe dit is gegaan bij de boorlocatie aan Meentheweg nabij Wolvega. Deze activiteit gaat gepaard met behoorlijk geluid voor de omgeving. Uiteraard zijn wij hierin niet technisch onderlegd maar er is vernomen dat zodra een buis wordt opgepakt en in de grond gedrukt wordt, het klinkt alsof een sirene loeit. Wij hebben op voorhand onze bedenkingen bij deze geluidniveaus, met name in de avond en nachtperiode ervan uitgaande dat deze activiteit 24/7 doorgaat. Wij vinden dat in elk geval de omgeving van tevoren hierover ingelicht moet worden.

Perforatie
Wij halen uit het concept van de NRD (nog) niet wat hiermee bedoeld wordt. Bij de boring in Wapse kwam perforeren pas later naar voren toen het al gebeurd was. Hiervoor was slechts een melding nodig door Vermilion. Tijdens een rechtszitting werd door een derde partij gevraagd of hierbij chemicaliën gebruikt worden. Door perforatie kan het boorgat vergroot worden waardoor mogelijk gas uit een andere laag kan worden gehaald. Bij die zaak overwoog de Afdeling Bestuursrechtspraak dat de in het winningsplan omschreven putbehandelingen over het algemeen geen merkbare gevolgen hebben. Wij achten de passage "over het algemeen" te vaag als het gaat om bescherming van de omgeving. Nadien bleek dat er wel gebruik was gemaakt van perforatie en dat dit "slechts" gemeld hoefde te worden. Wij blijven van mening dat dit meegenomen moet worden bij de beoordeling en dat dit hier op voorhand openheid over gegeven moet worden. Wij verzoeken u in de NRD te verduidelijken wat verstaan wordt onder perforatie en wat hier voor nodig is.

GemeenteWesterveld

Well test
In het concept NRD wordt aangegeven dat er een welltest wordt gedaan. Wij vragen ons af of niet vermeld moet worden hoe dit in zijn werk gaat en of dit vooraf gemeld moet worden aan de omgeving en bij SodM ? De andere vraag is of een welltest plaatsvindt onder (fysiek) toezicht van SodM ? Wij vinden dat de omgeving moet weten wat hieronder wordt verstaan en wat men kan verwachten.

Blz. 12
Bij het onderzoeken van de locaties is het van belang of die locatie aangesloten kan worden op de bestaande leiding of dat er een nieuw tracé aangelegd moet worden. De omgevingsvergunning van de huidige leiding was planologisch verankerd in het bestemmingsplan Buitengebied 2018 maar aangezien dit bestemmingsplan vernietigd is, geldt de verleende omgevingsvergunning (weer). Een eventuele nieuwe leiding dient planologisch verankerd te worden in het inpassingsplan.

Blz. 13
Dit onderdeel gaat over de afvoer van productiewater. Dat lijkt ogenschijnlijk eerst niet veel maar kan intensiever worden naar mate de tijd vordert. Zoals eerder genoemd dient naar onze mening een te kiezen (voorkeurs)locatie goed bereikbaar te zijn zonder dat hiervoor ingrepen voor gepleegd hoeven te worden in het landschap. Doorkruisen van zandpaden en/of (semi)verharden van zandpaden is niet hetgeen wij voorstaan.

Blz. 14
Bij figuur 7 is een kaartje opgenomen met de te onderzoeken locaties. Dit kaartje wordt enigszins vaag weergegeven. Wij verzoeken u een duidelijkere kaart op te nemen met daarop de bebouwing en percelen zodat goed inzichtelijk en herkenbaar wordt waar de locaties liggen. Daarbij verzoeken wij u ook onderstaande toekomstige bouwlocaties op te nemen. Voor het realiseren van enkele koloniewoningen nieuwe stijl wordt momenteel gewerkt aan een wijziging van het bestemmingsplan, zie afbeelding van www.ruimtelijkeplannen.nl hieronder (bestemmingsplan nieuwbouw koloniewoningen Hooiweg Noord).

Blz. 16
Dit onderdeel gaat over bodemdaling. In het concept wordt aangegeven dat bodemdaling wordt gemeten door metingen. Er wordt niet aangegeven wat het 0-punt is. Onze vraag is of dit bekend is. De Mijnbouwwet spreekt weliswaar over een meetplan maar dit meetplan is juridisch niet gekoppeld aan een vergunningtraject c.q. instemmingsbesluit winningsplan. Dit dient naar onze mening nadrukkelijker omschreven te worden en ondanks dat de Mijnbouwwet geen juridische koppeling legt, zien wij graag een binding tussen winningsplan en meetplan. Wij stellen ons voor

dat Vermilion via een voorwaarden opgelegd krijgt om het meetplan openbaar te maken en aan te geven hoe vaak er gemeten wordt en op welke wijze. Nu lijkt het meetplan iets tussen EZK/Sodm en Vermilion. Dat zou o.i. transparanter moeten. Het mijnbouwbedrijf komt met meetgegevens en dan blijkt, feitelijk achteraf, dat er meer daling is dan verwacht en opgenomen is in het winningsplan, getuige Vinkega en Wapse. Dan is de winning al lang aan de gang en stopt daardoor niet. Het studiegebied is groter dan VDW maar dat is nog te vaag om uit te gaan van acceptabele bodemdaling. Waarom niet frequenter meten en bij dreigende overschrijding ingrijpen.

Blz. 17
Hierbij wordt aangegeven dat eerst een archeologisch bureauonderzoek wordt uitgevoerd. De voorgestelde locaties lijken allemaal in het buitengebied te vallen en niet binnen de grenzen van het beschermde dorpsgezicht. Het bestemmingsplan Buitengebied 2018 is vernietigd en daarom geldt de omgevingsvergunningplicht niet meer. Het Buitengebied Vledder kende de omschrijving van archeologische waarden (nog) niet. Het gebied heeft een hoge archeologische verwachtingswaarde. Wij gaan er vanuit dat hier rekening mee gehouden wordt.

Blz. 17
Hierwordt aangegeven dat bij de MER ook een HIA wordt opgesteld. Onze vraag is welke waarde wordt toegekend aan een HIA. Wie beoordeelt deze HIA ? Het werelderfgoedcomité ? Anders is het net alsof de slager zijn eigen vlees keurt als het door het rijk "zelf" wordt gedaan.

Blz. 17
Wat betreft het aspect geluid verzoeken wij u e.e.a. nader te omschrijven. Wat kan de omgeving verwachten en voor hoe lang, welke dagperiodes etc. Wij vinden het van belang dat de omgeving op voorhand en dus aan het begin van het proces duidelijk moet hebben wat men kan verwachten.

Blz 19
Onze vraag is in hoeverre in een concept NRD opgenomen moet worden hoe de omgeving te betrekken bij je verdere planvorming en onderzoek. Zoals het affakkelen geeft impact, vooral als dat in het donker plaatsvindt. Wij zien niet in waarom in deze concept NRD niet aangegeven kan worden hoe de omgeving actief betrokken wordt bij de activiteiten.

Blz. 20
Boorspoeling: hoe wordt gegarandeerd dat er geen stoffen in de bodem achterblijven ? Verderop wordt gesproken over mogelijk radioactief materiaal ? Dit lijkt alsof er achteraf bemonsterd wordt. Dat lijkt ons geen goede zaak. Wij zien liever dat al het materiaal bemonsterd wordt en niet alleen bij vermoedens.

Wij zien de definitieve NRD tegemoet. Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de gemeente via telefoonnummer 14 0521 en via info@gemeentewesterveld.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/14/2021 2:10:22 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 60
Postcode: 8470 AB
Woonplaats: Wolvega
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Weststellingwerf

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega
Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega
Telefoon
140561
Fax
(0561) 61 36 06
Internet
www.weststellingwerf.nl
E-mail
info@weststellingwerf.nl

Directoraat-generaal Klimaat en Energie Directie Warmte en Ondergrond
t.a.v. [redacted]
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Wolvega, 11 oktober 2021

Referentienummer: 0098101023
Documentnummer: 0098353871

Behandeld door [redacted]

Onderwerp: zienswijze concept NRD gaswinningsproject VDW

Geachte [redacted],

Bij brief van 2 september 2021 heeft u ons geïnformeerd over de terinzage legging van het concept van de notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) gericht op het beoogde gaswinningsproject "VDW" (voorheen Boergrup en Lombok).
U geeft aan dat wij tot uiterlijk 12 oktober op het concept NRD kunnen reageren. Onderstaand onze reactie. Deze is in samenspraak met de gemeente Westerveld opgesteld.

Negatief gemeentelijk gasbeleid
Alvorens wij inhoudelijke reageren op uw verzoek, wijzen wij u eerst op het negatieve gemeentelijke beleid inzake gaswinning. In dat beleid is vastgelegd dat de gemeente Weststellingwerf geen medewerking verleent aan nieuwe ontwikkelingen op het gebied van gaswinning, omdat dit niet past:

- bij ons streven naar verduurzaming;
- binnen de energietransitie;
- in ons beeld van het afbouwen van gaswinning in Nederland.

Het project VDW is gericht op (onderzoek naar) de ontwikkeling van nog niet eerder aangeboorde gasvelden. Wij zijn op grond van het gemeentelijke beleid tegen deze ontwikkeling. Wij begrijpen dat gaswinning geen gemeentelijke bevoegdheid is en het gemeentelijk beleid dus niet bepalend is, maar verzoeken u evengoed rekening te houden met ons standpunt. Waarbij ook opgemerkt dat het naar onze bewoners niet uit te leggen is, dat er geen gemeentelijke beslissingsbevoegdheid over deze gaswinning is, maar de volledige lasten wel door ons/ onze buurgemeente gedragen worden.
Uw nationale belang inzake gaswinning staat haaks op de effecten die lokaal zichtbaar en voelbaar zijn. Mogelijk zijn de effecten niet feitelijk waar te nemen, maar wij merken in toenemende mate dat bewoners last hebben van gaswinning in hun woonomgeving. Wij vragen hier uw blijvende aandacht voor.

RCR regeling
De Rijkscoördinatie regeling (RCR-regeling) brengt met zich mee dat u inwoners en belangenpartijen op voorhand uitgebreid betrekt bij de procedure. Daar zijn wij blij mee. Op deze wijze wordt men aan de voorzijde van het project uitgebreid ingelicht en heeft een ieder, in dit stadium al, de mogelijkheid gehad om te reageren en zijn/ haar belangen kenbaar maken. Onzes inziens moet u die uitgebreide informatiestroom en uitleg altijd toepassen bij nieuwe ontwikkelingen en dit niet afhankelijk stellen van de toevalligheid dat een gasveld in de nabijheid van een Natura 2000 gebied is gelegen.
Onderdeel van de RCR regeling is dat u een gebiedsproces opzet, waarbij onderwerpen als ontzorgen maar ook gebiedsinvesteringen voorzichtig op de agenda worden gezet. Gebiedsinvesteringen staan volledig los van eventuele besluiten om te komen tot gaswinning, dat moet voor een ieder helder zijn en blijven. Dit gebiedsproces zal een langdurig en ingewikkeld traject worden, waarbij iedereen goed gehoord moet worden en alle belangen goed moeten worden afgewogen.

Alternatieve locaties
Daar waar er bij de eerste ambtelijke presentatie van de plannen omtrent project VDW één gaswinlocatie als uitgangspunt werd genomen (gelegen aan de P.W. Jansenlaan in Westerveld), heeft u nu in totaal 9 alternatieve gaswinlocaties aangewezen. In het MER worden deze locaties qua milieutechnische haalbaarheid verder onderzocht en van een waardeoordeel voorzien. Uiteindelijk zal dit leiden tot een voorkeursalternatief.
Het opstellen van een concept-NRD brengt met zich mee dat alternatieven worden onderzocht. Maar die alternatieven moeten dan wat ons betreft wel reëel zijn.
De locatie nabij Noordwolde (nr. 5) is onzes inziens geen reëel alternatief. De ligging dichtbij Noordwolde (afstand 600 meter tot de komgrens, 400 meter tot de lintbebouwing) is ongewenst. Door de grote afstand vanaf locatie 5 tot het hoogste punt van de gasvelden, moeten er daarnaast over aanzienlijke afstanden boringen worden uitgevoerd met alle milieugevolgen van dien. Verder is er geen gasleiding in de nabijheid van locatie 5 gelegen, dus zal er ook over minimaal 2 kilometer een nieuwe pijpleiding moeten worden aangelegd, in een gebied met hoge landschappelijke en natuurlijke waarden. Dit alles is niet reëel en ongewenst.
Vanwege de grote afstand tot de gasvoorkomens moet ook een boring vanaf locatie 9 (bestaande gaswinlocatie Vinkega) afvallen.
Bij het zoeken naar alternatieven is een zwaardere screening aan de voorzijde nodig. Door zoveel alternatieven in het concept-NRD op te nemen wordt het rapport onoverzichtelijk en creëert u onnodig veel onrust.

Unesco werelderfgoed
Afgelopen 26 juli heeft het Werelderfgoedcomité van Unesco de Koloniën van Weldadigheid op de Werelderfgoedlijst geplaatst. De kernkwaliteiten daarvan worden nu wettelijk beschermd. De NRD en het MER zullen op alle fronten optimaal moeten inzetten op het onderzoeken van de effecten van gaswinning op het erfgoed met als doel maximale bescherming van de koloniën. Het gaat daarbij natuurlijk om aspecten als bodemdaling en bodemtrillingen, maar ook de zichtbaarheid van de locatie, de toename van het vrachtverkeer, de effecten van de opbouw van een locatie en de feitelijke (proef)boring moeten goed worden onderzocht en afgewogen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris, de burgemeester,

Verzonden: 10/14/2021 2:14:45 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 1600
Postcode: 3800 BP
Woonplaats: Amersfoort
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
DG Klimaat en Energie-WO

Postbus 20401
2500 EK
DEN HAAG

[redacted]

Onze referentie

Uw referentie
DGKE-WO/ 21225881

Uw brief
2 september 2021

Datum 07 oktober 2021
Betreft Reactie concept-NRD gaswinning VDW

Geachte [redacted],

Op 03 september jongsleden heb ik uw brief inzake concept-NRD en MER gaswinning VDW (DGKE-WO/21225881, d.d. 02-09) ontvangen met daarbij het verzoek hierop te reageren. Met deze brief maak ik graag mijn reactie op het concept van de notitie reikwijdte en detailniveau (concept-NRD) kenbaar.

De afweging en besluitvorming voor het al dan niet mogelijk maken van gaswinning op de voorgestelde locaties genaamd VDW A/B raakt meerdere rijksbelangen, waaronder het belang van cultureel erfgoed. Cultuurhistorische waarden in dit gebied zijn onder meer verwachte archeologische waarden, het beschermd dorpsgezicht Frederiksoord/Wilhelminaoord en niet in de laatste plaats het werelderfgoed. Sinds juli van dit jaar staan de Koloniën van Weldadigheid op de UNESCO werelderfgoedlijst. Ondertekening van de Werelderfgoed-conventie in 1992 verplicht de Staat tot de instandhouding van de uitzonderlijk universele waarden van het ingeschreven werelderfgoed. Het belang hiervan vraagt dan ook een volwaardige plaats in de afweging tot besluitvorming en voorafgaande processtappen.

Het gepresenteerde concept-NRD bevat op enkele punten onduidelijkheden en enkele omissies. In reactie hierop wil ik u de volgende onderstaande punten meegeven:

In zowel de hoofdstukken 3 als 5 is het belang en de beleidscontext van werelderfgoed meer specifiek te omschrijven. Ik vraag u om in paragraaf 3.1.2. expliciet aandacht te besteden aan de feitelijke inschrijving van de Koloniën van Weldadigheid als werelderfgoed. De suggestie wordt gewekt dat deze samenhangt met de status van beschermd dorpsgezicht. Dit is verwarrend en onjuist. De notitie kan op dit punt aan duidelijkheid winnen door dit los van elkaar te beschrijven. De Koloniën zijn in juli van dit jaar aangewezen als werelderfgoed. Het beschermd dorpsgezicht is aangewezen onder de Monumentenwet in 2009. In het wettelijk beschermingsregime staan deze twee 'statussen' los van elkaar.
Ik verzoek u om in paragraaf 3.1.3. uit te gaan van 'inschrijving op de lijst van werelderfgoed' in plaats van nominatie. De fase nominatie is inmiddels achter ons. 'Nominatie' geeft mogelijk onbedoeld een verkeerde voorstelling van zaken.

Ten aanzien van paragraaf 3.2.4. en paragraaf 4.1.2 vraag ik u om in het NRD meer duidelijkheid te geven over de scope van het archeologisch onderzoek naar de tracés voor de transportgasleiding. De scope van het archeologisch onderzoek naar deze tracés is op dit moment in het concept-NRD onduidelijk. Ik verzoek u om in de NRD te beschrijven dat alle mogelijke tracés van transportleiding, gekoppeld aan de mogelijke negen winningslocaties, onderzocht worden.

Het VN-orgaan voor cultuur, UNESCO, is buitengewoon kritisch op vormen van mijnbouw in of nabij werelderfgoed. Bij het eventueel mogelijk maken van gaswinning nabij de Koloniën van Weldadigheid ligt het in de lijn der verwachting dat interdepartementale beantwoording van vragen vanuit UNESCO nodig is.
In dat licht maak ik de volgende opmerkingen ten aanzien van de te onderzoeken milieueffecten op landschap, archeologie en cultuurhistorie:

Naar aanleiding van paragraaf 4.1.1.: Ik acht het kwetsbaar en onverstandig dat de initiatiefnemer de inschatting voor het risico op bodemdaling opstelt. Ik stel voor dit onderzoek extern uit te voeren door een onafhankelijke partij en zo onderdeel van de NRD en het MER te maken, ten behoeve van de transparantie op dit gevoelige onderwerp. Beschikbaarheid van onafhankelijke informatie over bodemdaling is van belang voor het opstellen van een geloofwaardige Heritage impact assessment.

Mijn verzoek is om de slotalinea van 4.1.2. ten aanzien van het werelderfgoed te herschrijven. Hier wordt de suggestie gewekt dat de Werelderfgoedstatus gekoppeld is aan de status van beschermd dorpsgezicht. Zie mijn eerdere opmerking hierover.
De mogelijke effecten op het werelderfgoed worden onderzocht via een Heritage impact assessment (HIA). Ik ben positief over de opname van dit instrument als onderdeel van het NRD, vanwege het rijksbelang van dit werelderfgoed. Het is raadzaam het proces van de HIA zorgvuldig te doorlopen, gelet de verwachte aandacht van diverse stakeholders voor het onderwerp (wereld)erfgoed.
Ik beveel aan om de HIA te laten uitvoeren volgens de door ICOMOS opgestelde richtlijn en hier naar te verwijzen in het definitieve NRD. Ik verzoek u rekening te houden met een realistische doorlooptijd voor een HIA, inclusief het verwerken van feedback. Ik raad u aan een begeleidingsgroep in te stellen. Een dergelijke groep biedt de gelegenheid stakeholders, bijvoorbeeld de siteholder, te reflecteren en daarmee draagvlak voor de HIA te realiseren. Ten behoeve van de transparantie in de procedure stel ik voor de uitkomsten van de HIA vast te stellen, voorafgaand aan de vaststelling MER fase 1. Zo wordt voor stakeholders en UNESCO duidelijk welke impact de mogelijke gaswinning heeft op het werelderfgoed. Waarna dit beeld wordt aangevuld met andere toetsingsaspecten op terrein van landschap, archeologie en cultuurhistorie in de milieueffectrapportage. Voordeel hiervan is dat de effecten op werelderfgoed afzonderlijk te duiden zijn. Dit is onder meer relevant voor beantwoording van te verwachten vragen vanuit UNESCO. Uit het concept- NRD blijkt niet dat alle negen voorgestelde mogelijke locaties onderzocht worden in de HIA, terwijl dit wel wordt beoogd te onderzoeken. Mijn verzoek is de scope van de HIA voor de negen locaties expliciet te beschrijven in de NRD.

Ten aanzien van de beschrijving van het juridisch kader, hoofdstuk 5, verzoek ik u om de beleidscontext van het werelderfgoed in nationale wetgeving op te nemen. Op dit moment vormt dit een omissie in de beschrijving van het nationaal juridisch kader. Ik denk dan aan het Barro, als aanvulling op de Wro, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) die het nationaal belang van werelderfgoed duidt en het Bkl 5.131., in relatie tot de Omgevingswet. De koppeling van werelderfgoed aan het regionaal beleidskader en verwijzing naar de rijksnota Belvedere geeft een onvolledig beeld.

Met vriendelijke groet,

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

[redacted]

Adviseur Erfgoed en leefomgeving

Verzonden: 10/14/2021 2:21:07 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 20210
Postcode: 8900 HM
Woonplaats: Leeuwarden
Land: Nederland
Telefoonnummer: (058) 292 59 25
E-mailadres: [redacted]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Provincie Friesland

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

provinsje fryslân

Provinciale Staten van de provincie Fryslân
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Leeuwarden, 5 oktober 2021
Verzonden, - 5 OKT. 2021

Ons kenmerk : 01919411
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : [redacted] / [redacted] of [redacted]
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Zienswijze Nota Reikwijdte en Detailniveau gaswinning VDW

Geachte Statenleden,

Met deze brief ontvangt u een afschrift van de zienswijze (kenmerk 01919398) op de Nota Reikwijdte en Detailniveau gaswinning VDW. De minister van Economische Zaken en Klimaat biedt de mogelijkheid om een zienwijze in te dienen.

Het college geeft hiermee uitvoering aan uw motie 'tegen nieuwe gaswinning' van 21 januari 2015.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter
voor deze, de loco-voorzitter

R.E. Bouius - Riemersma, MBA MCM, secretaris

AFSCHRIFT

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

provinsje fryslân

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning VDW - c-NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Leeuwarden, 5 oktober 2021
Verzonden, - 5 OKT. 2021

Ons kenmerk : 01919398
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : [redacted] / [redacted] of [redacted]
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Zienswijze concept Nota Reikwijdte en Detailniveau gaswinning VDW

Excellentie,

Wij ontvingen uw bericht om te reageren op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de voorgenomen gaswinning VDW op het grensgebied van Fryslân en Drenthe in de gemeenten Westellingwerf en Westerveld.

Door de maatschappelijke verandering die zich heeft afgespeeld na de situatie in Groningen. Is de wijze waarop gas wordt gewonnen en de mogelijke gevolgen die dit kan hebben voor inwoners en woningen zichtbaar geworden. De schade waarmee Groningers werden geconfronteerd en de wijze waarop de afhandeling plaatsvindt is voor veel Friese inwoners een voorland waar ze niet mee geconfronteerd willen worden. Provinciale Staten heeft om die reden op 21 januari 2021 een motie aangenomen 'tegen nieuwe gaswinning'.

Door de langlopende winningsvergunning is het onmogelijk geworden om maatschappelijke bewegingen mee te wegen en beleid tussentijds bij te stellen omdat de vergunning een recht is voor de vergunninghouder. Dit recht lijkt voor de gaswinning oneindig waar wij niet als belanghebbende worden gezien terwijl de boringen in onze provincie plaats vindt. Het systeem bepaalt terwijl de mensen niet meer instaat zijn om het systeem te wijzigen.

Omdat wij weten dat wij een beperkte invloed hebben in de mijnbouwwet heeft het college in 2016 een Manifest over gas- en zoutwinning Fryslân aangeboden aan de Kamer. In het Manifest is een aantal punten opgesomd die voor ons belangrijk zijn als gaswinning wel doorgaat. Een poging om de mogelijke gevolgen van mijnbouw voor onze inwoners enigszins te kunnen verlichten. Nu heeft alleen u als minister van Economische Zaken en Klimaat hier de hand in, ontvangt het ministerie de opbrengsten en behandelt het ministerie de zienswijzen en bezwaren.

provinsje fryslân
provincie fryslân

Elementen die nodig zijn voor een beter belang vanuit de regio zijn bijvoorbeeld:

- vergunningen met een kortere looptijd zodat tussentijdse bijstelling mogelijk is,
- het vastleggen van een maximale grens voor bodemdaling ter bescherming van het watersysteem en trillingen in de ondergrond,
- het insluiten van putten bij meerdere trillingen met een magnitude van 2 of één trilling met een magnitude van 3 of meer,
- het inzichtelijk maken van effecten via een Integrale Effectenanalyse vooraf aan het winningsplan,
- cumulatie van bodemdaling door alle winningen en de effecten hiervan in beeld brengen,
- het begrijpelijk maken van het besluitvormingsproces voor inwoners waarbij opsporingsvergunningen en winningsvergunningen soms al in de jaren '70 van de vorige eeuw zijn verleend.

Dergelijke punten zijn nu niet via afspraken op basis van de Mijnbouwwet te maken en op te nemen in de vergunningvoorschriften. Het vastleggen van afspraken met de regio door middel van een Afsprakenkader is een oplossing. Echter blijft dit slechts een afspraak tussen regionale organisaties en het mijnbouwbedrijf.

Verder vragen wij u om aandacht te geven aan de mogelijke aanwezigheid van strategische drinkwater voorraden die mogelijk worden uitgebreid om ook voor de komende 100 jaar Nederland te kunnen voorzien van drinkwater, een Rijksprogramma. Ook archeologische waarden, rust en ruimte voor weidevogels tijdens de boring en de mogelijke aanwezigheid van verontreinigingen kunnen van invloed zijn op de keuze van de locatie van de boring.

Wij vragen u om de bovenstaande punten mee te nemen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau VDW.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter
voor deze, de loco-voorzitter

R.E. Boulus - Riemersma, MBA MCM, secretaris

Verzonden: 10/14/2021 2:23:27 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: Postbus
Huisnummer: 122
Postcode: 9400 AC
Woonplaats: Assen
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres:
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Provincie Drenthe

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
(0592) 36 55 55

202100551

provincie Drenthe

Aan:
de minister van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. [redacted]
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

ZOWEL PER POST ALS
PER E-MAIL VERZONDEN
[redacted]

Assen, 5 oktober 2021
Ons kenmerk 40/5.4/2021001765
Behandeld door [redacted]
Uw kenmerk DGKE-WO / 21225833
Onderwerp: Concept-NRD en MER gaswinning VDW

Geachte heer Blok,

Voor het voorgenomen gaswinningsproject VDW is de Rijkscoördinatieregeling van toepassing en is de procedure gestart voor de milieueffectrapportage. U informeert ons in uw brief van 2 september 2021 over de ter inzage gelegde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), en u stelt ons in de gelegenheid hierop te reageren.

In onze eerdere reactie van 18 februari 2021 op uw voornemen, in de ambtelijke reactie van 26 april 2021 op het pré-concept NRD en in bestuurlijk overleg op 16 juni 2021 en 2 september 2021 gaven wij onze inbreng. Die had vooral betrekking op cultuurhistorie, archeologie, aardkundige waarden en werelderfgoed. Wij danken u voor het verwerken daarvan in het voorliggende concept. Wij stellen voor dat u, bij het opstellen van de milieueffectrapportage, onze oorspronkelijke inbreng betrekt om recht te doen aan de provinciale belangen. Wij verwijzen kortheidshalve naar voornoemde inbreng (bijlagen 2 en 3).

Wij constateren dat voor externe veiligheid, de natuurtoets en voor overige provinciale belangen en kernkwaliteiten de benodigde effectbeoordelingen zijn benoemd, waarvoor onze dank.
Wij brengen daarover nog de bijgevoegde punten onder uw aandacht (bijlage 1).

U betrok op voorhand de inwoners aan het begin van de procedure en dat is een goede aanpak. Dat neemt niet weg dat er een grote spanning is tussen enerzijds de door u geschetste nationale afweging en uw beleid om de gasproductie uit kleine gasvelden voort te zetten, en anderzijds het feit dat gaswinning negatief in het daglicht staat. Die kloof lijkt heel moeilijk te overbruggen. Desalniettemin is het serieus nemen van inwoners en het luisteren naar hun inbreng van groot belang.
Het vorm geven aan het door u met de initiatiefnemer op te zetten gebiedsproces, is daarbij een belangrijk punt waarvoor wij uw aandacht vragen. In het bestuurlijke en ambtelijke overleg over dit project is hierop door ons gewezen en wij blijven ons inzetten om ook vanuit onze rol en positie hiervoor onze inbreng te leveren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris

Bijlagen:
1. Inhoudelijke aandachtspunten
2. Brief 18 februari 2021
3. Ambtelijke inbreng 26 april 2021

mb/coll.

Afschrift aan Provinciale Staten van Drenthe

Bijlage 1. Inhoudelijke aandachtspunten

Inmiddels zijn de Koloniën van Weldadigheid UNESCO werelderfgoed, zodat de kernkwaliteiten daarvan wettelijk beschermd worden op grond van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving. Wij vragen in de MER dan ook te onderzoeken wat de effecten op het erfgoed zijn van bodemdaling, bodemtrillingen en effecten van bijvoorbeeld vervoer tijdens en na de voorziene winningsfase. Een Heritage Impact Assessment (HIA) dient onverkort plaats te vinden, waarbij u de uitkomsten *separaat* meeweegt in uw besluitvorming, conform de internationale verdragsverplichtingen. De eisen die gelden voor een HIA dienen gevolgd te worden waarbij de eventuele effecten van de voorgenomen gaswinning op de kenmerken van het werelderfgoed worden onderzocht: de kernkwaliteiten waaruit de zogeheten 'uitzonderlijke en universele waarde' van het werelderfgoed naar voren komt, zoals beschreven in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving, de Provinciale Omgevingsverordening en het werelderfgoed-nominatiedossier uit 2020.

Te summier is het benoemen van de definitie voor cultuurhistorie en van de cultuurhistorische waarden en bescherming in het gebied. Voor het provinciaal belang Cultuurhistorie in dit gebied in de Omgevingsvisie Drenthe 2018 de strengste categorie 'eisen stellen', waarbij cultuurhistorie bij ruimtelijke ontwikkelingen de drager dient te zijn. Ook buiten de beschermingsgebieden voor werelderfgoed en beschermd dorpsgezicht geldt dat voor het gebouwd erfgoed en cultuurhistorische waarden.
In de effectrapportage dient te worden beschreven welke cultuurhistorische waarden in het gebied aanwezig zijn en welk effect het project (de gaswinning) daarop kan hebben. Dat betreft zowel het gebouwde erfgoed (karakteristieke panden; gemeentelijke monumenten, provinciale monumenten en rijksmonumenten) als waardevolle structuren en ensembles die het landschap in dit gebied typeren. Deze waarden en het belang daarvan zijn terug te vinden in het provinciaal beleid (Cultuurhistorisch Kompas Drenthe, aanhangend aan de Omgevingsvisie) en gemeentelijke beleid (bijvoorbeeld de Cultuurhistorische Waardenkaart van de gemeente Westerveld).
Het benoemen van alleen visuele effecten is veel te beperkt en onvolledig.
Wij verzoeken u het aspect cultuurhistorie (omgevingsvisie en de Provinciale Monumentenlijst) op breder te benoemen bij het regionaal beleidskader.

Wat betreft het studiegebied voor de effectbeoordeling van te verwachten bodemdaling, behoort tenminste ook de verwachte bodemdaling van de voorgenomen gaswinning LDS betrokken te worden. Uit de beoordeling van eerdere winningsplannen voor de dicht bij elkaar liggende gasvoorkomens op het grensgebied van Fryslân, Overijssel en Drenthe, blijkt dat er sprake is van cumulatieve bodemdaling. Daarom kan niet volstaan worden met het beoordelen van de bodemdaling voor dit winningsplan alleen, maar dient het effect van de te verwachten cumulatieve bodemdaling beoordeeld te worden.

Het plangebied betreft voor een deel het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. Ten aanzien van de effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden dient niet alleen een effectbeoordeling voor stikstof plaats te vinden maar ook mogelijke andere effecten. Denk hierbij aan(mogelijke) verdrogingseffecten als gevolg van bodemdaling. Mogelijk blijkt daaruit dat een passende beoordeling nodig is. Daarnaast dienen de effecten op beschermde soorten in kaart te worden gebracht in de vorm van een natuurtoets.

Wij stellen u voor aardkundige waarden te benoemen bij Milieu en dan alinea 1, onder landschap, archeologie en cultuurhistorie (en aardkundige waarden).
In het gebied komen onder het bos en de houtwallen nog gave bodems voor en het reliëf is hier vastgelegd, de bodems zijn in de meeste gevallen enkel doorgraven voor de boomaanplant. Lokaal komen ook enkele steilrandjes voor, langs perceelsranden die zijn afgegraven bij de ontginning. In het gebied zijn meerdere (potentiële) pingo-ruïnes aanwezig; deze zijn goed herkenbaar als open water of heideveldjes in het bos. In het gebied komt keileem in de ondergrond voor, wat zorgt voor hoge waterstanden. Deze hoge waterstanden beschermen het bodemarchief in de (potentiële) pingo-ruïnes.
Het eventueel doorboren van de keileemlaag heeft effect, zodat dan afdichten nodig is om hoge waterstanden te behouden.

Behalve de aanwezige archeologische waarden en verwachtingen in het plangebied, dienen ook alle mogelijke verstorende effecten voor deze waarden en verwachtingen in beeld gebracht te worden. Het gaat daarbij niet alleen om de feitelijke bodem-ingrepen zoals graven, maar ook verwachte effecten op termijn zoals bodemdaling, trillingen en verdichten door verharden. Door die beide inventarisaties met elkaar te confronteren, ontstaat een beeld van het vereiste archeologische (veld) onderzoek. Het daarnaast in beeld brengen van het gemeentelijk beleid voor archeologie, waar-onder het bestemmingsplan, maakt het plaatje compleet.

Bijlage 2a
202100551

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
het Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning '
rijkscoördinatieregeling
gaswinning Boergrup
Postbus 142
2270 AC VOORBURG

Assen, 18 februari 2021
Ons kenmerk 7/6.10/2021000301
Behandeld door [redacted]
Uw kenmerk: Staatscourant 17 december 2020, Kennisgeving voornemen en participatie gaswinning Boergrup
Onderwerp: Reactie op kennisgeving ministerie van Economische Zaken en Klimaat, voorgenomen gaswinning Boergrup, Staatcourant 17-12-2020

Geachte heer/mevrouw,

Met de kennisgeving in de Staatscourant op 17 december 2020 nodigt het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat medeoverheden en belanghebbenden uit om te reageren op de voorgenomen gaswinning Boergrup. Dit betreft participatie, onderzoek naar alternatieven, en de scope van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Wij zijn positief over de toenemende transparantie in deze procedure, nog voor de m.e.r. van start gaat.

De voorgenomen gaswinning is een ontwikkeling die het toekomstig UNESCO werelderfgoed in dit gebied kan raken.
In dat kader hebben wij kennisgenomen van de brief van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) in reactie op de kennisgeving. Het Ministerie van OCW geeft daarin aan wat de rijksbelangen van het werelderfgoed zijn naast die van de gaswinning, en welk feitelijk onderzoek relevant is, ten bate van een afgewogen besluitvorming op rijksniveau. Wij ondersteunen deze reactie van het Ministerie van OCW.

Wij verzoeken u de verschillende belangen mee te wegen en stellen u daarom voor om naast de m.e.r. een Heritage Impact Assessment (HIA) op te stellen. Dit is een internationale standaard voor milieueffectrapportages voor werelderfgoed, die specifieke gegevens oplevert met betrekking tot het werelderfgoed. Gebruik hiervan draagt bij aan een goede belangenafweging in de besluitvorming.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris

wa.coll.

Bijlage 2b
202100551

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt rijkscoördinatieregeling gaswinning
Boergrup,
Postbus 142
2270 AC
Voorburg

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

[redacted]

Onze referentie

Datum 15 februari 2021
Betreft Reactie ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake kennisgeving voornemen en participatie rijkscoördinatieregeling gaswinning Boergrup en Lombok.

Geachte heer/mevrouw,

Aanleiding
Met de kennisgeving in de Staatscourant op 17 december 2020 nodigt het ministerie van Economische Zaken en Klimaat medeoverheden en belanghebbenden uit om te reageren op het voorstel tot participatie, het onderzoek naar alternatieven en de scope van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

De locatie van de gasvelden Boergrup en Lombok vallen ten dele binnen de begrenzing van de Koloniën van Weldadigheid, in 2017 door de Staat der Nederlanden voorgedragen als Werelderfgoed bij UNESCO. Het (wereld)erfgoedbelang wordt mogelijk geraakt met het voornemen tot gaswinning op de locatie Boergrup.

Erfgoedbelang
De Staat der Nederlanden heeft als verdragspartij bij de «Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage» (Parijs 1972) van de «United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization» (UNESCO) de verplichting erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde in stand te houden. Dit betekent dat de Staat zich heeft gecommitteerd aan het zorgdragen voor behoud van de Nederlandse werelderfgoedsites voor toekomstige generaties. In de SVIR/NOVI is het behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang een van de nationale opgaven. Dit geldt voor sites op de Lijst van Werelderfgoed en voor die op de Voorlopige Lijst van Werelderfgoed.

De bescherming van werelderfgoedwaarden is geborgd in zowel de Erfgoed- als de Omgevingswet. Frederiksoord-Wilhelminaoord heeft de status van rijksbeschermd dorpsgezicht. Daarnaast zijn verschillende attributen aangewezen als rijksmonument. De Omgevingswet gaat aantasting van werelderfgoed en erfgoed op de Voorlopige Lijst werelderfgoed tegen. Dit is geborgd in artikelen 5.131; 7.4 en 9.2 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl).

Behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang is een nationale opgave en daarmee onderdeel van de onderliggende interdepartementale afweging bij de vergunningverlening. Onderzoek met expliciete aandacht voor de effecten op de attributen geeft vooraf meer informatie ten behoeve van die afweging en kan bijdragen aan risicominimalisatie. Het is in het kabinetsbelang dat onderzoek naar de mogelijke effecten van de gaswinning op de OUV en bijbehorende attributen onderdeel uitmaakt van het totaal aan benodigd onderzoek. Een beperkte diepgang en een beperkt ingestoken uitvoering van de onderzoeken brengt namelijk procesrisco's met zich mee. Daarom vragen wij de effecten op de OUV door middel van dit onderzoek expliciet te maken en de effecten op werelderfgoed volwaardig mee te wegen in de besluitvorming.

Het beoogde werelderfgoedgebied (property) van de Koloniën van Weldadigheid betreft een cultuurlandschap met daarin verschillende elementen (attributen) die het landschap kenmerken. Deze kwaliteiten zijn beschreven in de 'statement of Outstanding Universal Value' (OUV). De OUV is de onderbouwing van het internationaal belang van dit erfgoed.
Daarnaast is de relatie met de omgeving (bufferzone, setting, ruimtelijke context) van belang, omdat deze het beeld en de beleving van de attributen en OUV bepalen. Behoud hiervan is vastgelegd in het managementplan, waarin de bescherming verder is uitgewerkt. Dit managementplan is opgesteld volgens de richtlijnen van UNESCO.

Advies
Het ministerie van OCW erkent het belang van energiewinning, in bijzonder een duurzame energiewinning. In het algemeen OCW acht de combinatie van energiewinning en de instandhouding van werelderfgoed alleen mogelijk wanneer de ontwikkeling uitgaat van behoud van de bijzondere kenmerken van een gebied en daarop inspeelt. Specifiek voor deze aanvraag gaan wij er vanuit dat in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau aandacht zal zijn voor onderzoek naar bodemdaling, trillingen en milieueffecten. Vanwege het werelderfgoedbelang vragen wij daarnaast aandacht voor gericht onderzoek naar de effecten op het aanwezige werelderfgoed en de concrete attributen. Daar is een Heritage Impact Assessment (HIA) een geschikt instrument voor. Dit, door UNESCO erkende, instrument beoordeelt alternatieven gericht op hun impact op werelderfgoedwaarden en helpt daarmee om vast te stellen of er sprake is van aantasting. Wij adviseren deze HIA te laten uitvoeren vóór het vaststellen van het VKA en met gebruikmaking van informatie uit de m.e.r. onderzoeken. Op deze wijze worden de erfgoedwaarden transparant en volwaardig meegewogen.

Bovenstaand advies maakt het mogelijk om in de geest van de Omgevingswet alle relevante belangen zorgvuldig en passend af te wegen. Het is niet ondenkbaar dat het economisch belang van dit relatief kleine veld te sterk gaat conflicteren met het belang van de internationale verdragsverplichtingen.

In Notitie Reikwijdte en Detailniveau is het van belang dat de relevantie van de erfgoedaspecten voldoende benoemd wordt en in het navolgend onderzoek voldoende inzichtelijk wordt gemaakt wat de mogelijke gevolgen van gaswinning

6-10-2021

zijn voor de OUV en of mogelijk alternatieven met minder nadelige effecten voorhanden zijn. Om de effecten op het werelderfgoedbelang in het voortraject volledig in beeld te krijgen adviseren wij u de volgende elementen deel uit te laten maken van de HIA:

1. Onderzoek de kans op het voorkomen van trillingen door boringen en de mate waarin ze kunnen voorkomen als wel de kans op gevolgen van trillingen voor, en schade aan, attributen (benoemd/gekarteerd in het nominatiedossier). Breng daarbij in beeld wat de gevolgen zijn voor, onder andere, gebouwen (scheurvorming) en lanen met opgaande beplanting en groenvlakken;
2. Onderzoek de kans op het voorkomen van bodemdaling en plaatselijke verzakkingen en de mate waarin ze kunnen voorkomen als wel de kans op gevolgen daarvan voor, en schade aan, attributen (benoemd/gekarteerd in het nominatiedossier). Breng daarbij in beeld wat de gevolgen zijn voor onder andere gebouwen en lanen met opgaande beplanting en groenvlakken;
3. Onderzoek de tijdelijke en permanente effecten op de visuele integriteit van de property en haar omgeving, met aandacht voor zichtlijnen vanuit de property naar buiten en van buiten op de property. Vanuit meerdere gezichtspunten en rekening houdend met hoogteverschillen in het gebied en middels realistische visualisaties op ooghoogte;
4. Onderzoek de mogelijke gevolgen van gaswinning voor de grondwaterstand en de kans op gevolgen van verdroging/vernatting voor en schade aan attributen: gebouwen (funderingen) en het groen (lanen, groenvlakken);
5. Onderzoek de tijdelijke en permanente effecten van vervoersbewegingen in de voorbereiding op en tijdens de mogelijke winningsfase in relatie tot de landschappelijke structuur en beleving; dit betreft onder andere mogelijke schade aan waardevolle (zand-)wegen als gevolg van vervoersbewegingen en de aanleg van tijdelijke infrastructuur.

Desgewenst bestaat de mogelijkheid om informatie aan te leveren met betrekking tot relevante attributen. Wij blijven graag betrokken bij de uitwerking van de HIA en de nadere plan- en besluitvorming.

We zien uit naar uw reactie en nadere samenwerking.

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Hoofd Regio Noord-Oost

Reviewformulier pre-concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau - VDW

Commentaar van: **<<instantie>>,<<naam>>**

Volg nr.	Regelnr.	Paragraaf	Commentaar reviewer	Reactie/advies opsteller
	86 en 93		De oprichting van oppervlakte-installaties voor de winning van aardgas is m.e.r.-beoordelingsplichtig, maar in regel 93 staat dat voor het inpassingsplan een mer gedaan moet worden op basis van deze activiteit (maar die was toch eerst beoordelingsplichtig). Of moet voor een inpassingsplan altijd een mer gedaan worden? Beetje verwarrend.	
	437		Maximaal 2 keer per week gaat niet op voor de eindfase met 100m3/dag. Geef dit hier al aan, anders valt regel 797 met 'meerdere keren per dag' wel wat rauw op het dak (scheelt nl. nog al in aantal bewegingen; dit dient trouwens ook meegenomen in het geluidsonderzoek)..	
	904-906		**Het aangehaalde beleid uit de SVO2.0 met betrekking tot gaswinning is niet meer van toepassing**. In de Omgevingsvisie is de update opgenomen, maar het visiedocument is nog niet aangepast. Het huidige beleid stelt juist, dat het de bedoeling is de gaswinning in Drenthe af te bouwen naar mate meer duurzame energie geproduceerd wordt.	
			.	
	233-235		Indien relevant worden de effecten van de omliggende gasvoorkomens meegenomen in het MER. Het zou heel zinvol zijn dit in een tabel te verwerken (dus effect-wel/niet relevant, eventueel waarom niet), zodat duidelijk is dat alle effecten bekeken zijn.	
	832	Verkeer	Je zou nog kunnen overwegen om de indicator verkeershinder uit te splitsen naar: verkeersveiligheid en doorstroming.	
Algemeen	o.a. 587	Cultuur: UNESCO-project	Er wordt maar heel kort op het Unesco project ingegaan. ***Dit is een van de belangrijkste ontwikkelingen in het gebied, waar uitgebreid op ingegaan dient te worden!*** Zie voor nadere toelichting de bijlage.	

Bijlage 3a

6-10-2021

Aanvullingen voor de concept-NRD vanuit Drenthe (aanvullend aan het formulier van EZK)

Archeologie

Archeologie wordt meegenomen voor zover het de geplande direct bodembedreigende activiteiten betreft. En niet voor de indirecte bedreigingen zoals bodemdaling, trillingen, grondwaterfluctuaties. Het is niet bekend wat daar de effecten van zijn op aanwezige archeologische waarden. Graag op in gaan/meenemen in de NRD, anders zeker in de uitvraag voor het archeologisch onderzoek.

Zijn er ook cumulatieve effecten zijn te verwachten door de al bestaande gaswinning uit omliggende velden, dus meer bodemdaling/trillingen en dergelijke?

Advies:
1. neem in de NRD een combikaartje op met de voorgestelde maatregelen/werkzaamheden/ voorkomens (A en B) en de archeologische verwachtingenkaart van Westerveld (zie b.v. de bijlage hieronder, waarop direct te zien is dat er een hoge tot middelhoge verwachting is, dat er een deel Provinciaal Belang Beekdal geldt en dat er een vrij groot aantal -mogelijke- pingoruïnes in het plangebied liggen).

2. neem het beleid op van de gemeente Westerveld, zoals vastgelegd in het heersende bestemmingsplan voor wat betreft archeologie. Dat maakt veel duidelijk.

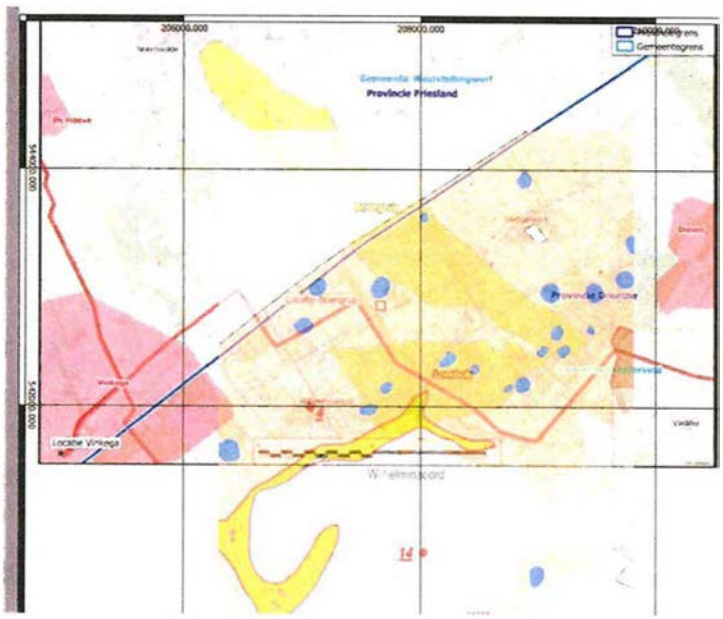

Cultuurhistorie: cultuurlandschap; gebouwd erfgoed; Werelderfgoed

Advies om te benoemen:

1. De nu nog slordige benoeming van cultuurhistorie in het stuk
2. Hoe gaat EZK om met de in februari bij de inspraak per brief formeel geuite wens van collega-ministerie OCW, provincie Drenthe en gemeenten om een Heritage Impact uit te voeren? (internationale standaard, soort MER speciaal voor werelderfgoed). Wil EZK dit inderdaad verplichten? En hoe verhoudt zich dit in het proces en planning tot de MER? (OCW adviseert de HIA te laten uitvoeren vóór het vaststellen van het VKA en met gebruikmaking van informatie uit de m.e.r. onderzoeken. Op deze wijze worden de erfgoedwaarden transparant en volwaardig meegewogen.)
3. Op 30/4 vergadert de Nederlands-Belgische Stuurgroep KvW onder voorzitterschap van Cees Bijl. Hier staan de inspraakreacties van provincie, gemeenten en

OCW mbt Boergrup tkn. op de agenda. Het is fijn als dan meer bekend is over hoe EZK hier mee omgaat. Omdat het thema enige zorg oproept in België. En omdat we nog geen reactie op de inspraak hebben ontvangen.

Algemeen:

- De benoeming van cultuurhistorie is slordig, zowel in de definitie van cultuurhistorie als in het benoemen van de cultuurhistorische waarden en bescherming in het gebied
- Wat betreft de effecten van de gaswinning worden alleen visuele effecten als relevant (en dus als te onderzoeken) benoemd. Dat is veel te beperkt en onvolledig
- Ook het beoordelingskader en de toetsingscriteria zijn te globaal en onvolledig.

Toelichting:

3.1.2 Ruimtelijke beschrijving:

- *"Het gebied is van oudsher bebost, tot de ontginning eind 19e eeuw"* : NB de ontginningen van Frederiksoord en Wilhelmina-oord dateren uit het **begin** van de 19de eeuw.
- *"Het nabijgelegen beschermd dorpsgezicht Frederiksoord-Wilhelminaoord is aangemeld als UNESCO-werelderfgoed"* : Dit is gedeeltelijk onjuist, en in ieder geval onvolledig: de grenzen van het van rijkswege beschermde dorpsgezicht komen niet overeen met het gebied ter plaatse dat is voorgedragen door het Rijk voor de UNESCO Werelderfgoedlijst. Het genomineerde gebied, inclusief bufferzones, is groter. Verderop in onze reactie nog meer hierover. Overigens geldt ook voor dit grotere gebied een cultuurhistorische planologische bescherming, die niet genoemd wordt (in tegenstelling tot de wel genoemde archeologische dubbelbestemming)
- De ruimtelijke beschrijving van het totaal is ook wel erg summier

4.1.2 milieu-aspecten: ruimtegebruik, landschap en archeologie

- Er ontbreekt een definitie en beschrijving van de aspecten: archeologie wordt wel genoemd en beschreven; maar dat wat verder onder Cultuurhistorie valt is: cultuurlandschap en gebouwd erfgoed. Dit zou in de kop van de paragraaf vermeld moeten worden én in de tekst behandeld.
- Er wordt alleen gesproken van mogelijke visuele impact van de activiteiten. Dit is onvoldoende.
- Zoals wij, en ook OCW/RCE, eerder hebben aangegeven kan er sprake zijn van impact op het erfgoed door bodemdaling; grondwaterdaling en trillingen. Dit staat nota bene in paragraaf 4.1.1. vermeld. En dit zal dus ook onderzocht moeten worden.
- Daarnaast speelt de vraag of er ook cumulatieve effecten zijn te verwachten door de al bestaande gaswinning uit omliggende velden, dus meer bodemdaling/trillingen en dergelijke. Wat betreft de bodemdaling wordt aangegeven dat die wordt onderzocht aan de hand van het winningsplan van Vermillion zelf. Dit lijkt ons geen garantie voor een onafhankelijk onderzoek.
- *"In het MER wordt speciale aandacht besteed aan het nabijgelegen beschermd dorpsgezichtFrederiksoord-Wilhelminaoord"*. Dit is ten eerste wel erg summier: wat voor speciale aandacht dan? En voor het Werelderfgoed i.o. is dit onvoldoende, zoals eerder in onze brief (dd 18-02-2021) en die van OCW(15-02-2021) is aangegeven.

4.2 Beoordelingskader en toetsingscriteria

Voor cultuurhistorie en landschap dient dit verder uitgewerkt te worden, gezien de opmerkingen hierboven: enerzijds door ook gebouwd erfgoed mee te nemen, én het werelderfgoed hier ook als aparte categorie op te nemen; anderzijds op de effecten van bodemdaling, trillingen, waterhuishouding en de cumulatieve effecten.

5.2 Regionaal beleidskader

- Hierin wordt van de provincie Drenthe alleen het beleid op de ondergrond genoemd. Echter, het beleid Cultuurhistorie, Archeologie en Werelderfgoed moeten hierin ook behandeld worden en de daarvoor relevante beleidsstukken. (in Omgevingsvisie en provinciale monumentenlijst) Zodat deze meegenomen kunnen worden in het onderzoek. Overigens heeft ook de gemeente Westerveld een Cultuurhistorische waardenkaart, een eigen monumentenlijst etc die als bron kunnen dienen.
- De tekst op pagina 26 over het beschermd gezicht Frederiksoord-Wilhelminaoord en het werelderfgoed is onvolledig en deels verouderd. Er is inderdaad een beschermd dorpsgezicht. Daarbovenop, én voor een groter gebied, is er de nominatie als UNESCO Werelderfgoed. De tekst suggereert dat de aanwijzing is afgewezen, maar dat is niet het geval. De Koloniën van Weldadigheid zijn in 2018 door het Werelderfgoedcomité erkend als werelderfgoedwaardig en uitgenodigd om de nominatie aan te passen. Over de aanwijzing wordt deze zomer, juli 2021, besloten door het Werelderfgoedcomité._

Conclusie Cultuurhistorie algemeen

Graag bovenstaande opmerkingen verwerken en het NRD hierop aanpassen

Conclusie Werelderfgoed:

- Voor NRD en MER-onderzoek het nominatiedossier gebruiken waarin zowel de grenzen van het gebied, inclusief bufferzones als de vastgestelde waarden (Outstanding Universal Values en attributes) als het managementplan uitvoerig beschreven staan
- De wijze waarop dit onderzoek moet plaatsvinden hebben wij en OCW vermeld in onze brieven. Hieronder enkele relevante citaten hieruit:
- Specifiek voor deze aanvraag gaan wij er vanuit dat in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau aandacht zal zijn voor onderzoek naar bodemdaling, trillingen en milieueffecten. Vanwege het werelderfgoedbelang vragen wij daarnaast aandacht voor gericht onderzoek naar de effecten op het aanwezige werelderfgoed en de concrete attributen. Daar is een Heritage Impact Assessment (HIA) een geschikt instrument voor. Dit, door UNESCO erkende, instrument beoordeelt alternatieven gericht op hun impact op werelderfgoedwaarden en helpt daarmee om vast te stellen of er sprake is van aantasting. Wij adviseren deze HIA te laten uitvoeren vóór het vaststellen van het VKA en met gebruikmaking van informatie uit de m.e.r. onderzoeken. Op deze wijze worden de erfgoedwaarden transparant en volwaardig meegewogen.
- In Notitie Reikwijdte en Detailniveau is het van belang dat de relevantie van de erfgoedaspecten voldoende benoemd wordt en in het navolgend onderzoek voldoende inzichtelijk wordt gemaakt wat de mogelijke gevolgen van gaswinning zijn voor de OUV en of mogelijk alternatieven met minder nadelige effecten voorhanden zijn. Om de effecten op het werelderfgoedbelang in het voortraject volledig in beeld te krijgen adviseren wij u de volgende elementen deel uit te laten maken van de HIA:

1. Onderzoek de kans op het voorkomen van trillingen door boringen en de mate waarin ze kunnen voorkomen als wel de kans op gevolgen van trillingen voor, en schade aan, attributen (benoemd/gekarteerd in het nominatiedossier). Breng daarbij in beeld wat de gevolgen zijn voor, onder andere, gebouwen (scheurvorming) en lanen met opgaande beplanting en groenvlakken;
2. Onderzoek de kans op het voorkomen van bodemdaling en plaatselijke verzakkingen en de mate waarin ze kunnen voorkomen als wel de kans op gevolgen daarvan voor, en schade aan, attributen (benoemd/gekarteerd in het nominatiedossier). Breng daarbij in beeld wat de gevolgen zijn voor onder andere gebouwen en lanen met opgaande beplanting en groenvlakken;
3. Onderzoek de tijdelijke en permanente effecten op de visuele integriteit van de property en haar omgeving, met aandacht voor zichtlijnen vanuit de property naar buiten en van buiten op de

property. Vanuit meerdere gezichtspunten en rekening houdend met hoogteverschillen in het gebied en middels realistische visualisaties op ooghoogte;
4. Onderzoek de mogelijke gevolgen van gaswinning voor de grondwaterstand en de kans op gevolgen van verdroging/vernatting voor en schade aan attributen: gebouwen (funderingen) en het groen (lanen, groenvlakken);
5. Onderzoek de tijdelijke en permanente effecten van vervoersbewegingen in de voorbereiding op en tijdens de mogelijke winningsfase in relatie tot de landschappelijke structuur en beleving; dit betreft onder andere mogelijke schade aan waardevolle (zand-)wegen als gevolg van vervoersbewegingen en de aanleg van tijdelijke infrastructuur.

Zienswijzen 202100480 tot en met 202000615

Verzonden: 9/1/2021 11:24:16 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ik wil voorop stellen dat ik achter het beleid van de Rijksoverheid sta om kleine gasvelden aan te boren.

Ik wil graag het volgende onder uw aandacht brengen.

Teneinde de omwonenden helderheid te geven over de gevolgen van bodemdaling en inzicht te geven in de kans op aardbevingen, verzoek ik u een symposium te organiseren voor de omwonden van beide kleine gasvelden VDW-A en VDW-B.

Een symposium met onafhankelijke deskundigen, te organiseren in overleg met de beide gemeenten.

In de omgeving heerst angst voor aardbevingen, bodemdaling en schade aan onroerend goed.

Het is voor gerustheid van omwonenden belangrijk om te weten dat bodemdaling op zich geen probleem vormt.

Omwonenden moeten helderheid krijgen over de kans op aardbevingen. En bij welke kracht schade kan ontstaan.

Wanneer u de omgeving via een symposium concreet informeert over risico’s is er mogelijk minder verzet tegen het aanboren van kleine gasvelden.

Verzonden: 9/1/2021 5:48:41 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Ik vraag mij af hoe u ons kunt garanderen dat wel hier gaan Groninse toestanden krijgen.

Het lijkt erop dat nu via salami politiek de Groningse gaswinning naar Drenthe en Friesland wordt overgeheveld.

Afgezien daarvan zitten wel hier midden tussen de gevoelige natuurgebieden.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Dreigen grondverzakkingen zull red nog ernstige gevolgen hebben voor de kwetsbare natuur hier ter plaatse.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zoals gezegd de g eed voeling natuur in deze r eed gio

Verzonden: 9/6/2021 10:36:16 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

De oude locatie aan de Reeweg in Vledder

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Met name over het fracken maak ik me grote zorgen over het millieu. Welke chemische stoffen worden hier gebuikt en wat is het gevolg voor onze gezondheid met name van vervuiling van het grondwater of een chemische lucht in huis. Worden de velden ook weer gevuld met stoffen nadat het gas gewonnen is? Wat heeft dit voor gevolgen voor de natuur en omwonenden?

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ik maak me grote zorgen over het grote aantal kleine velden onder mijn huis. Ik woon in Wilhelminaoord en daar liggen 6 gasvelden onder waaruit gas gewonnen gaat worden, is er bekend hoeveel risico dat met zich meebrengt. Is het ergens anders ook al eens voorgekomen dat er zoveel gasvelden bij elkaar/onder elkaar lagen? Wat zijn de extra risico's?

Verzonden: 9/7/2021 7:48:27 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Neen, geen enkele.

We gaan toch van het gas en olie af.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Wat betreft fossiele grondstoffen niets. Zie boven.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Neen, we gaan toch over naar andere energie.

We worden nog steeds in de maling genomen. De negatieve resultaten zijn voor de betrokken burgers.

Verzonden: 9/7/2021 6:17:40 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Er zijn mijn inziens voldoende locatie om gas te winnen.

Er mogen geen nieuwe putten bij komen. In het gebied rond onze woning zijn inmiddels vele putten om te boren.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Vervuiling van de omgeving door geluid, licht, extra verkeer. door aan en afvoer. Het bouwen van de put zal extra co2 uitstoot veroorzaken. Hoeveel, Hoelang, ook dit zal directe gevolgen hebben voor de omwonenden.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Waardevermindering van woningen in het gebied, als groningen een voorbeeld is dan zal de waarde van de woning en verminderen of in ieder geval slechter verkoopbaar.

Verzonden: 9/21/2021 2:50:00 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Duitsland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Groepje Uitzicht
Organisatie: Groepje Uitzicht

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

2 punten

1. Locatie 1 is een reeds verlaten alternatief.

Groepje Uitzicht bestaat uit omwonenden met direct en nabij uitzicht vanuit hun woningen op de eerst gekozen boorlocatie (locatie 1). Vermilion en het Ministerie van EKZ hebben in 2019/2020 gevolg gegeven aan het redelijke verzoek om deze locatie niet te gebruiken, maar ongeveer 150 meter verderop locatie 2 te kiezen, die gemakkelijk in het landschap valt in te passen en een aantal tientallen meters verder van de dichtstbij staande woonhuizen ligt. Hoewel het begrijpelijk is dat u alle mogelijke locaties tegen elkaar wilt afwegen, willen wij herinneren aan onze argumenten in een gearchiveerde brief aan het ministerie van 18 en 22 mei 2017, en aan het eerdere besluit van Vermilion om locatie 2 te adviseren in plaats van locatie 1. Nu de concept notitie spreekt van 9 locaties zijn er naast locatie 2 maar liefst 7 andere mogelijkheden.

Een belangrijk argument in onze brief was de materiële en de immateriële waardedaling van de huizen, waar in de directe zichtlijnen, die een niet onbelangrijk aandeel uitmaken van de waarde van de huizen, op korte afstand een boorinstallatie zou worden gebouwd. Nu er 9 mogelijke alternatieven voor de boorlocatie zijn, moet keuze voor locatie 1 worden beschouwd als onnodige kapitaalsvernietiging.

2. Meewegen effecten op mensen en gemeenschappen.

Uit de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau blijkt dat de belangen van dieren en plantengemeenschappen via de MER wel worden meegewogen in d

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

zie boven

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

zie boven

Verzonden: 9/22/2021 9:35:18 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

zie mijn brief

83805701_6884609_zienswijze[redacted].docx

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

U heeft hier in uw concept nota helemaal niets over aangegeven. Alleen in algemene termen.

Zie Europese regelgeving

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

de leefomgeving van de homo sapiens.

Aan:
Bureau energieprojecten
Inspraakpunt gaswinning VDW-c-NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

betreft: Zienswijze concept notitie reikwijdte en detail velden VDW-A en VDW-B
[redacted] 23 september 2021

Geachte heer /mevrouw,

Hierbij geef ik mijn zienswijze op de door u gepresenteerde concept-Notitie Reikwijdte en Detail. Dit is een 2e reactie die ik geef op uw plannen. De eerste betrof mijn inspraakreactie m.b.t de locatie.

Algemeen.
Uw verhaal is een algemeen verhaal dat nog weinig invulling geeft over de details. Het verhaal lijkt veel op het door u gepresenteerd verhaal eind vorig jaar. Ik vraag mij af of het soms beleid is om het algemene verhaal richting de bewoners te houden, zodat de reacties ook van algemene aard kunnen zijn.
De reactie EZ is voornamelijk een politiek verhaal over de noodzaak van de gaswinning. Een noodzaak die het gevolg is van de keus om nog niet voluit in te zetten op de transitie. Maar dat is aan de politiek.
Voor ons is het van belang hoe EZ als vertegenwoordiger van de overheid zich wil verhouden tot bewoners. Daar hoor ik geen verhaal over. EZ en Vermilion presenteren zich als 1 pact ten opzichte van de bewoners en dat is voor mij als bewoner teleurstellend.

De locaties.
U heeft 9 locaties middels een oversized kruis aangegeven op de kaart. Juist informatie die voor bewoners belangrijk wordt geacht wordt grof op de kaart aangegeven. Terwijl er eerdere tekeningen zijn gepresenteerd waarin locaties preciezer zijn aangegeven.
Dat is slordig omgaan met het belang van bewoners die nu hun zienswijze moeten geven op basis van een onnauwkeurige kaart. Ik ga er vanuit dat de locaties die in eerdere publicaties wel exact zijn aangegeven daar nog steeds gepland zijn. Mijn argumenten uit mijn inspraakreactie gelden nog steeds ten aanzien van die locaties.

Ik begrijp uit de door u geschetste procedure dat de bewoners pas weer in beeld komen wanneer u uw voorkeurslocatie/winningsplan presenteert. Ik ga er vanuit dat die locatie gepresenteerd wordt op basis van argumenten en dat daarbij betrokken wordt waarom andere locaties niet of minder voldoen. Dit is toch de fase van onderzoek in het kader van de nieuwe omgevingswet en het verwerken van de inspraak reacties.

Ten aanzien van de locatie in relatie tot de mijnbouwwet het volgende:

De mijnbouwwet hanteert een veiligheidszone van 500 meter. In de bijeenkomst is gesuggereerd dat dit alleen voor de offshore geldt, omdat de locaties worden getoetst aan de WABO. Dat zal zeker zo zijn als het gaat om de planologische inpassing.
Artikel 43 van de Mijnbouwwet gaat echter over veiligheid. Daarbij is de zone aangegeven in meters en dat is geen gebruikelijk maatvoering als het gaat om offshore.
De 300 meter die Vermilion hanteert is een geluidszone. Dat is niet veel voor de overlast welke een jaar lang plaats gaat vinden (bouw van de locatie en het boren van 3 putten).

Ik hoop dat u de argumenten weegt en dat mijn overheid zich beïnvloedbaar opstelt en dat ik dat terug kan zien in uw keuzes.
In mijn inspraakreactie ten aanzien van de locaties heb ik enkele concrete suggesties gedaan ten aanzien van enkele locaties. Ik verwijs hiernaar om eindeloos herhalen te voorkomen.

Tot slot
Op 8 september is verwezen naar de schaderegeling mijnbouw. Dat de regeling bewoners ontzorgt.
De regeling is opgesteld door de minister, maar ten aanzien van het gehanteerde protocol hebben de gasproducenten (Vermilion) een instemmingsrecht.
Daarmee kan niet gesteld worden dat de schaderegeling onafhankelijk is.

De mijnbouwwet kent bodemtrilling en bodemdaling. De schaderegeling erkent feitelijk alleen bodemtrilling als oorzaak.
De cases de Hoeve laat zien hoe onvolledig de regeling is. Waterinjectie t.b.v. gaswinning valt buiten de regeling.

De methodiek die bij de schadebepaling wordt gehanteerd is in het nadeel van bewoners.
Het gaat om een afpelsysteem.
– Eerste schil is de bouwtechnische staat van de woning.
Is de woning niet door zijn constructie of materiaalgebruik gaan scheuren?
– Komt het door de bovengrond. Is de droogte, het grondwaterpeil niet de oorzaak?
– Hoe zit het met de autonome bodemdaling?
– Er is gaswinning en die is er sinds kort, maar die komt wel aan het eind van het afpellen.

Je zou verwachten dat een overheid en een bedrijf dat geld verdient aan de gaswinning en daarbij bewoners belast met een risico - buiten haar schuld – ruimhartig zou benaderen. Wat ik zie gebeuren is dat er liever 10.000 euro wordt uitgegeven voor een advies dan een tegemoetkoming aan bewoners van 5000 euro, want misschien was 4500 euro wel voldoende geweest.

Kortom, het is deze houding en deze ervaringen die ik zie en hoor die mij sceptisch maakt over dat ontzorgen van bewoners. Er is dus nog een wereld te winnen als het gaat om ontzorgen.

U begrijpt, ik ben niet tegen het winnen van grondstoffen, want ook ik maak daar op allerlei manieren gebruik van.
Ik ben wel voor een eerlijke winning en het serieus nemen van de belangen en het schadeloos stellen van bewoners.
Tot nu toe gaat dat laatste meer fout dan goed en dat neem ik mijn overheid kwalijk.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/1/2021 1:42:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Vereniging Plaatselijk Belang Vledderveen

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

De precieze ligging van de 9 voorkeurslocaties, aan- en afvoerwegen en gasleidingen zijn niet bekend dus het is ondoenlijk om te zeggen of er alternatieve locaties zijn.

83998130_6914838_Zienswijze_5-10-2021-def.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

zie bijlage

83998130_6914839_Zienswijze_5-10-2021-def.pdf

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

zie bijlage

83998130_6914840_Zienswijze_5-10-2021-def.pdf

Plaatselijk Belang Vledderveen
Secretaris [redacted]
plaatselijkbelang@vledderveendrenthe.nl
www.vledderveendrenthe.nl

202100498

Plaatselijk Belang

Bureau Energieprojecten
Gaswinning VDW
Postbus 142
2270 AC Voorburg

Datum:	**4 oktober 2021**
Betreft:	**Zienswijze op c-NRD i.v.m. gaswinning VDW**

Met dit schrijven reageert de Vereniging Plaatselijk Belang Vledderveen (PB) op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau gaswinning VDW.

1. Geen nieuwe gaswinning

   PB blijft bij haar standpunt dat zij tegen gaswinning is in VDW-A en VDW-B. De eerste reden is dat de vergoeding bij schade aan woningen en gebouwen door de gaswinning onvoldoende is gewaarborgd. Wij eisen net als in Groningen ook een wettelijk bewijsvermoeden bij fysieke schade aan gebouwen en werken.

   De tweede reden is dat er in een straal van ongeveer 20 kilometer rondom Vledderveen al uit 9 velden gas wordt gewonnen en staat Vermilion op het punt om nog eens uit 5 velden in dit gebied gas te winnen. Bij gaswinning uit 1 veld is het al totaal onzeker wat de gevolgen van deze gaswinning zijn voor de bodemdaling, bodemstijging, bodemtrillingen, waterbeheer, schade aan de natuur, schade aan woningen en inbreuk op het woongenot. Geheel onduidelijk en nooit wetenschappelijk onderzocht is welke invloed/risico's genoemde 14 gaswinningsgebieden in samenhang met elkaar hebben op o.a. de veiligheid en welzijn in Vledderveen. Ook is er nooit wetenschappelijk onderzocht welke grondversnelling een aardbeving op 2 kilometer diepte in dit gebied geeft en hoeveel schade daardoor ontstaat.
   Groningen is daar een duidelijk voorbeeld van. Ook daar werd beweerd dat de kans op schade gering was. Wij kennen helaas het resultaat.

   Uit de reacties en protesten uit deze omgeving blijkt dat er geen draagvlak is voor nieuwe gasboringen.

   De indruk bestaat dat de minister werkt met ingecalculeerd risico en op de koop toe neemt dat er schade optreedt en burgers lang moeten procederen om schade vergoed te krijgen.

2. Bezwaar Gorredijk

   In de nota wordt gesteld dat Vermilion twee winningsvergunningen heeft namelijk 'Gorredijk' en 'Drenthe VI' waarbinnen de aardgasvoorkomens VDW zijn gelegen. De winningsvergunning Gorredijk loopt in 2024 af. Tegen de verlenging van deze vergunning is door de stichting GAS DrOvF bezwaar gemaakt. De bezwaarprocedure is in behandeling. PB verzoekt dan ook de uitspraak van deze procedure af te wachten en geen onomkeerbare besluiten te nemen.

3. Geologische studies

   In de nota wordt gesteld dat geologische studies hebben uitgewezen dat ter plaatse van de locatie in de diepe ondergrond twee kleine aardgasvelden (ook wel 'voorkomens' genoemd) aanwezig zijn. Deze aardgasvoorkomens heten VDW-A en VDW-B en bevinden zich op ongeveer 2 kilometer diepte. PB zou graag kennisnemen van deze geologische studies.

4. Methaan

   In de nota wordt beschreven dat aardgas als minst vervuilende fossiele brandstof een belangrijke rol kan vervullen in de transitie naar een CO2 arme energievoorziening in 2050. In de nota wordt niets beschreven over de methaan lekkages rond gaswinningsvelden. We gaan ervan uit dat in de M.E.R. daar wel aandacht aan wordt besteed.

5. Veilig en verantwoord

   Gaswinning moet "veilig en verantwoord" kunnen gebeuren. PB mist nog steeds een definitie van "veilig en verantwoord". Graag zouden wij die terugzien in de M.E.R..

6. Geen overleg met omgeving

   In de nota wordt gesteld dat in de periode 2017-2021 overleg in de omgeving plaats heeft gevonden in de zoektocht naar een geschikte locatie. Dit is onjuist. Er heeft overleg plaatsgevonden met een klein aantal bewoners rondom de door Vermilion geplande locatie in Vledderveen. Hieruit mag niet de conclusie worden getrokken dat uit dit overleg de "geschikte" locatie is voortgekomen.

   Tijdens de video-sessies en uit reacties zijn kennelijk ook voorkeurlocaties naar voren gekomen. PB heeft grote moeite met de 9 voorkeurslocaties. Ten eerste is onduidelijk welke locaties precies zijn genoemd. Ten tweede wordt de positie van deze locaties niet nader omschreven en is Vermilion ook niet van plan dit te doen gezien de antwoorden op gestelde vragen.
   Door de opstelling van Vermilion maar ook door EZK, is het onmogelijk om in deze zienswijze onze bezwaren tegen één of meer voorkeurlocaties aan te geven. We

eisen dan ook de voorkeurlocaties precies worden omschreven met hierbij het tracé van de aan- en afvoerweg en het tracé van de pijpleiding en wij daar alsnog onze reactie op kunnen geven.

Dit is belangrijk daar er kennelijk geen inspraak meer mogelijk is wanneer een uiteindelijke locatie is gekozen.

Overigens gaat PB ervan uit dat er geen locatie komt binnen 1 kilometer van bestaande woningen of Natura 2000 gebieden.

PB zou graag zien dat, nu het weer mogelijk is, een fysieke voorlichting komt over, van, voor genoemde plannen en voorkeurslocaties waarbij de mogelijkheid is voor bewoners om te reageren en niet zoals bij de video-sessies er eigenlijk geen plaats is voor reacties.

7. Vragen niet beantwoord

In het concept NRD stelt EZK/ Vermilion dat de vragen van bewoners en organisaties op het Voornemen (december 2020) zijn beantwoord. Dat is maar gedeeltelijk het geval. Er wordt alvast gewerkt volgens de Omgevingswet. Deze kent een grotere rol toe aan het overleg met betrokkenen. Onze ervaringen tot nu toe geven geen blijk van die nieuwe insteek.
a. Veel vragen en opmerkingen zijn onbeantwoord gebleven. Voorbeelden hiervan zijn de vragen die zijn gesteld in de inspraakreacties begin dit jaar zoals het verzoek GasDrOF tot het doen van diverse onderzoeken.

b. Veel vragen en opmerkingen zijn met een algemeen verhaal weggeschreven. Voorbeeld hiervan is de oude riedel die al jaren afgedraaid wordt over de “nut en noodzaak” van de gaswinning. Maar de maatschappij en het klimaat zijn in de tussentijd wezenlijk gewijzigd.

c. Deze werkwijze doet geen recht aan de moeite die velen hebben gedaan om zich in de materie te verdiepen en een reactie te geven vanuit de eigen positie en belangen. Het getuigt niet van respect voor de insprekers. Het doet bovendien geen recht aan hun belangen om zich te verzekeren van een fysiek veilige omgeving en een overheid die de noodzakelijke maatregelen treft om hierin te voorzien.

8. Wie is wie

Overheid is niet hetzelfde als een mijnbouwbedrijf. PB vindt het principieel onjuist dat EZK veel overleg, inspraak en de afhandeling daarvan neerlegt bij het mijnbouwbedrijf. De gaswinning in onze omgeving heeft veel invloed op onze leefsituatie, zowel fysiek waar het de kwaliteit van onze woningen betreft of de verminderde kwaliteit van het uitzicht, als ook qua woongenot (veel transport,

geluid- en lichtoverlast), de waardedaling van ons bezit, of verminderde inkomsten, of de sociale en psychische schade aan gemeenschap en individuen. Wij willen op deze zaken onze overheid kunnen aanspreken. Daarvoor zijn we in maart ook naar de stembus gegaan; we hebben een overheid gekozen en niet een bedrijf zoals Vermilion. De overheid moet daarom zijn verantwoordelijkheid nemen bij dit soort – voor bewoners ingrijpende - activiteiten zoals mijnbouw in je achtertuin.
Als burgers hebben wij geen enkele relatie met het gaswinningsbedrijf: wij zijn geen opdrachtgever; wij kunnen daardoor niet met hen onderhandelen. Daarom vinden wij dat we slechts een relatie met de overheid hebben en verwachten van die overheid dat deze ook onze belangen behartigt. Wat we nu zien is dat EZK en Vermilion telkens gelijke standpunten innemen waar het gaat om het faciliteren van de gaswinning; of om standpunten waarbij het gaat om financiële aspecten. De belangen van bewoners worden schuilgehouden achter formules en parameters van zogenaamde veiligheid; veiligheid die EZK ook in Groningen suggereerde en die hopeloos mislukt is.

9. Mogelijkheid om aanvraag mijnbouwbedrijf af te wijzen

Tijdens de informatiesessie van 8 september 2021 werd door EZK de indruk gewekt dat de overheid alle voorstellen van een mijnbouwbedrijf maar stilzwijgend over zich heen moet laten komen. Dat kan niet waar zijn wanneer er zo veel in de maatschappij verandert. Veranderingen die de overheid ook met de mond belijdt, maar tot nu toe niet in de praktijk brengt.
De mijnbouwwet maakt het mogelijk om de aanvraag van het mijnbouwbedrijf af te wijzen. Artikel 36, lid 1, geeft hier handvatten voor. In deze zienswijze zijn aanvullende argumenten naar voren gebracht om tot afwijzing van de aanvraag te komen, te beginnen bij het niet meer verstrekken van een nieuwe winningsvergunning voor Gorredijk. We verwijzen hierbij graag naar de bezwaren zoals die door de stichting GAS DrOvF in de bezwaarprocedure tegen dit besluit naar voren heeft gebracht.

10. Integrale afweging zowel

a. in ruimtelijke zin; de gehele regio (plan-MER)
Het betreft hier een groot gasveld dat zich in de ondergrond van 3 provincies en meerdere gemeenten bevindt. Dat dit veld door ondergrondse bewegingen nu niet meer aaneengesloten ligt en dat er meerdere plekken zijn waar de gashoudende laag hoger ligt dan haar omgeving, doet niet af van het feit dat het oorspronkelijk één groot veld was. Om een goed inzicht te krijgen in de gevolgen van de gaswinning voor dit gebied, is het daarom noodzakelijk om een groot gebied van gasvelden te betrekken bij de onderzoeken. Dat er een onderlinge relatie is tussen de verschillende velden is al gebleken bij de watervoerende laag tussen Vinkega en Nijensleek. Dit grotere gebied moet ook in de plan-MER afgewogen worden.

b. als in tijd; vanaf 2009
De gaswinning in de regio vindt al gedurende langere tijd plaats. Bij de beoordeling over veiligheid van nieuwe gaswinning moet gekeken worden naar een referentiesituatie. Op de infosessie van 8 september werd aangegeven dat de referentiesituatie niet in de tijd terug zal liggen. Wij zijn van mening dat dit wel moet.
We stellen voor dat 2009 gebruikt wordt als referentiesituatie bij de onderzoeken die voortvloeien uit de MER-verplichting.

c. als naar de verschillende belangen: inkomsten EZK, de nadelen en schades voor bewoners, milieu en het klimaat.
Aan de gaswinning zitten veel maatschappelijke kosten. Te denken valt aan bijvoorbeeld de verloren investeringen om het waterbergend vermogen van de regio te vergroten; aan de kosten voor cosmetische schade aan woningen, aan kosten voor psychische en sociale gevolgen bij bewoners van de gaswinning, aan het zogenaamde eigen risico van 5% van schades die niet vergoed gaan worden terwijl het aangedane schade betreft, aan inkomstenverliezen van bedrijven en instellingen (toerisme) in aanloop naar, tijdens en bij de afbouw van de gaswinning, de schade aan het milieu, enz. Deze gederfde inkomsten of (vermogens)schades worden nog niet in de berekening opgenomen. Daardoor kunnen deze kosten ook niet afgezet worden tegen de inkomsten die geheel bij EZK en het mijnbouwbedrijf terecht komen. Een verantwoorde afweging van belangen wordt hierdoor onmogelijk gemaakt.
Wij verzoeken alsnog een degelijk onderzoek naar bovenstaande onderwerpen te doen en deze per boorlocatie op te nemen.

d. Wie komt er in die afweging van belangen op voor de belangen van bewoners?
Dat EZK en het gaswinningsbedrijf telkens op een lijn zitten, geeft aan dat de overheid in deze uitsluitend naar de financiële aspecten van gaswinning kijkt. Echter, er zijn ook andere belangen die aandacht vragen, zoals die van bewoners, milieu, de regio, het UNESCO erfgoed. Bij de besluitvorming over het winningsplan worden sommige van deze belangen nog behartigd door de Minister van Binnenlandse Zaken. Echter, de belangen van bewoners worden door niemand vertegenwoordigd.
PB vindt dat er een bewindspersoon aangesteld moet worden die in het hele proces, dus van begin-inspraak tot besluitvorming expliciet de belangen van bewoners behartigt en die ook in contact staat met deze achterban.
Van een overheid – anders dan van een commercieel bedrijf – mag verwacht worden dat er bij de besluitvorming een eerlijke afweging van de verschillende belangen plaatsvindt. Bij de besluitvorming m.b.t. gaswinning lijken bestaande belangen in de oude energievoorziening en de financiële belangen van EZK veruit zwaarder te wegen dan de belangen van de mensen, de belangen van het milieu en de belangen waarvoor lagere overheden opkomen.

11. Vermilion onbetrouwbare partner

Als belangenbehartiger van bewoners hebben we meerdere keren moeten constateren dat Vermilion geen betrouwbare partner is. Zo werd duidelijk dat ze niet de waarheid vertelt over zaken die voor ons van groot belang zijn. Voorbeelden hiervan zijn:
* de antwoorden op onze brief (november 2020) waarin Vermilion stelt geen informatie nog te hebben over zaken zoals planning, locatie velden, diepte velden, beschikbare kaarten, enz. terwijl die antwoorden 3 weken later wel gepubliceerd worden. Uit de middels WOB-procedure opgevraagde stukken blijkt de gevraagde informatie al veel langer bekend te zijn.
* Uit de door de WOB-aanvraag opgevraagde stukken blijkt dat Vermilion desgevraagd stelt dat voorafgaand aan de publicatie van het Voornemen, de direct omwonenden door hen hiervan op de hoogte zijn gesteld. Hierin sprak Vermilion weer niet de waarheid.

12. Nut en Noodzaak

a. Uitsluitend economische belangen die tellen
EZK komt iedere keer met de verouderde informatie over waarom gaswinning nog nodig is. Het gaat dan om het "warme voeten" en een "warme douche"-verhaal. Dit verhaal gaat voorbij aan de inspanningen en de inzet van bewoners, organisaties en lagere overheden om tot verduurzaming over te gaan. Laatstgenoemden zouden graag ondersteuning hierbij krijgen van het Rijk. Maar het Rijk wil wel geld verdienen aan de gaswinning, maar is niet of onvoldoende van plan om verduurzaming een zetje in de rug te geven. Het elektriciteitsnet is, mede door stroperige procedures, niet op orde om alle zonnepanelen te kunnen aansluiten; de subsidie voor (tweedehands) elektrische auto's is veruit onvoldoende, enz. Maar een zeer vervuilende sector zoals de luchtvaart wordt aan alle kanten van geld voorzien. Het is EZK die haar verantwoordelijkheid niet neemt voor de energietransitie en de verkeerde keuzes maakt.

b. Bewonersbelangen worden weggeschreven nadat "verantwoord en veilig winnen" in de ogen van EZK zijn aangetoond. Daarbij geeft EZK geen duidelijkheid over de parameters die gebruikt worden. Deze zijn namelijk discutabel. Zo geldt bijvoorbeeld de bevolkingsdichtheid als parameter. Dit gaat voorbij aan de individuele schades die bewoners kunnen lijden en doet geweld aan artikel 1 van de grondwet.

13. Overlast voor omwonenden

In alle stukken van EZK of Vermilion wordt geen helder overzicht gegeven van de overlast die bewoners zullen ervaren. Telkens wordt er slechts gesproken over een boring die 2 maanden kan duren. De suggestie wordt gewekt dat daartoe de overlast beperkt zou blijven.

We zijn van mening dat eerlijke voorlichting gegeven moet worden. De overheid wilde immers het vertrouwen van de burger terugwinnen?
Daarom zal in de MER ook een overzicht opgenomen moeten worden van de voor omwonenden te verwachten overlast.
Dit overzicht zal betrekking moeten hebben op de verschillende fasen in het project: het aanleggen van de toevoerweg, het aanleggen van de boorplaats, de aanleg van de transportleiding, de proefboringen, de testfasen, de winning en ten slotte de ontmanteling van het geheel. Deze verschillende fasen zullen per week aangegeven worden. Ook moet het aantal gehinderden per boorlocatie vastgesteld worden.
Dit overzicht zal per week moeten aangeven welk soort overlast er plaats zal vinden: het aantal transportbewegingen, de geluidsoverlast per activiteit inclusief die van het gastransport door de leiding, de overlast door het licht van het affakkelen en van de verlichting van de boorplaats.
Tijdens de informatiesessie op 8 september 2021 werd een ontwijkend antwoord gegeven op dit verzoek en werd de vraag doorverwezen naar 1 op 1 gesprekken die t.z.t. en per fase plaats kunnen vinden. Wij vinden dit onvoldoende.
In het kader van de plan-MER zal genoemde informatie ook verzameld moeten worden. We willen daarom dat bovengenoemde informatie ook inzichtelijk voor omwonenden wordt gepresenteerd.

14. De schaderegeling

Mijnbouw levert schade op. Deze schades kunnen verschillende gezichten hebben. Maar wat voor alle schades geldt is dat ze de regio en de individuele bewoners - met alle ervaringen van dien - wordt aangedaan. Waar een individu geacht wordt een goede WA-verzekering te hebben in het geval deze derden schade berokkent, vindt onze overheid dit niet nodig waar het henzelf betreft.
De overheid is de laatste jaren al met genoeg schandalen geconfronteerd (aardbevingsschade Groningen, Toeslagenaffaire, enz.) maar nog steeds kan deze overheid zich niet verplaatsen, inleven in de burgers die ze het nodige aandoet.
Recent is uit onderzoek gebleken dat bodemdaling door mijnbouw wel degelijk tot schades kan leiden (conclusie van IMG op basis van onderzoek Deltares). In de huidige schaderegeling wordt hier geen rekening mee gehouden omdat dit niet voor mogelijk wordt gehouden.
Vermilion geeft zelf ook aan dat schades door mijnbouw nooit uit te sluiten zijn.
a. In 2004 stelde het ministerie nog dat er geen sprake zou zijn van aanzienlijke schades aan het onroerend goed in Groningen. Zo verkeerd kan de inschatting en het oordeel van het Ministerie zijn.
Naast de fysieke schade aan vastgoed, is de sociale en psychische schade groot (mensen kampen met depressies en het aantal suïcides is hoog).
b. Verwijzing naar de Commissie Mijnbouwschade is niet afdoende:
* Er is geen enkele reden om een mindere regeling voor de rest van Nederland te maken dan voor de Groningers. In gelijke situaties moeten burgers op gelijke wijze behandeld worden.

Daarom ook hier omgekeerde bewijslast, ook schades vergoeden voor waardedaling woningen, inkomstenderving, sociale en psychische schade vergoeden (artikel 1 van de Grondwet).
* Verwijzing naar een planschaderegeling is onvoldoende. De planschaderegeling vergoedt niet alle kosten; we vinden het niet terecht dat bewoners die met mijnbouwschade te maken krijgen, zelf een deel van de schade moeten betalen.
* Wanneer EZK zegt dat de schades hier niet zo ernstig zijn als in Groningen, moet het geen enkel probleem zijn om daar waar toch schades opreden deze gelijk aan Groningen, te vergoeden.
* Dat de Commissie Mijnbouwschade bewoners ontzorgt, is – gezien het bovenstaande - een bewering die geen hout snijdt.
* Bewoners hebben bovendien niet het (voor)recht, zoals de mijnbouwbedrijven, om invloed uit te oefenen op de spelregels van de Commissie Mijnbouwschade. Wie wordt er nu ontzorgd?

Bovendien wijzen we u nogmaals op een recente uitspraak van het Mensenrechtencomité van de Verenigde naties, waarbij Nederland opnieuw hard op de vingers wordt getikt over de gaswinning en schadevergoeding in Groningen. Het comité dat het internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten bewaakt, uit in een analyse van Nederland dat het zich zorgen maakt over de veiligheid en het welzijn van inwoners van de regio Groningen als ook over hun privéleven in hun huizen.
Het verwijst daarbij naar drie mensenrechten: het recht op leven, privacy en familie(leven). De Nederlandse Staat moet volgens het Mensenrechtencomité:
- De noodzakelijke maatregelen nemen om fysieke veiligheid en het geestelijk welzijn van mensen die in de omgeving van de gaswinning in Groningen wonen te verzekeren. Zo ook de beveiliging en veiligheid van hun huizen;
- Zorgen voor correcte en passende schadevergoeding voor de slachtoffers en voorkomen dat toekomstige schades plaatsvinden in relatie tot de gaswinning;
- Zorgen voor een zinvolle participatie van, en overleg en consultatie met, bewoners van Groningen bij het ontwerpen en uitvoeren van afbouwplannen.

Het hoeft geen betoog dat de analyse van het Mensenrechtencomité gegeneraliseerd kan worden naar de “Kleine gasvelden”, dat m.b.t. de gaswinning uit het gasveld VDW-A en VDW-B niet wordt voldaan aan de adviezen van het comité en er een schending van mensenrechten in relatie tot hun leefomgeving ontstaat. Schadeclaims liggen in het verschiet.

PB doet dan ook een dringend beroep op de minister om op grond van artikel 36, eerste lid, van de Mijnbouwwet, de toestemming om gas te gaan winnen uit het gasveld VDW -A en VDW-B geheel te weigeren. Deze gehele weigering is te rechtvaardigen omdat de gaswinning uit genoemd gasveld, al dan niet in samenhang met de omliggende gaswinningsvelden, niet veilig is, inbreekt op het welzijn van omwonenden, schade aan gebouwen veroorzaakt, en nadelige gevolgen heeft voor het milieu, de kwetsbare natuur en de werelderfgoedstatus.

15. De energietransitie

a. Het Ministerie stelt nu dat de gaswinning in de zogenaamde kleine velden – in tegenstelling tot eerdere beweringen- niet actief afgebouwd zal worden. De afbouw is slechts t.z.t. het gevolg van het leeg raken van de velden.
b. De energietransitie wordt geweld aangedaan door nieuwe investeringen in de fossiele energie.
c. De overheid zou al haar mogelijkheden moeten aanwenden om investeringen in duurzame energie te steken.
d. De motivatie voor burgers om hierin te investeren wordt ontmoedigd door de nieuwe gaswinning.
e. het draagvlak voor energietransitie neemt hierdoor af.
d. Wereldwijd zijn afspraken gemaakt om de klimaatverandering aan te pakken Zie het rapport van VN-klimaatpanel IPCC, en ook de rechtelijke uitspraken in de Urgenda- en Shell-zaak. De CO_2-uitstoot moet de komende 10 jaar drastisch naar beneden. O.a. Pensioenfondsen nemen afscheid van beleggingen in de fossiele olie- en gasindustrie terwijl Nederland vergunningen geeft om steeds meer kleine velden (zelfs onder de Waddenzee) de komende 30 jaar leeg te pompen.

16. Geen nieuwe opsporing

a. Het regeerakkoord stelt dat er geen nieuwe opsporing op land mag plaatsvinden. De voornemens voor opsporing in de VDW-velden is in strijd hiermee.
b. De opsporingsvergunning Gorredijk loopt in 2024 af; op dat moment bestaat er geen opsporingsvergunning meer voor dit gebied. Het is daarom niet rechtmatig dat de demissionair minister een nieuwe opsporingsvergunning afgeeft voor een gebied waardoor nieuwe gaswinning mogelijk is. Een beperking van het gebied ligt op zijn minst voor de hand.

17. Onderzoeken

a. De voorgestelde onderzoeken zullen getoetst moeten worden aan minimaal het niveau dat gesteld wordt door de wet- en regelgeving van Europa, bijvoorbeeld de Habitatrichtlijn. Daar waar de Nederlandse wet- en regelgeving hogere eisen stelt, moeten die gehanteerd worden.
Dit geldt bijvoorbeeld voor de beoordeling van de stikstofdepositie of de vereiste Natuurtoets.
b. De Europese vereisten voor het milieu betreffen de eisen m.b.t. de verschillende aspecten van het milieu. Wij zien de mens als onderdeel van dit milieu; daarom moeten genoemde eisen qua onderzoeken of qua normen voor afstanden tot de boorlocatie, ook gelden voor de mens.

18. De boorlocatie

Voor de activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke aanleg van de boorlocatie, de uitvoering van de diepboring en de aanleg van de transportleiding gelden de regels van de Wabo. Het gaat hier om de inrichting van het mijnbouwwerk. In de Wabo wordt verwezen naar een aantal artikelen in de Wet geluidshinder. Daarin staat een tabel die aangeeft welke afstand er moet zijn van het midden van de boorlocatie tot een geluidsgevoelig object. Daarbij geldt een maximumaantal decibel en een afstand van het centrum van de boorlocatie tot het geluidsgevoelige object van 300 meter.
In de mijnbouwwet wordt expliciet ingegaan op het veiligheidsaspect. Dat is iets anders dan het inpassen van een bouwlocatie in de omgeving d.m.v. bijvoorbeeld aanplant of een geluidswal zoals de Wabo beschrijft.
De mijnbouwwet, artikel 43, stelt een veiligheidszone in van 500 meter van de boorplaats waarbinnen zich geen voorwerp van welke aard dan ook mag bevinden dat niet te maken heeft met de mijnbouwactiviteit.
We zijn daarom van mening dat voor wat betreft het veiligheidsaspect artikel 43 van de mijnbouwwet van toepassing is.

19. Bodemdaling

Door de opeenstapeling van de winning in een groot aantal velden in de omgeving heeft er al bodemdaling plaatsgevonden. Deze is inmiddels opgelopen tot 5 cm. Dit is een grens die voor het waterschap als maximum wordt gezien. Verdere bodemdaling zal vergaande gevolgen hebben voor het waterbeheer in dit gebied. Dit betreft niet alleen aanpassingen aan de kunstwerken; het gaat hierbij ook om het waterbergend vermogen in dit gebied. Op het waterbergend vermogen van dit gebied is de afgelopen periode fors geld ingezet; geld dat uit de publieke middelen afkomstig is, en dus van ons als burgers. De recente weersextremen hebben laten zien hoe groot het belang is van een goed functionerend waterbergend vermogen. Wanneer er geen garantie bestaat dat de nieuwe gaswinning geen invloed heeft op de bodemdaling en op compactie, dan moet de hand aan de kraan principe gehanteerd worden. Bij elke millimeter verdere bodemdaling moet de gaswinning gestopt worden. Ditzelfde geldt bij een aardbeving met een magnitude groter dan 3 op de schaal van Richter.

20. Parlementair onderzoek Groningen

Nog voordat het winningsplan VDW van start kan gaan, zullen de resultaten van de parlementaire onderzoekscommissie Groningen bekend zijn. Het zou een gemiste kans zijn en het zou ook getuigen van onverantwoord bestuur, wanneer de resultaten van genoemd onderzoek niet betrokken worden in de uiteindelijke besluitvorming over de gaswinning in de velden VDW.

We dringen erop aan dat voordat definitieve besluitvorming over de VDW-velden plaatsvindt, er beoordeeld wordt welke consequenties de resultaten van het parlementair onderzoek voor de gaswinning VDW zal moeten hebben.

21. Juridisch kader

In de paragraaf "Juridisch kader" wordt alleen aandacht besteed aan Nederlandse wetgeving. Niets wordt vermeld over Europese regelgeving waaraan gehouden moet worden. Bovendien blijken milieuvoorschriften van de nieuwe Omgevingswet tot nu toe niet onderworpen zijn geweest aan een milieueffectrapportage.
PB gaat ervan uit dat de Europese normen de minimale zullen zijn in de onderzoeken en dat eerst de Omgevingswet wordt onderworpen aan een MER.

22. Wijziging Mijnbouwwet

Het zal EZ niet zijn ontgaan dat het voor burgers maar ook voor Provincies en Gemeenten bijna ondoenlijk is om tegen besluiten met betrekking tot gaswinning te procederen. Steeds is het antwoord van de rechter dat het ingediende verweer faalt. Dit leidt ertoe dat burgers, maar ook provincies en gemeenten niet meer procederen. Dit is kwalijk in een rechtstaat zoals Nederland is en mogelijk dat ook deze wetgeving niet voldoet aan het Europese recht. Het zou getuigen van een nieuwe bestuurscultuur wanneer EZ de minister hiervan op de hoogte stelt en met aangepaste wetgeving komt waarin de belangen van burgers en lagere overheden beter zijn gewaarborgd.

Overigens verwijst Plaatselijk Belang Vledderveen naar het ingestuurde reactieformulier van 17 februari 2021 waarvan de inhoud integraal bij deze zienswijze moet worden gevoegd.

Namens het bestuur van Plaatselijk Belang Vledderveen

[redacted]

Voorzitter Plaatselijk Belang Vledderveen

Verzonden: 10/2/2021 8:47:40 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: info@natuurbeschermingswacht.nl
Als: stichting
(Mede) namens:
Organisatie: Natuurbeschermingswacht

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

zie bijlage

84018237_6917957_m17359-zienswijze-gaswinning-VDW.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

zie bijlage

Natuurbeschermingswacht
Meppel en omstreken

aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning VDW - c-NRD
Digitaal formulier

betreft: 2 okt 2021

datum: ZIENSWIJZE gaswinning VDW

van: Natuurbeschermingswacht
www.natuurbeschermingswacht.nl
info@natuurbeschermingswacht.nl
[redacted]

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maken wij gebruik van de mogelijkheid om inspraak te verlenen (zienswijze in te dienen) naar aanleiding van de terinzagelegging inzake:

titel: gaswinning VDW
omschrijving: concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau inzake het voornemen tot gaswinning in de VDW velden

Uit de concept Notitie Reikwijdte en detailniveau komt onvoldoende tot uiting dat een passende beoordeling in de zin van de Habitatrichtlijn moet worden gemaakt.

Naast stikstofaspecten baren met name de cumulatieve effecten van deze en andere gaswinningen op de bodemdaling ons zorgen. Daar komt nog bovenop dat als gevolg van dit en andere projecten het waterschap gedwongen zal worden beheermaatregelen te nemen. Ook dit is een gevolg van deze projecten en dient mede te worden beoordeeld.

Het betekent dat na het opstellen van de passende beoordeling, zoals de Habitatrichtlijn in artikel 6 lid 3 dat voorschrijft, wederom een mogelijkheid tot inspraak moet worden gegeven alvorens een besluit zal worden genomen.

Het genoemde artikel geeft een volgorde aan: eerst een passende beoordeling, dan inspraak. Immers, zonder passende beoordeling kunnen wij niet op juiste wijze inspraak verlenen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Verzonden: 10/3/2021 12:21:04 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Ja, in het gebied tussen locatie Vinkega (9) en nummer 4. Mogelijk langs de omgeving van de Westvierdeparten.

Daarnaast vinden wij het als direct omwonenden opvallend en teleurstellend dat locatie nummer 1 als mogelijkheid wordt genoemd.

In de afgelopen jaren is hier meermaals over gesproken en gecommuniceerd met Vermilion aan de keukentafel maar ook middels, mails en brieven. Waaronder ook een brief aan het ministerie in mei (18 en 22) 2017.

Een belangrijk argument in deze gesprekken en brief was de materiële en de immateriële waardedaling van de huizen, waar in de directe zichtlijnen(!), die een niet onbelangrijk aandeel uitmaken van de waarde van de huizen, op korte afstand een boorinstallatie zou worden gebouwd. Nu er 9 mogelijke alternatieven voor de boorlocatie zijn, moet keuze voor locatie 1 worden beschouwd als onnodige kapitaalsvernietiging.

Daarnaast valt ons op dat er telkens wordt gesproken over de aan te leggen toegangsweg en locatie 1 t/m 4 bij elkaar liggen (op een lastiger te bereiken locatie). Terwijl er locaties zijn zoals 9, 7 en 8 waarbij er veel minder geïnvesteerd hoeft te worden in een aanrijroute.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Naast de MER zouden wij graag een BER (bewoners effecten rapportage) zien. Waarbij in kaart wordt gebracht welke effecten de boring zou hebben op direct omwonenden. Hierbij kan worden gedacht aan o.a. sociale, economische, psychologische, medische/gezondheids-druk en woongenot.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Er wordt op pagina 8 gesproken over meerdere campings. Wij willen hierbij opmerken dat het hier wel om seizoensgebonden recreatie gaat en dus niet om direct omwonenden die ten opzichte van

recreanten dagelijks met de boringen en bijbehorende overlast (o.a. geluid, verkeerdrukte, bodemdaling en veiligheid) te maken krijgen. In de toetsing vinden wij het van belang dat de gevolgen voor omwonenden zwaarder wegen dan die van de tijdelijkheid van recreanten.

Daarnaast is het op zijn minst bijzonder te noemen dat het beschermd dorpsgezicht van Frederiksoord-Wilhelminaoord midden op het zandpad van de P.W. Janssenlaan stopt. De karakteristieke laan en dus ook de recreatie hierlangs loopt gewoon door.

Hoewel de bebouwing op pagina 8 als 'relatief weinig' wordt geclassificeerd zit er wel verschil in de naar voren gekomen locaties en de hoeveelheid direct omwonenden. Het aspect van de hoeveelheid (direct) omwonenden en hoe groot zijn de gevolgen voor hen moet volgens ons zeer zwaar wegen.

Verzonden: 10/4/2021 7:19:42 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: info@wildernistrek.nl
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Wildernistrek

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Effect van trillingen op beschermde soorten en op soorten van de Rode Lijst

Effect van activiteiten op natuurnetwerk Nederland (NNN)

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Onbekend

Verzonden: 10/4/2021 10:44:41 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Ja, alle 9 door Vermilion en het ministerie van EzK mogelijke boorlocaties moeten worden onderzocht. Daarna moeten ook de betrokken omwonenden in het gebied inspraak hebben.

Met name boren vanuit de locatie Vinkega is een optie omdat die de minst negatieve invloed heeft op het landschap. Een tweede alternatief waar extra serieus naar gekeken moet worden is de locatie aan De Jaren in Vledder. Hier zijn relatief weinig woningen en andere gebouwen in de directe omgeving. Ook is daar al een overzichtelijke bestaande weg die als aanvoerweg zou kunnen dienen.

84032201_6920437_Zienswijze_VDW-A_en_VDW-B-.docx

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ja, voor alle 9 genoemde mogelijke boorlocaties moet er een MER worden opgesteld met daarin duidelijk genoemd de gevolgen/overlast voor de omwonenden en de effecten op de flora en fauna.

84032201_6920438_Zienswijze_VDW-A_en_VDW-B-.docx

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ja, de omwonenden/belanghebbenden moeten ook daadwerkelijk inspraak krijgen. Nu worden ze "geïnformeerd". Elke keer krijgen we hetzelfde verhaal te horen dat gas nog nodig is etc. De persoonlijke belangen en de gevolgen voor de omgeving/natuur worden daaraan ondergeschikt gemaakt.

84032201_6920439_Zienswijze_VDW-A_en_VDW-B-.docx

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning VDW - c-NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Betreft: Zienswijze VDW-A en VDW-B

[redacted] 22 september 2021

Hierbij meld ik mij als belanghebbende en maak bezwaren tegen de voorgenomen plannen om gas te winnen uit de velden VDW-A en VDW-B te Vledderveen. Ik woon zowel aan (VDW-A) als op (VDW-B), de genoemde velden.

Ik ben van mening dat u een aantal zaken over het hoofd ziet die potentieel bedreigend zijn voor mij en mijn gezin. Dit betreft:

a) Bodemtrillingen en bodemdaling en daarmee te verwachten kans op scheuren en andere schade aan ons huis
b) Overlast voor ons gezin tijdens de aanleg van een (mogelijke) boorlocatie; Op welke wijze garandeert u dat wij geen overlast ervaren in het uitvoeren van ons werk en in ons dagelijks leven. Denk hierbij aan de geluidsoverlast en overlast door lichtmasten.
c) Onze ouders (die op afstand wonen) worden vaak door ons hier diverse dagen opgevangen (mantelzorg) en verzorgd. De gaswinning zou betekenen dat wij als mantelzorgers deze zorg niet meer kunnen voortzetten vanwege de overlast. Rust en reinheid is bij ouderen een vereiste voor hun gezondheid. Op deze manier zal de uitgebreide zorg en persoonlijke begeleiding die wij nu bieden, particulier elders moeten worden ingekocht. Bent u bereid die kosten op zich te nemen? Zoniet dan ontzegt u op deze wijze de zorg die wij onze ouders willen en kunnen – en ook binnen het huidige systeem van ons verwachte te leveren – bieden.
d) Te verwachten aantasting van het landschap en uitzicht vanuit de woning; enorme inperking van het woongenot. De bestemming van dit gebied (bestemmingsplan) waar wij als bewoners ons op hebben gericht is deels woon, deels natuur- en deels landbouwgebied – en dus geen 'mijnbouw/gaswinning'. Op basis hiervan is destijds het huis aangeschaft. De huidige plannen passen niet in het bestemmingsplan en druisen in tegen de garanties die ons als burger en bewoner zijn gegeven door een 'betrouwbare overheid'. Een boorlocatie zal ook leiden tot een aanzienlijke waardedaling van onze woning met planschade als gevolg.
e) De niet uit te sluiten, maar bovenal het gevoel van dreigende schade en overlast a.g.v. bodemboringen, bodemdaling, trillingen. Dit brengt – ook wanneer van overlast in de proces nog geen sprake zijn – enorme psychische invloed op woongenot, stress met gezondheidsklachten als gevolg. Deze mentale druk – die ook Groningen heeft bewezen – is niet te verwaarlozen. Dit is realistisch. Op welke wijze worden deze klachten serieus genomen en wordt hier bijstand, begeleiding, behandeling en geboden en bekostigd

door de veroorzaker Vermillion, danwel de Nederlandse overheid ofwel een nog niet bestaand schadefonds? Let wel: het gaat hier om het 'gevoel' en 'beleving'. Het feit dat tot op heden burgers niet serieus worden genomen en door bedrijf en overheid zorgen worden gebagatelliseerd; draagt tot op heden al bij aan bovenvermelde gevoel dat op dit moment al de nodige stress en gevoel van onmacht en onvrijheid oplevert voor onszelf.

f) Wij hebben een ruimte ontwikkeld t.b.v. een bed & breakfast voor het gastenverblijf dat bij ons pand hoort. Het betreft hier een 'natuurhuisje', dat door mensen die interesse hebben in het aangrenzende – Natura 2000 - natuurgebied en het UNESCO werelderfgoedgebied kan worden gehuurd zodra de vergunning binnenkort rond is. Met een gaswinningslocatie voorof nabij ons huis is de B&B/natuurhuisje exploitatie van de baan. Welke klant wil in een natuurhuisje tegenover een gaswinlocatie zitten. Wie bekostigt deze derving van inkomsten?

g) Er is bij het winningsplan geen duidelijkheid over de nog mogelijk aan te leggen toegangsweg naar en de locatie van de boorlocatie. Het kan zijn dat die voor onze deur wordt aangelegd op het stuk weiland waar wij nu aan grenzen. Dit betreft verstoring van de natuur, uitzicht en geluidsoverlast. Dus directe schade. Het is dan ook vreemd, om niet te zeggen onacceptabel, dat nu al een zienswijze moet worden ingediend, terwijl de toeleveringsweg en de boorlocatie nog niet bekend is. Hiermee zet de overheid en het bedrijf Vermillion, mij als burger op achterstand en is geen sprake van een eerlijke wijze/termijn voor het indienen van een bezwaar (lees:) deze zienswijze.
Het plan is dus nog onvolledig!

h) In en om ons terrein leven diverse wilde en zeldzame beschermde diersoorten, zoals de steenmarter, das, wezel, boommarter, havik, boomkikker, diverse soorten salamanders (w.o. kamsalamander), ringslang, gladde slang en adder. Deze worden nu bedreigd door de gaswinningslocatieplannen.

i) De wegen rondom de mogelijke boorlocaties zijn niet geschikt voor zwaar transport. Neem de Boergrup. Dit is een smalle en onoverzichtelijke weg. Deze is volstrekt ongeschikt voor zwaar transport. Mocht deze toch gebruikt gaan worden als aanvoerroute naar een boorlocatie, dan is de overheid aansprakelijk voor eventuele ongevallen omdat zij op de hoogte is van de onveilige situatie.

Om u een beeld te geven van het gevoel dat de afgelopen jaren is ontstaan n.a.v. de gaswinningsplannen en de wijze van handelen en communicatie van het bedrijf Vermillion en het ministier van Economische Zaken, geef ik hieronder een korte schets van het huidige gevoelen dat hier leeft.

Quo

Als het gaat om gaswinning dan is het de almachtige overheid die bepaalt, ook als er lokaal en regionaal geen draagvlak is voor nieuwe gaswinning. De macht van de overheid keert zich tegen de bewoners. Het landsbelang, de schatkist, gaat voor de individuele belangen van de burgers die directe schade/overlast van de gaswinning ondervinden. Het feit dat geen schadefonds beschikbaar is en omgekeerde bewijslast bestaat versterkt dit gevoel. Dit voelt

als ongekend onrechtvaardig en is onrechtmatig. De overheid moet burgers beschermen in plaats van risico's bagatelliseren!

De rechtstaat beschermt de burgers nu niet. Dit moet anders! De burgers in de buurt van gasvelden worden onevenredig hard getroffen door de gaswinning.

Op het vlak van de gaswinning heb ik geen vertrouwen in de overheid. Dit is gebaseerd op o.a. de schadeafhandeling in Groningen. De burger kan niet of zeer moeilijk bewijzen dat schade aan een gebouw door de gaswinning komt. Laat het gasbedrijf maar bewijzen dat gaswinning niets met de schades te maken heeft. Dat lijkt me een niet meer dan redelijke eis voor omwonenden van alle overige (kleine) velden. Vaak zal bijvoorbeeld bodemdaling mede door gaswinning en verdroging samen voor scheuren en andere schade in woningen/gebouwen zorgen. Omgekeerde bewijslast bij schade aan gebouwen in de buurt van (ook) kleine gasvelden moet de norm worden.

De burgers worden vaak onjuist en zeker onvolledig geïnformeerd door zowel het ministerie van Economische Zaken en Klimaat als door Vermillion. Ook de timing van acties van deze partijen is vaak voor de burgers zeer ongelukkig. In het geval van de gasvelden Boergrup en Lombok, inmiddels VDW-A en VDW-B genoemd, bijvoorbeeld was dit net voor de kerst, als mensen met andere zaken bezig zijn. De burger moet niet alleen goed geïnformeerd worden, maar ook gecompenseerd voor schade en overlast.

Inmiddels is bij de ambtenaren van EzK bekend dat gaswinning risico's met zich meebrengt. Het continu bagatelliseren van deze risico's doet geen recht aan de onrust en angst die leeft bij de bewoners in de buurt van kleine velden. De ervaringen met de schade-afhandeling in het aardbevingsgebied van Groningen versterkt dit gevoel. Door het structureel benadrukken dat het Groningenveld uniek is en dat omwonenden van de kleine velden geen risico's lopen, neem je de burgers niet serieus. De kans op schades aan gebouwen in onze regio zullen waarschijnlijk pas in de loop van de jaren ontstaan. De risico's zijn er wel degelijk. Is het Canadese gasbedrijf dat hier wil gaan winnen nog aanwezig in Nederland als er over bijvoorbeeld 10 jaar (veel?) schades ontstaan? Gaan de ambtenaren die nu verantwoordelijk zijn voor de vergunningen zorgen dat de mensen met schades snel en ruimhartig worden gecompenseerd bij schades aan hun gebouwen? De huidige schaderegeling voor omwonenden van de kleine velden is, zoals al eerder aangegeven, echt volstrekt onvoldoende. Deze moet gelijk worden aan de regeling voor Groningen. Dus met een omgekeerde bewijslast.

De tot nu toe genoemde mogelijke boorlocatie voor de velden VDW-A en VDW-B, aan de P.W. Janssenlaan nabij Vledderveen, ligt pal naast Unesco werelderfgoed met veel oude monumentale gebouwen. Dit unieke gebied moet je koesteren en juist verder verbeteren in plaats van er een boorlocatie te plaatsen. De verkiezing tot Unesco werelderfgoed is ook enorm belangrijk voor de (toeristische) ontwikkeling van dit gebied. Daarnaast ligt het veld

VDW-A deels onder Natura 2000 gebied. Dit moeten we beschermen. Hoe zit het met de uitstoot van stikstof bij de aanleg van een boorlocatie en hoe hoog is de uitstoot van alle verkeersbewegingen naar en van de geplande boorlocatie? Wat zijn de gevolgen van de bodemdaling door de gaswinning voor het gebied? Wat is het effect op de fauna? Overleven bijvoorbeeld de beschermde kamsalamanders en andere zeldzame dieren die nu aanwezig zijn op de geplande boorlocatie?

Op de kaart die de omwonenden van de 2 gasvelden hebben ontvangen, is een mogelijke boorlocatie ingetekend, maar niet een toegangsweg naar die locatie. Er is geen geschikte toegangsweg mogelijk naar deze potentiële boorlocatie. De meest voor de hand liggende optie is over de P.W. Janssenlaan. Deze laan is echter landschappelijk van grote waarde. Andere alternatieven zullen nog grotere negatieve gevolgen hebben voor het landschap. Deze zijn dus ook volstrekt niet geschikt. Daarnaast zijn diverse wegen, vooral de Boergrup, absoluut niet geschikt voor vrachtwagens. Dit zal leiden tot onveilige situaties en mogelijk ongevallen. Om die reden is de Boergrup dus niet te gebruiken voor vrachtverkeer naar de mogelijke boorlocatie. De als mogelijke boorlocatie opgegeven plek aan de P.W, Janssenlaan nabij Vledderveen is dus absoluut niet geschikt. Op die locatie zijn er bovendien teveel personen die overlast zullen ervaren van de locatie en de werkzaamheden om die locatie te ontwikkelen.

Als de gaswinning uit de velden VDW-A en VDW-B toch doorgaat, waar ik nu absoluut geen voorstander van ben, Is boren vanuit Vinkega dan een optie? Dan zullen er relatief weinig personen overlast ervaren en zal het landschap niet sterk worden aangetast. Welke andere opties zijn er nog meer onderzocht en mogelijk? Hierover heb ik, ondanks eerdere toezeggingen, nog niets vernomen. Is er bijvoorbeeld gekeken naar boren vanuit De Jaren in Vledder? Op deze locatie, vlakbij de sportvelden, zijn er veel minder gebouwen in de directe omgeving en je zit zeer dicht bij de bestaande gasleiding. Het nadeel, wat ook van toepassing is voor de locatie aan de P.W. Janselaan, is dat de natuur en het landschap aanzienlijk zal lijden door de gaswinning/boorlocatie. Mocht de gaswinning uit de velden VDW-A en VDW-B onverhoopt toch doorgaan, dan is het niet meer dan redelijk dat de omwonenden uiteindelijk wat te zeggen/kiezen hebben over de locatie en niet slechts worden geïnformeerd.

Bij voorlichtingsbijeenkomsten van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat wordt benadrukt dat we voorlopig, als ik me niet vergis tot 2050, nog gas nodig hebben in Nederland. Waarom moet dan nu al het gas zo snel mogelijk uit de bodem? Momenteel kunnen we nog gas kopen uit het buitenland. Het is toch veel verstandiger om een strategische eigen gasreserve aan te houden? Dit geldt ook voor de 3 geplande te ontwikkelen velden Leemdijk, Smitstede en De Bree. Deze liggen in de directe nabijheid, naar schatting ongeveer 5 km, van de velden VDW-A en VDW-B. Er zijn nu al zoveel verschillende gasvelden die in elkaars invloedssfeer liggen waaruit actief gas wordt gewonnen. Laten we pas nieuwe gaswinning in onze regio overwegen zodra de huidige

gaswinning in alle omliggende velden volledig is gestopt. Er is dan ook meer zicht op de gevolgen van de gaswinning en de schades die door de gaswinning zijn ontstaan.

Er wordt steeds gezegd en geschreven dat gaswinning alleen doorgaat als het veilig en verantwoord kan. Of het veilig is, dat blijkt vaak pas veel later. Er is, in verband met de gaswinning, al een aardbeving geweest van 2.8 op de schaal van Richter in De Hoeve, op slechts enkele kilometers van de velden VDW-A en VDW-B. Te vaak worden modellen en prognoses – ten nadele van de omgeving – aangepast op basis van voortschrijdend inzicht. Ook worden modellen weleens verkeerd beoordeelt. Daarnaast is er ook altijd kans op overige menselijke fouten. Gaswinning is dus per definitie nooit volledig veilig!
Zover ik weet worden alle gasvelden nu individueel beoordeelt. De invloedssfeer van de diverse velden in onze regio overlapt elkaar echter enorm. Individueel beoordelen is dan ook niet voldoende. De beoordeling van een veld moet gedaan worden in samenhang met de omringende gasvelden die in elkaars invloedssfeer liggen.

De huidige directeur van de NAM heeft aangegeven dat de omgeving van gasvelden moet profiteren van de gaswinning. Mogelijk is dit ook het beleid van Vermillion die in onze regio actief is. De omwonenden profiteren echter niet van gaswinning maar hebben te maken met waardedaling van hun woning, overlast, onzekerheid en onveiligheid. Een waardedaling van je woning met tienduizenden euro's en aanzienlijke overlast wordt niet gecompenseerd door bijvoorbeeld een nieuwe verwarmingsketel in een dorpshuis.

In de kinderopvangtoeslagenaffaire krijgen gedupeerden, terecht, een ruime financiële vergoeding. Gedupeerden van aardbevingsschade krijgen vaak geen financiële vergoeding voor herstel van de schade en al helemaal geen vergoeding voor al het werk, de stress en het verminderde woongenot. En waar blijft de vergoeding voor de waardevermindering van het onroerend goed? Mocht de gaswinning in de regio toch doorgaan, dan zullen de omwonenden ruimhartig moeten worden gecompenseerd voor de waardedaling en de voor hen overige negatieve gevolgen.

unquo

Andere punten van zorg betreffen:

1. Er zijn al meerdere gasvelden en een injectieveld voor afvalwater bij ons in de omgeving in productie. Er komen nu weer velden bij. Wij verlangen van de overheid dat die erop toeziet dat er goed, onafhankelijk en voldoende onderzoek wordt gedaan naar de effecten van de nieuwe winning. Wij zijn bang voor de cumulatieve effecten ervan. Dat onderzoek moet een ruim gebied om deze velden heen beslaan. Het onderzoek moet ook de eerder opgetreden effecten meten in de omliggende velden meten, bijvoorbeeld vanaf 2009.

2. Er wordt een Millieu Effecten Rapport (MER) opgesteld. In zo'n MER wordt gekeken naar de effecten voor de bodem, de fauna, de flora en de lucht. Wij pleiten ervoor om het milieu breder te bekijken en de effecten voor de mens ook te betrekken bij uw onderzoek. Te denken valt aan de overlast die vooral de omwonenden van een boorlocatie te verstouwen krijgen. Over deze overlast lezen we eigenlijk niets in uw plannen. Er wordt gesproken over het boren van een put dat 2 maanden zou duren. Dat is geen eerlijke informatie omdat het totale bouwproces tot een heel jaar kan oplopen. We vragen daarom om per mogelijke boorlocatie om een overzicht van de overlast die kan optreden: hoeveel bewoners hebben er last van?; hoe lang duurt iedere fase van het bouwen?; wat is de geluidsoverlast van iedere fase?; wat is de lichtoverlast per fase? enz. Op de informatiesessie wilde u hier geen antwoord op geven.

3. De schaderegeling: U verwijst voor schades naar een Commissie Mijnbouwschade en naar een planschaderegeling van het rijk. Op deze regelingen valt nog wel wat op te merken: * De Commissie Mijnbouwschade heeft slechts een heel beperkte opdracht; lang niet alle schade valt hieronder. Ook sociale, economische, sociale fysieke of psychische schade zou onder de regeling moeten vallen * Het mijnbouwbedrijf zou eigenlijk – zoals in Groningen- alle schade moeten vergoeden waarvan niet kan worden aangetoond dat die een andere oorzaak heeft als de mijnbouw. * Het mijnbouwbedrijf heeft invloed gehad op de taakstelling en werkwijze van de Commissie Mijnbouwschade. De schades die ontstaan worden de bewoners aangedaan door uw besluit; maar de bewoners hebben geen enkele zeggenschap hierin gekregen en hebben hun belangen daarmee ook niet kunnen behartigen. * De regeling voor planschade is bedoeld voor het verlies aan inkomen en vermogen (waardedaling woning). Daarbij geldt er een eigen risico. We vinden dat niet terecht omdat deze financiële schade ons wordt aangedaan. * U zegt dat de Groningen-regeling in onze regio niet hoeft omdat er maar een kleine kans op schade is. Toch sluit Vermilion niet uit dat er schades ontstaan door bevingen. Ook kan er schade ontstaan door bodemdaling, zo stond recent in de krant. Mocht u gelijk hebben en er maar zelden schades voorkomen, dan hoeft u zich toch ook geen zorgen te maken dat u veel geld kwijt bent aan een regeling zoals in Groningen geldt? De grondwet stelt dat burgers in gelijke situaties ook gelijk behandeld moeten worden door de overheid.

4. De rijksoverheid staat niet voor de belangen van burgers In het hele traject om tot gaswinning te komen zien we dat de overheid, bij monde van het Ministerie van Economisch Zaken, telkens op hetzelfde spoor zit als Vermilion. Wij keuren dit af omdat wij een overheid hebben gekozen die zelfstandig een afweging maakt van alle belangen die spelen; dus ook de belangen van bewoners meeweegt. De manier waarop EZK het doen van voorstellen en het doen van de noodzakelijke onderzoeken aan Vermilion overlaat, is niet zoals dat in een democratie hoort te gaan. Het leidt er ook toe dat de vele reacties die eerder dit jaar vanuit de omgeving zijn gegeven, niet serieus of helemaal niet beantwoord zijn. Hoeveel vertrouwen mogen we erin hebben dat u deze keer wel serieus met onze standpunten

omgaat? Een voorbeeld hiervan is de plaatsing van de 9 mogelijke boorlocaties op de kaart. Deze zijn dermate grof neergezet dat we niet kunnen overzien wat zo'n locatie voor ons betekent. Zo'n groffe plaatsing op de kaart is voor u natuurlijk makkelijk; u kunt nu zelf bepalen wat het beste uitkomt. Maar dan kunt u ook niet zeggen dat deze locaties uit de bewonersinspraak is voortgekomen

[redacted]
Tel: [redacted]
E-mail: [redacted]

Verzonden: 10/4/2021 11:10:26 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Soons, Coaching, Training & Advies

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Ja, zie ook bijlage.

Locatie de Jaren is het meest geschikt of boren via reeds bestaande gasboorlocaties in de omgeving.

84032989_6920626_Zienswijze_VDW-A_en_VDW-B_-_[redacted].docx

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ja, zie bijlage

84032989_6920627_Zienswijze_VDW-A_en_VDW-B_-_[redacted].docx

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

ja, zie bijlage

84032989_6920628_Zienswijze_VDW-A_en_VDW-B_-_[redacted].docx

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning VDW - c-NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Betreft: Zienswijze VDW-A en VDW-B

[redacted] 4 oktober 2021

Hierbij meld ik mij als belanghebbende en maak bezwaar tegen de voorgenomen plannen om gas te winnen uit de velden VDW-A en VDW-B te Vledderveen, en een onduidelijkheid omtrent de toegangsroute/weg. Ik woon zowel aan (VDW-A) als op (VDW-B) de genoemde velden.

Ik maak bezwaar om de volgende redenen die van invloed zijn op mijzelf/gezin en mijn praktijk, gevestigd aan de Boergrup.

a) Werkzaamheden, boringen, directe uitzicht op de locatie en mogelijkheid aanleg van weg naar de boorlocatie bij ons voor de deur leiden tot overlast voor ons gezin; vanwege werk op Boergrup 6/vanuit huis. Op welke wijze garandeert u dat wij geen overlast ervaren in het uitvoeren van ons werk vanuit huis, zowel qua concentratie als t.a.v. het ontvangen van klanten die komen voor rust, advies t.a.v. welzijn d.m.v. coaching en training? Dit houdt onder andere wandelcoaching in de natuur in. Zodra hier met gaswin-boringen wordt gestart is de natuur verstoord en kan ik ook mijn klanten niet meer van dienst zijn in deze omgeving. Met de nodige gemiste inkomsten/derving tot gevolg. De klanten zullen wegblijven/niet meer op dit adres ontvangen kunnen worden vanwege de geluidsoverlast bij de aanleg van de boorlocatie. Eveneens is wandelcoaching naast een boorlocatie geen optie. Bent u of het bedrijf Vermillion bereid de kosten op u te nemen van gederfde inkomsten?
b) Onze ouders (die op afstand wonen) worden vaak door ons hier diverse dagen opgevangen (mantelzorg) en verzorgd. De gaswinning zou betekenen dat wij als mantelzorgers deze zorg niet meer kunnen voortzetten vanwege de overlast. Rust en reinheid is bij ouderen een vereiste voor hun gezondheid. Op deze manier zal de uitgebreide zorg en persoonlijke begeleiding die wij nu bieden, particulier elders moeten worden ingekocht. Bent u bereid die kosten op zich te nemen? Zoniet dan ontzegt u op deze wijze de zorg die wij onze ouders willen en kunnen bieden. Het laatste is ook binnen het huidige zorgstelsel een vereiste voor ouders en hun kinderen. Hoe wilt u hierin tegemoet komen?
c) Te verwachten aantasting van het landschap en uitzicht vanuit de woning; enorme inperking van het woongenot. De bestemming van dit gebied (bestemmingsplan) waar wij als bewoners ons op hebben gericht is deels woon, deels natuur- en deels landbouwgebied – en dus geen 'mijnbouw/gaswinning'. Op basis hiervan is destijds het huis aangeschaft. De huidige plannen passen niet in het bestemmingsplan en druisen in

tegen de garanties die ons als burger en bewoner zijn gegeven door een 'betrouwbare overheid'.

d) De niet uit te sluiten, maar bovenal het gevoel van dreigende schade en overlast a.g.v. bodemboringen, bodemdaling, trillingen. Dit brengt – ook wanneer van overlast in de proces nog geen sprake zijn – enorme psychische invloed op woongenot, stress met gezondheidsklachten als gevolg. Deze mentale druk – die ook Groningen heeft bewezen – is niet te verwaarlozen. Dit is realistisch waardoor ik mijn vak als life coach niet meer op de gewenst wijze zal kunnen uitvoeren. Op welke wijze worden deze klachten serieus genomen en wordt hier bijstand, begeleiding, behandeling en geboden en bekostigd door de veroorzaker Vermillion, danwel de Nederlandse overheid ofwel een nog niet bestaand schadefonds? Let wel: het gaat hier om het 'gevoel' en 'beleving'. Het feit dat tot op heden burgers niet serieus worden genomen en door bedrijf en overheid zorgen worden gebagateliseerd; draagt tot op heden al bij aan bovenvermelde gevoel dat op dit moment al de nodige stress en gevoel van onmacht en onvrijheid oplevert voor onszelf. Hoe gaat u hiermee om en komt u hierin de bewoners tegemoet? De huidige bijenkomsten door Vermillion en/of minEZ georganiseerd bieden hier allerminst een oplossing voor; deze leiden veelal tot ruis, onmacht, meer onduidelijkheid en dus stress.

e) Wij hebben een ruimte ontwikkeld t.b.v. een bed & breakfast voor het gastenverblijf dat bij ons pand hoort. Het betreft hier een 'natuurhuisje', dat door mensen die interesse hebben in het aangrenzende natuurgebied en het UNESCO werelderfgoedgebied kan worden gehuurd zodra de vergunning binnenkort rond is. Met een gaswinningslocatie voor ons huis is de B&B/natuurhuisje exploitatie van de baan. Geen enkele klant wil in een natuurhuisje tegenover een gaswinlocatie zitten. Wie bekostigt deze derving van inkomsten?

f) Er is bij het winningsplan geen duidelijkheid over de nog mogelijk aan te leggen toegangsweg. Het kan zijn dat die voor onze deur wordt aangelegd. Dit betreft verstoring van de natuur, uitzicht en geluidsoverlast. Dus directe en indirecte overlast/danwel (o.a. huiswaarde)schade. Het is dan ook vreemd, om niet te zeggen onacceptabel, dat nu al een zienswijze moet worden ingediend, terwijl de toeleveringsweg nog niet bekend is. Hiermee zet de overheid en het bedrijf Vermillion, mij als burger op achterstand en is geen sprake van een eerlijke wijze/termijn voor het indienen van een bezwaar (lees:) deze zienswijze.
Het plan is dus nog onvolledig!

g) In en om ons terrein leven diverse wilde en zeldzame beschermde diersoorten, zoals de steenmarter, das, wezel, boommarter, havik, groene boomkikker, diverse soorten salamanders (w.o. kamsalamander), ringslang. Deze worden nu bedreigd door de gaswinningslocatieplannen.

Nog een opmerking van mijn zijde ter verduidelijking van hetgeen wordt gevoeld door de burgers:

- Zoals u bekend is Groningen is niet het voorbeeld van een betrouwbare overheid die haar burgers beschermd.
- Het verschil met Groningen is ook dat daar een schadedfonds is en dat de omgekeerde bewijslast daar wel geldt voor de bewoners maar niet voor ons in

Drenthe zou gelden. Hoe verklaart u dit? Op welke wijze kan de overheid deze ongelijkheid billijken?

- In de kinderopvangtoeslagenaffaire krijgen gedupeerden, terecht, een ruime financiële vergoeding. Gedupeerden van aardbevingsschade krijgen vaak geen financiële vergoeding voor herstel van de schade en al helemaal geen vergoeding voor al het werk, de stress en het verminderde woongenot.
- Hoe staat het met de waardevermindering van het onroerend goed? Mocht de gaswinning in de regio toch doorgaan, dan zullen de omwonenden ruimhartig moeten worden gecompenseerd voor de waardedaling en de voor hen overige negatieve gevolgen.

Andere punten van zorg betreffen:

1. Er zijn al meerdere gasvelden en een injectieveld voor afvalwater bij ons in de omgeving in productie. Er komen nu weer velden bij. Wij verlangen van de overheid dat die erop toeziet dat er goed, onafhankelijk en voldoende onderzoek wordt gedaan naar de effecten van de nieuwe winning. Wij zijn bang voor de cumulatieve effecten ervan. Dat onderzoek moet een ruim gebied om deze velden heen beslaan. Het onderzoek moet ook de eerder opgetreden effecten meten in de omliggende velden meten, bijvoorbeeld vanaf 2009.

2. Er wordt een Millieu Effecten Rapport (MER) opgesteld. In zo'n MER wordt gekeken naar de effecten voor de bodem, de fauna, de flora en de lucht. Wij pleiten ervoor om het milieu breder te bekijken en de effecten voor de mens ook te betrekken bij uw onderzoek. Te denken valt aan de overlast die vooral de omwonenden van een boorlocatie te verstouwen krijgen. Over deze overlast lezen we eigenlijk niets in uw plannen. Er wordt gesproken over het boren van een put dat 2 maanden zou duren. Dat is geen eerlijke informatie omdat het totale bouwproces tot een heel jaar kan oplopen. We vragen daarom om per mogelijke boorlocatie om een overzicht van de overlast die kan optreden: hoeveel bewoners hebben er last van?; hoe lang duurt iedere fase van het bouwen?; wat is de geluidsoverlast van iedere fase?; wat is de lichtoverlast per fase? enz. Op de informatiesessie wilde u hier geen antwoord op geven.

3. De schaderegeling: U verwijst voor schades naar een Commissie Mijnbouwschade en naar een planschaderegeling van het rijk. Op deze regelingen valt nog wel wat op te merken: * De Commissie Mijnbouwschade heeft slechts een heel beperkte opdracht; lang niet alle schade valt hieronder. Ook sociale, economische, sociale fysieke of psychische schade zou onder de regeling moeten vallen * Het mijnbouwbedrijf zou eigenlijk – zoals in Groningen- alle schade moeten vergoeden waarvan niet kan worden aangetoond dat die een andere oorzaak heeft als de mijnbouw. * Het mijnbouwbedrijf heeft invloed gehad op de taakstelling en werkwijze van de Commissie Mijnbouwschade. De schades die ontstaan worden de bewoners aangedaan door uw besluit; maar de bewoners hebben geen enkele zeggenschap hierin

gekregen en hebben hun belangen daarmee ook niet kunnen behartigen. * De regeling voor planschade is bedoeld voor het verlies aan inkomen en vermogen (waardedaling woning). Daarbij geldt er een eigen risico. We vinden dat niet terecht omdat deze financiële schade ons wordt aangedaan. * U zegt dat de Groningen-regeling in onze regio niet hoeft omdat er maar een kleine kans op schade is. Toch sluit Vermilion niet uit dat er schades ontstaan door bevingen. Ook kan er schade ontstaan door bodemdaling, zo stond recent in de krant. Mocht u gelijk hebben en er maar zelden schades voorkomen, dan hoeft u zich toch ook geen zorgen te maken dat u veel geld kwijt bent aan een regeling zoals in Groningen geldt? De grondwet stelt dat burgers in gelijke situaties ook gelijk behandeld moeten worden door de overheid.

4. De rijksoverheid staat niet voor de belangen van burgers In het hele traject om tot gaswinning te komen zien we dat de overheid, bij monde van het Ministerie van Economisch Zaken, telkens op hetzelfde spoor zit als Vermilion. Wij keuren dit af omdat wij een overheid hebben gekozen die zelfstandig een afweging maakt van alle belangen die spelen; dus ook de belangen van bewoners meeweegt. De manier waarop EZK het doen van voorstellen en het doen van de noodzakelijke onderzoeken aan Vermilion overlaat, is niet zoals dat in een democratie hoort te gaan. Het leidt er ook toe dat de vele reacties die eerder dit jaar vanuit de omgeving zijn gegeven, niet serieus of helemaal niet beantwoord zijn. Hoeveel vertrouwen mogen we erin hebben dat u deze keer wel serieus met onze standpunten omgaat? Een voorbeeld hiervan is de plaatsing van de 9 mogelijke boorlocaties op de kaart. Deze zijn dermate grof neergezet dat we niet kunnen overzien wat zo'n locatie voor ons betekent. Zo'n groffe plaatsing op de kaart is voor u natuurlijk makkelijk; u kunt nu zelf bepalen wat het beste uitkomt. Maar dan kunt u ook niet zeggen dat deze locaties uit de bewonersinspraak is voortgekomen

[redacted]
Tel: [redacted]
E-mail: [redacted]

Verzonden: 10/4/2021 10:16:00 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s): [redacted]
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: info@gasdrovf.nl
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens: Stichting GAS DrOvF
Organisatie: Stichting GAS DrOvF

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Ja, de locaties waar Vermilion eigenaar van is op zee.

84049279_6923784_zienswijze_c-NRD_definitief.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ja, in ieder geval getoetst aan de Europese Habitat richtlijn en het verdrag van Aarhus. zie bijlage 1

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ja, het voorzorgsprincipe.

Daarnaast is de afweging van de Minister op foute informatie zoals benoemd in het c-NRD zie bijlage 1.

STOP GASWINNING KLEINE VELDEN
GAS DrOvF
DRENTHE | OVERIJSSEL | FRIESLAND

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning VDW - c-NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Contactpersoon
[redacted]

Datum: 2 oktober 2021
Ons kenmerk:
VDW/2021/10/02

Onderwerp: Zienswijze c-NRD Gaswinning VDW - BA5753-193-100-versie 27 juli 2021

Geachte heer/mevrouw,

Stichting GAS DrOvF wil in haar reactie u het volgende in overweging geven:

Onvolledig en niet transparant:
Een energie traject als het VDW traject is gebaat bij transparantie. Het is dan ook teleurstellend om te constateren dat slechts 10% van de vragen die de omgeving heeft gesteld in de eerste bijeenkomsten in februari 2021 zijn beantwoord. Veel vragen zijn weggelaten. Dit traject is gebaat bij zorgvuldigheid. Stichting GAS DrOvF doet dan ook een dringend beroep op de zorgvuldigheid van het huidige traject.

Geen draagvlak omgeving:
Bij de omwonenden bestaat voor de VDW plannen geen draagvlak voor nog meer gaswinning in de regio. Dit mag duidelijk zijn na de ruime opkomst in februari en de diverse meldingen dat er geen draagvlak is in de media. Zie hiervoor:
https://www.rtvoost.nl/nieuws/2004324/Genoeg-is-genoeg-Groeiend-protest-tegen-nieuwe-gaswinning-in-grensgebied-Overijssel-Friesland-en-Drenthe

Onderstaand de inhoudelijke argumenten:

1. Achtergrond noodzaak nieuwe gaswinning (blz 5 c-NRD): "Alle kleine velden samen zijn goed voor ongeveer 45% van het Nederlandse gasverbruik."

Dit is een onjuiste weergave van de feiten: slechts 13% van kleine velden op de Noordzee en slechts **6%** van de kleine velden **op land** dragen bij aan de gasvoorziening in Nederland in 2020. Bron: ENTSOG,NAM en TNO

Hierbij concluderen wij dat het besluitvormingstraject op de verkeerde feiten gebaseerd is en hierdoor opnieuw moet worden beoordeeld door de Minister.

In wezen is het aandeel gaswinning op land dermate klein dat in het kader van de huidige energie transitie voluit ingezet moet worden op het inzetten van alternatieve energie strategieën. Gaswinning op land is gebaseerd op een onjuiste prijsstelling. CO2 opslag, natuurkosten en maatschappelijke kosten zijn niet beprijst in het huidige business model waardoor een oneigenlijke beoordeling van de economische afweging plaatsvindt.
Het begrip 'veilig en verantwoord' zoals bepaald in het Rijksbeleid is onvoldoende gedefinieerd waardoor er geen afkapwaarde bepaald kan worden voor de begrippen 'veilig en verantwoord'. Het huidige gehanteerde SRA model biedt hier onvoldoende handvatten in.

Er is in de Structuurvisie Ondergrond (2018) onvoldoende rekening gehouden met beleid waar gaswinning in Nederland het minst~~e~~ schade oplevert voor de omgeving. In die zin zijn de overwegingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid onvoldoende geïntegreerd in de Structuurvisie. Veiligheid van de omwonenden zou beter bepaald moeten worden. De Parlementaire Enquête Gaswinning Groningen moet nog plaatsvinden. De conclusies hieruit zouden verwerkt moeten worden in de huidige plannen VDW.

2. Ten aanzien van Voorgenomen activiteit, alternatieven en varianten (hoofdstuk 3 c-NRD)
De huidige plannen zijn alle in veengebied. Van veengebied is bekend dat dit instabiel is en op termijn schade veroorzaakt. De veenlagen zijn grillig in deze regio. Bij de huidige bebouwing is geen rekening gehouden met effecten zoals deze zullen ontstaan bij aanleg van de mijnbouwlocatie(s). De huidige plannen liggen midden in een gebied met al meerdere mijnbouwlocaties. De huidige plannen dragen bij aan destabilisering van de regio. Er is geen systematische beoordeling van de seismische activiteit van de regio. Zo verwijzen wij hierbij naar de registratie van de putten DR014 en DR034 op 14 september 2021 om 15:15-15:20 uur UTC. Daarnaast houdt de overheid geen rekening met kosten dan wel schade in de toekomst en legt geen marge op aan de mijnbouwer voor een toekomst fonds.

Als alternatief van de VDW plannen stelt GAS DrOvF dat Vermilion 17 assets op de Noordzee heeft die geen van allen in productie zijn genomen. Er ontbreekt een

afwegingskader. Gezien bovenstaande redenen verzoeken wij u dan ook deze 17 potentiele locaties als alternatief te benoemen.

3. Verbuizing:
   De huidige gastransportleiding van put Diever naar Noordwolde veroorzaakt zowel laag frequent geluid als een hoge fluittoon wanneer de productie in de put Diever een hoge dagproductie kent. Meerder malen is gebleken dat de mijnbouwer hier geen structurele monitoring voor heeft en de problemen niet oplost. Er zijn meerdere klachten geweest zowel bij gemeente Westerveld, gemeente Weststellingwerf en bij het SodM en mijnbouwer. Echter een adequate, toegankelijke manier voor monitoring blijft achterwege. Dit geluid heeft effect op de omwonenden en op omliggende Natura 2000 gebieden.

4. Mogelijke gevolgen voor het Milieu (hoofdstuk 4 c-NRD)
   Hierbij beroept GAS DrOvF zich op het Verdrag van Aarhus en constateert na het lezen van de c-NDR dat op geen enkele wijze rekening wordt gehouden met Europese regelgeving maar slechts een 'vertaling' naar nationaal niveau. Op diverse andere dossiers is gebleken dat deze nationale 'vertaling' gebaseerd is op wensdenken. GAS DrOvF stelt dan ook dat onverkort de Europese natuur- en milieuregelgeving waaronder een passende beoordeling in het kader van de (Europese) Habitatrichtlijn, van toepassing is op de huidige plannen en deze gehanteerd dienen te worden als toetsingskader.

Met vriendelijke groet,

[redacted], Voorzitter [redacted], secretaris

Stichting GAS DrOvF

Adres gegevens: Stichting GASDrOvF • [redacted] • email: info@gasdrovf.nl
Website: www.gasdrovf.nl • [redacted] Rekeningnr.: NL35RABO 0338 3568 59

Verzonden: 10/4/2021 11:18:38 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [redacted]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Er is in een eerder stadium in overleg met enkele omwonenden een locatie tussen twee bosjes aan de P.W. Janssenlaan uitgekozen. Nu staan er wel 9 mogelijke locaties op de kaart. Een alternatief zou kunnen zijn de huidige locatie aan de Westvierdeparten.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ik zou heel graag zien dat er meer aandacht is voor de gevolgen voor omwonenden en hun bezit. Op dit moment lijkt er alleen maar aandacht voor de natuur te zijn.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Een goed onderzoek naar de effecten van zoveel verschillende velden in deze regio moet plaatsvinden.

Verzonden: 10/5/2021 12:24:49 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: Markeweg
Huisnummer: 11
Postcode: 7971 CW
Woonplaats: Havelte
Land: Nederland
Telefoonnummer: [redacted]
E-mailadres: [redacted]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: [redacted]
Organisatie: Milieudefensie, afdeling Westerveld

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zoals uitgelegd in de Zienswijze (zie bijlage) menen wij dat het moment om geschikte locaties aan te wijzen niet in 2021 ligt, maar in 2009

84060288_6925389__4_oktober_2021-_onze_zienswijze_op_het_c-NRD.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Dit hebben we uitvoerig en nauwgezet toegelicht in onze Zienswijze. Het gaat overigens niet alleen om milieueffecten, maar tevens om effecten op de Natura2000-gebieden

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Er zijn veel aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader. Deze beschrijven wij in de Zienswijze.

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Gaswinning VDW – c-NRD
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Van: Vereniging Milieudefensie Amsterdam
afdeling Westerveld
Markeweg 11
7971 CW HAVELTE

Betreft: onze zienswijze op het concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau inzake het voornemen tot gaswinning in de VDW velden

Datum: 4 oktober 2021

Geachte meneer, mevrouw,

Onlangs liet het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna ministerie) in een kennisgeving in huis-aan-huiskrant 'De Westervelder' weten, dat vanaf woensdag 25 augustus tot en met dinsdag 5 oktober 2021 het concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: c-NRD) ter inzage ligt voor het project gaswinning VDW. Het voorliggend c-NRD is mede gebaseerd op hetgeen in eerdere 'Reacties' en tijdens zoom-infobijeenkomsten door medebestuurders, belangengroepen en inwoners naar voren is gebracht en hierin staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport (hierna: MER). Het ministerie maakt duidelijk dat het MER een Passende Beoordeling zal bevatten om de mogelijke gevolgen voor de aanwezige Natura 2000-gebieden in kaart te brengen.

Het ministerie biedt een ieder de gelegenheid om tot en met 5 oktober 2021 een Zienswijze in te dienen. Van deze geboden gelegenheid maken wij graag gebruik. Het ministerie verzoekt om aan te geven op welk deel van de notitie wordt gereageerd en om de Zienswijze te onderbouwen met argumenten. Wij streven dit uiteraard na, maar wijzen er tevens op dat veel vragen en verzoeken uit onze eerdere 'Reactie' d.d. 18 februari 2021 onbeantwoord zijn gebleven of van dien aard zijn dat het tot verdere vragen heeft geleid. In onze Zienswijze zullen we daarom ook terugkomen op onze eerdere 'Reactie'.

1. De opzet van de gestarte procedure is volgens ons niet correct en het doel niet in lijn met klimaatafspraken

1.1. Dit is géén participatievoorstel zoals bedoelt in de nieuwe Omgevingswet

In het c-NRD staat onder Hoofdstuk 5 het juridisch en beleidskader beschreven.
Dat de wijze waarop het participatietraject is gestart zou passen binnen de nieuwe Omgevingswet is een mening die wij niet geheel delen. Echte participatie, waarin gezamenlijk naar draagvlak wordt gezocht voor belangrijke energie-vraagstukken, is vooral mogelijk als een plan nog geen duidelijke vorm heeft. Maar er is al sprake van bestaande gaswinning en afvalwaterinjecties in de regio en de ligging en omvang van de nieuwe velden liggen al vast. Te weten: de VDW velden (voorheen Boergrup en Lombok genaamd) en Leemdijk-De Bree-Smitstede (hierna: LDS) velden. Het aanboren ervan is het beoogde plan en reeds toegestaan aan Vermilion op grond van de winningsvergunning.
Wij mogen in deze fase meedenken over een alternatieve locatie van een boorlocatie.
Dit past volgens ons niet binnen de doelstelling van de participatiewet.

1.2. De relatieve nulsituatie ligt volgens ons in 2009

In het c-NRD staat onder 3.1.3. dat de huidige situatie de referentiesituatie is voor het starten van een participatietraject voor het in kaart brengen van milieueffecten en natuureffecten. Daarmee zijn wij het oneens. Het meest gunstige moment om mee te kunnen denken over mogelijke boorlocaties lag wat ons betreft in 2009 toen, net als nu, sprake was van de start van een uitgebreide Rijkscoördinatie regelingsprocedure (hierna: RCR). Namelijk voor de beoogde uitbreiding van afvalwaterinjecties in onze regio. En aangezien afvalwater een bijproduct is van gaswinning stond destijds al vast dat sprake zou zijn van aanstaande gaswinning in de velden, waaruit inmiddels wordt geproduceerd.

De regio heeft meerdere Natura 2000-gebieden, kwetsbare beekdalen en waterhuishoudings-problematiek en de cumulatieve bodemdaling moest reeds in 2018 worden bijgesteld naar 5.2 cm. Dat wil dus zeggen: boven de kritische grens van 5 cm waarboven het waterschap waarschijnlijk het punt zal bereiken om maatregelen te moeten nemen die haaks staan op de kostbare maatregelen die zijn genomen voor de verbetering van de waterhuishouding, ten gunste van de Natura 2000-gebieden.

Wij delen daarom het standpunt van Vermilion uit november 2009 (startnotitie uitbreiding afvalwaterinjecties registratienummer: MD-MV20092105) dat destijds inderdaad sprake was van een relatieve nulsituatie. Op dat moment was er ruimschoots gelegenheid geweest om de toekomstige plannen van de beoogde gaswinning in volle omvang te ontvouwen en de effecten ervan cumulatief mee te wegen in zowel het MER als de Passende Beoordeling in samenhang met de afvalwaterinjecties. Daarmee bedoelen we niet dat alle projecten op hetzelfde moment zouden zijn gestart, maar wél dat de leefomgeving destijds een adequaat overzichtsbeeld had ontvangen van de plannen in de regio. Door het gefaseerd aanvragen van vergunningen ontstond de situatie dat tevens een gefaseerd – of beter gezegd – versnipperd beeld wordt gegeven van de effecten. Dit is niet in lijn met het Zorgvuldigheidsbeginsel, Voorzienbaarheidscriterium, Milieu- en Natura2000 bescherming, het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en het Verdrag van Aarhus zoals vastgelegd in de Europese wetgeving.

Hierdoor is decentrale overheden en inwoners de gelegenheid ontnomen om destijds beter af te kunnen wegen of er mogelijkheden zijn voor gaswinning en afvalwaterinjecties op deze schaal OF alternatieve energievoorzieningen

We hebben verzocht om duidelijkheid waarom deze gelegenheid destijds niet is benut in 2009 en waarom de uitgebreide procedure rond de afvalwaterinjecties – nota bene ná een aardbeving van 2.8 op de schaal van Richter ten gevolge van afvalwaterinjecties – is afgebroken en waarom werd besloten geen Plan-MER, geen Project-MER en geen Passende Beoordeling op te stellen terwijl de Commissie m.e.r haar adviezen kort ervoor had geformuleerd op 3 november 2009 (rapportnummer 2318-40). Adviezen die, achteraf gezien, zeer relevant zijn gebleken. Het gebrek aan een dergelijke nulmeting maakt, in combinatie met onze bevindingen (zie punt 2), dat het volgens ons niet verantwoord is om nu nog een geschikte boorlocatie aan te wijzen om nieuwe velden aan te boren. Daarbij nog opgemerkt dat het in totaal om vijf nieuwe velden in onze regio gaat, namelijk VDW én LDS velden, en het nog onduidelijk is OF en HOE de cumulatieve effecten worden beoordeeld en OF dit in samenhang zal zijn met de bestaande velden.

VERZOEK: de vragen die wij hierover in onze 'Reactie' (februari 2021) hebben gesteld, zijn onbeantwoord gebleven. Wij verzoeken nogmaals om duidelijkheid over bovenstaande in de NRD.

1.3. Onderzoek University College Londen: alle nog winbare voorraden gas, olie en kolen moeten in de bodem blijven om klimaatdoelen te halen

In het c-NRD staat onder 2.1. de mening dat de uitbreiding van aardgaswinning als *"minst vervuilende fossiele brandstof een belangrijke rol kan vervullen in de transitie naar een CO2 arme energie-voorziening in 2050¨.* Maar in een recent gepubliceerde wetenschappelijke studie van de University College Londen is geconcludeerd dat de nog winbare hoeveelheden olie, gas en kolen in de bodem MOETEN blijven om de CO2 uitstoot terug te dringen en om de opwarming van de Aarde te beperken tot 1.5 graad Celcius. Om zodoende de klimaatdoelen te halen.

Dan rijst des te meer de vraag of de beoogde uitbreiding van gaswinning verantwoord is ten opzichte van onze Natura 2000 gebieden. Zeker gezien de herinrichtingsdoeleinden voor onze beekdalen en hún rol in het klimaatvraagstuk. Namelijk herstel van natuurlijke waterwegen, zoals beekdalen, om zodoende een toename van waterberging te realiseren, als rechtstreekse compensatie voor de gevolgen van de klimaatverandering veroorzaakt door CO2 uitstoot. Zoals het geval in het beekdal van de Vledder Aa.

De recente watersnoodramp in Europa, die ook ons land trof, heeft de noodzaak van het creëren van extra waterbergingscapaciteit voldoende aangetoond, zoals ook onderstreept door ex demissionair minister Cora van Nieuwenhuizen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Zij liet publiekelijk weten een direct verband te zien tussen opwarming van de Aarde ten gevolge van CO2 uitstoot én de recente watersnoodramp en wees op de noodzaak om meer dan voorheen te focussen op verbetering van waterhuishouding en toename van waterberging. Dat betekent dat als we de klimaatdoelen willen halen géén nieuwe gasvelden meer moeten aanboren, omdat het onderzoek van de University College Londen heeft aangetoond dat het geen plek verdient in de energietransitie. Zeker niet als de gasvelden onder een Natura 2000-gebied liggen. Dan ligt het voor de hand om veel meer dan voorheen te focussen op het uitbreiden van waterberging ter compensatie van CO2 uitstoot EN alternatieve energievoorzieningen.

Met name van belang nu niet langer is uit te sluiten dat de uitbreidingsplannen van Vermilion zullen leiden tot het moeten afvoeren van water ten koste van het waterbergend vermogen, aangezien reeds de kritische grens van het waterschap is bereikt. Daarmee staan de vervolgplannen bij voorbaat haaks op de doeleinden om de waterhuishouding in de Natura2000-gebieden te verbeteren EN de klimaatdoelen te halen. Daarin heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zéker een zorgplicht, met de nadruk op de portefeuille Klimaat en wij hopen dat mevrouw Van Nieuwenhuizen haar wijsheid blijft propaganderen als nieuwe voorzitter van Energie-Nederland. De brancheorganisatie die zich sterk maakt voor alle energie-producerende bedrijven, waaronder Vermilion.

Wij vragen ons in dit verband af of de vervolgplannen van Vermilion niet strijdig zijn met het grootschalige initiatief 'Impuls nationaal parken' in onze regio. Zie:
https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/projecten/impuls-nationale/impuls-nationaal/
Wij lezen in de plannen dat het een gebied van 600 vierkante kilometer betreft en uit het gepubliceerde kaartje blijkt dat daarin vrijwel alle relevante velden van Vermilon hierin zijn gelegen. Er is inmiddels *"een begin gemaakt met de uitvoering van het impulsproject met als doel de huidige natuurkernen en het tussenliggende en omliggende landschap in de Drents-Friese grensstreek verder te ontwikkelen tot een samenhangend landschap"..*(..)..Hiervoor is *"ook een landschaps-ecologische analyse in de maak, waarin op* ***gebiedsniveau de waterhuishouding wordt beschreven inclusief de samenhang met de diepere ondergrond, bodemopbouw en vegetatie".***(..)... *"Het is van belang om tot een samenhangend verhaal te komen. Over behoud en herstel van natuur en landschap, het toekomstig landbouwkundig gebruik maar ook andere maatschappelijk relevante opgaven,* ***zoals aanpassing aan het veranderende klimaat en de energietransitie".***

VERZOEK: wij verzoeken de nog winbare aardgas-voorraden in de bodem te laten om de klimaatdoelen te halen en in onze regio op Natura2000-gebieden, waterberging EN alternatieve energievoorziening te focussen en om daarin de doelstellingen van de 'Impuls nationaal parken' mee te nemen.

2. Het huidige gehanteerde systeem rond gaswinning geeft onvoldoende rechtsbescherming aan mens, natuur en milieu

2.1. Vermilion geeft géén zekerheid ten aanzien van milieurechten

In het c-NRD staat onder 3.1.3. het volgende:

> *Referentiesituatie*
> *De huidige situatie vormt de referentiesituatie voor het bepalen van milieueffecten in het MER. Er zijn de volgende autonome ontwikkelingen in het gebied waarvan* ***voorafgaand*** *aan*

*de effectbeoordelingen in het MER bepaald zal worden **of** en **hoe** deze worden meegenomen:*

- *Komende jaren worden twee nieuwe boringen uitgevoerd vanaf locatie Wapse.*
- *Er is sprake van doorgaande productie van omliggende gasvelden.*
- *Er is sprake van doorgaande productiewaterinjectie vanaf locatie Nijensleek.*
- *Nominatie tot UNESCO werelderfgoed en verdere ontwikkeling van het beschermd dorpsgezicht Frederiksoord-Wilhelminaoord door toevoeging van nieuwe koloniewoningen*

VERZOEK: bovenstaand geeft geen zekerheid OF sprake zal zijn van een cumulatieve effectenkaart ten aanzien van zowel milieu- als natuur (Natura2000) aspecten en WELKE velden en activiteiten daarin zullen worden meegewogen en op welk moment dit zal worden bepaald. Wij verzoeken nogmaals om duidelijkheid. Ook verzoeken wij nogmaals om niet 2021 als referentiesituatie te hanteren, maar 2009, en het rapport van de Commissie m.e.r. uit 2009 als uitgangspunt te nemen.

2.2. Vermilion geeft géén zekerheid over het opstellen van een Passende beoordeling

In het c-NRD staat onder 4.1.8. dat er "eventueel" sprake zal zijn van de opstelling van een Passende beoordeling en dat dit uit een nog op te stellen Voortoets zal blijken. Dit is niet in lijn met hetgeen het ministerie liet weten in de 'Kennisgeving gaswinning VDW'. Daarin staat: ***"Het MER zal ook een passende beoordeling bevatten om mogelijke gevolgen voor Natura2000-gebieden in kaart te brengen".*** Wij delen de conclusie van het ministerie omdat het overeen komt met hetgeen de Habitatsrichtlijn (artikel 6) verplicht als:

- het plan/project niet direct verband houdt met of noodzakelijk is voor het beheer van het gebied
- het plan/project significante effecten **kan** hebben voor het gebied

Beide criteria zijn van toepassing in dit plan/project, zoals blijkt uit het c-NRD onder 4.1.8:

> *"De voorgenomen activiteit **kan** leiden tot effecten op natuur en natuurgebieden in de directe omgeving. Daarbij wordt speciaal gekeken naar de Natura 2000-gebieden. Bij de aanleg zullen er onder andere geluidseffecten zijn, en daarmee **mogelijk verstoring** van beschermde soorten. Indien er sprake is van stikstofemissies, kan dit negatieve effecten hebben op beschermde gebieden".*

Naast stikstofaspecten baren met name de cumulatieve effecten van deze en andere gaswinningen op de bodemdaling ons zorgen. Daar komt nog bovenop dat als gevolg van dit plan/project, in samenhang met andere projecten, de fase is bereikt om het 'hand-aan-de-kraan-principe' te hanteren en het aannemelijk is dat het waterschap gedwongen zal worden beheermaatregelen te nemen.
Ook dit is een gevolg van deze projecten en dient mede te worden beoordeeld.
Het betekent dat na het opstellen van de passende beoordeling, zoals de Habitatrichtlijn in artikel 6 lid 3 dat voorschrijft, wederom een mogelijkheid tot inspraak moet worden gegeven alvorens een besluit zal worden genomen. Het genoemde artikel geeft een volgorde aan: eerst een passende beoordeling, dan inspraak. Immers, zonder passende beoordeling kunnen wij niet op juiste wijze inspraak verlenen.

VERZOEK: wij verzoeken om duidelijkheid te geven over de verdere procedure.

2.2. Voorbeelden waaruit blijkt dat de rechtsbescherming voor mens, natuur en milieu onvoldoende gewaarborgd is in het huidige systeem rond gaswinning en afvalwaterinjecties

Hieronder geven wij twee voorbeelden uit de praktijk waaruit blijkt:

- dat het gehanteerde systeem rond vergunningaanvragen, besluitvorming en toezicht ontoereikend is foutgevoelig en (daarom) in onvoldoende mate rechtsbescherming biedt aan mens, natuur en milieu

- dat veel rapporten van een mijnbouwbedrijf de Nederlandse – onterecht – de rechtsbescherming genieten van 'strikt vertrouwelijk' of 'concurrentiegevoelig', terwijl het vaak milieu- en natuurgegevens betreffen die volgens de Wet openbaarheid bestuur (Wob), het Europese Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) en Verdrag van Aarhus niet op voorhand mogen worden onthouden

Voorbeeld 1: afvalwaterinjecties te Nijensleek (via verlading op de locatie te Eesveen)

In het c-NRD staat onder 3.1.3. dat sprake is van "doorgaande" afvalwaterinjecties en dat niet nu, maar later, zal worden vastgesteld of en hoe deze afvalwaterinjecties zullen worden meegewogen in het MER. Wij dringen aan op duidelijkheid over dit punt gezien het volgende:

- er is geen sprake van doorgaande afvalwaterinjecties: sinds november 2020 zijn deze gestaakt
- onderstaande voorbeelden tonen aan dat het onverantwoord is om de effecten van afvalwaterinjecties niet mee te wegen in het MER: zekerheid hierover is noodzakelijk

<u>Situatieschets</u>:
in 2009 werd een RCR-procedure gestart om afvalwaterinjecties te kunnen uitbreiden in de regio. Het was de bedoeling om de afvalwaterinjecties nabij Noordwolde (locatie Weststellingwerf-1) uit te breiden en de voormalige gasproductieputten Oldelamer en Nijensleek geschikt te maken voor afvalwaterinjecties. Er was sprake van een uitbreiding naar maximaal 3.2 miljoen m3 afvalwater, een hoeveelheid die vrijwel evenredig zou worden verdeeld over de drie putten. De Commissie m.e.r. bracht, op aanvraag van het ministerie, advies uit en wees op een groot aantal punten waaraan Vermilion aandacht moest besteden in het MER en Passende Beoordeling. Aandachtspunten gericht op 'bodemdaling', 'effect op waterhuishouding', 'integriteit van de put", 'de wijze waarop afvalwater wordt aangevoerd en gefilterd tijdens de verlading', 'cumulatieve effectbeoordeling', 'bevingsrisico ten gevolge van afvalwaterinjecties' en vóóral 'aandacht voor effecten op Natura2000-gebieden'.
Dit is slechts een greep uit de vele aandachtspunten van de Commissie m.e.r.

De locatie Nijensleek ligt zeer nabij het landgoed 'Heerlijkheid De Eese'. Het landgoed is aangewezen als cultuurhistorische buitenplaats met Rijksmonumentale status. Ook nabij ligt de 'Koloniën van Weldadigheid' welke onlangs is opgenomen in de UNESCO Werelderfgoedlijst. Zowel landgoed 'Heerlijkheid de Eese' als Werelderfgoed 'Koloniën van Weldadigheid' herbergen naast oude monumentale panden ook bijzondere natuurwaarden en de Vledder Aa functioneert hierin als een waardevolle, maar kwetsbare, "natte as" tussen de aanwezige Natura2000-gebieden. In ditzelfde gebied, en op zeer geringe afstand van afvalwaterinjectieveld Nijensleek, ligt gasveld Vinkega.

Kort nadat de Commissie m.e.r. in november 2009 haar rapport afrondde, en daarin onder andere wees op het bevingsrisico ten gevolge van afvalwaterinjecties, deed zich amper twee weken later een beving voor van 2.8 op de schaal van Richter nabij het dorpje de Hoeve. Vermilion concludeerde, na onderzoek, dat de beving was veroorzaakt door de afvalwaterinjecties in veld Weststellingwerf, welke destijds plaatsvonden op de locatie Weststellingwerf-1 nabij Noordwolde. De afvalwaterinjecties werden vervolgens niet uitgebreid te Noordwolde maar afgebouwd en Oldelamer werd niet geschikt gemaakt voor afvalwaterinjecties. Nijensleek bleef – als alternatief – over en sinds 2010 vinden aldaar afvalwaterinjecties plaats.

Het afvalwater, afkomstig uit putten van Vermilion uit geheel Nederland, wordt met vrachtwagentransporten naar Eesveen getransporteerd en aldaar verladen in de op de locatie aanwezige tanks alvorens het via een ondergrondse leiding wordt getransporteerd naar Nijensleek.

<u>Hieronder geven wij puntsgewijs onze ervaringen (zoals voorgelegd aan het SodM)</u>.

- ondanks het gebleken bevingsrisico bleef een opstelling van MER en Passende Beoordeling uit in 2009. De RCR procedure werd afgebroken – zonder opgave van reden – en er werd (alleen) een milieuvergunning voor de afvalwaterinjecties te Nijensleek vergund door de Provincie Drenthe met een daaraan aangehaakte omgevingsvergunning van het ministerie.
  Daarin waren de adviezen van de commissie m.e.r. niet verwerkt

- in 2017 meldde het ministerie in een kennisgeving dat er "onderhoudswerkzaamheden" waren gepland te Nijensleek. Bij navraag gaf het ministerie aan dat het een **'repair tubing leak'** operatie betrof. Uit het later gepubliceerde jaaroverzicht op www.nlog.nl bleek dat het monitorings-systeem begin september 2017 nog aangaf dat de putintegriteit "OKÉ" was, maar dat ditzelfde monitoringssysteem slechts 2 weken later signaleerde dat de put tot 1.500 meter diepte dusdanig was aangetast door het afvalwater, dat de integriteit niet langer was gewaarborgd. Dit gaf reden om de afvalwaterinjecties per direct te staken en begin 2019 werden de buizen tot 2 km diepte vervangen. Daarna zijn de afvalwaterinjecties hervat.
  Onze vragen of de put Nijensleek in 2010 werkelijk geschikt is gemaakt voor afvalwaterinjecties en of het monitoringssysteem deugdelijk is, zijn tot nu toe onbeantwoord gebleven
- ons Wob-verzoek om een zogeheten 'werkprogramma' te willen ontvangen, waarin onderzoeks-bevindingen staan over de toestand van de put, besloot het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) dat wij daarop recht hebben. Een beslissing waartegen Vermilion in beroep ging.
  De rechtbank Amsterdam deelde de mening van Vermilion dat het werkprocedé, om buizen te vervangen, zodanig uniek en daarom concurrentiegevoelig zou zijn dat – ondanks dat het werkprogramma milieugegevens bevat – toch niet krachtens artikel 10, vierde lid van de Wob hoeft te worden verstrekt. De bedrijfsbelangen wogen volgens de rechtbank zwaarder dan de rechtsbescherming van mens, natuur en milieu. SodM was het NIET eens met de uitspraak van de rechtbank Amsterdam en besloot – voor onze rechten – in hoger beroep te gaan.
  In november vorig jaar werd de zaak behandeld door een meervoudige kamer bij de Raad van State. De Afdeling sprak haar twijfels uit over de kwaliteit van het monitoringssysteem en dat het haar bevreemdt dat een operatie waarbij tot 2 km diepte buizen worden vervangen als 'onderhoud' wordt gemeld. De Afdeling trok in twijfel of de put in 2010 werkelijk geschikt was gemaakt en sloot nalatigheid niet uit. De afvalwaterinjecties zijn sinds de zitting gestaakt in Nijensleek en de Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan
- uit de gegevens op www.nlog.nl blijkt dat niet alleen in Noordwolde (2012) maar ook in Slootdorp (2015) de afvalwaterinjecties zijn gestaakt omdat de putintegriteit niet langer was gewaarborgd. Het afvalwater uit Slootdorp wordt sindsdien naar Eesveen/Nijensleek vervoerd. Nijensleek is daarmee, volgens de gegevens op www.nlog.nl, de enige put in Nederland waarin Vermilion (nog) afvalwater injecteert.
- SodM liet ons weten dat ook afvalwater uit Brakel en Waalwijk naar Eesveen/Nijensleek wordt vervoerd. Echter het betreft afvalwater uit o.a. Rot Fringe en Hardegsen formaties. Deze formaties komen niet voor in Noord Nederland. We hebben de vraag gesteld aan SodM of dit formatievreemde afvalwater in de Vlieland formatie te Nijensleek mag worden geïnjecteerd.
  In Waalwijk zijn (en worden) bovendien frack-jobs uitgevoerd waarbij doorgaans chemicaliën worden gebruikt maar de samenstelling van het afvalwater is ons onbekend. Deze gegevens ontbreken in de milieuvergunning en omgevingsvergunning behorend bij de afvalwaterinjecties te Nijensleek en de mogelijke effecten ervan zijn niet beoordeeld. We zijn in afwachting van een reactie hierover van het SodM
- in de op www.nlog.nl gepubliceerde jaaroverzichten met betrekking tot de afvalwaterinjecties te Nijensleek blijkt uit de geanalyseerde monsters dat het afvalwater sulfaathoudend is, oftewel H2S bevat, terwijl Vermilion in 2014 (zie aanmeldnotitie m.e.r. d.d. 22 januari 2014, pag. 19) onder kopje 'Kritische parameters voor acceptatie van het te injecteren productiewater m.b.t. de milieuvergunningsaanvraag) beschreef "*niet afkomstig van locaties waar sulfaathoudend gas (zuur gas) wordt gewonnen*". Wij zijn in afwachting van een reactie hierover van het SodM
- naar aanleiding van vragen van ons over twee benzeenemissieberekeningen heeft SodM bevestigd aan ons dat zij GEEN instemming heeft gegeven voor de wijze van benzeenemissie-berekenen behorend bij de afvalwaterverlading te Eesveen. Op basis van de 1e berekening werd namelijk geconcludeerd dat sprake was van een forse benzeenemissieoverschrijding terwijl hiervan in de herberekening geen sprake meer zou zijn. De eerder geadviseerde katalytische naverbrander en het opstellen van een stikstofemissieberekening zouden niet meer nodig zijn en de plaatsing van koolstoffilters zou voldoen. SodM bevestigde tevens niet te hebben ingestemd met het vervangingsregime voor de koolstoffilters, bedoelt om de benzeenemissie te verlagen zoals vereist volgens de minimalisatieplicht.
  Daarmee staat vast dat Vermilion niet had voldaan aan een belangrijk voorschrift behorend bij de omgevingsvergunning voor Eesveen. SodM gaf aan de kwestie te bespreken met Vermilion en op te lossen. Zeker belangrijk gezien de vervolgplannen van het bedrijf in onze regio en te

verwachten toename van afvalwater. Waar het afvalwater sinds november 2020 naartoe wordt getransporteerd is onbekend

- na de gasproductieperiode constateerde Vermilion in 2011 een bodemdaling van 1.5 cm boven veld Nijensleek en sloot uit dat de bodemdaling verder zou toenemen door afvalwaterinjecties. In 2017 liet Vermilion geodetische bodemdalingsmetingen uitvoeren in de regio en constateerde dat de bodemdalingskom boven veld Vinkega omvangrijker zal worden dan eerder aangenomen en zich zal uitbreiden naar afvalwaterinjectieveld Nijensleek met daarboven het verwachte diepste punt van 5.2 cm. Dat is bijna 4x meer dan in 2011 in een relatief korte periode (!)
- als oorzaak voor de uitbreidende bodemdalingskom wijst Vermilion naar de winning in veld Vinkega. In maart 2018 bleek uit de productiegegevens op www.nlo.nl dat de gasvolumes (uit de toen geldende winningsplannen voor veld Vinkega), bijna driemaal sneller waren gewonnen dan waarmee de minister in 2010 had ingestemd. Dit hoge tempo van winning ontstond door een productieuitbreiding van 450.000 Nm3 gas per dag naar bijna 1.2 miljoen Nm3 gas per dag zonder dat de jaarproductievolumes in toen geldende winningsplannen een dergelijke hoge productie op jaarbasis toestonden. En daarbij: zonder opstelling van een vereiste MER.
  Het in 2018 versneld bereiken van de productievolumes uit de toen geldende winningsplannen uit 2010, viel samen met de constatering van Vermilion (in bodemdalingsanalyse d.d. 8 juni 2018) dat de bodemdalings-kom boven Vinkega zich verder zal uitbreiden dan eerder gedacht en dat bodemdalings-prognoses versneld moesten worden bijgesteld. Volgens ons toont dit het causale verband aan tussen 'tempo van winning' en het sneller moeten bijstellen van bodemdalings-prognoses.
  Dit risico is in 2009 niet (h)erkend noch beoordeeld in risicoberekeningen terwijl in de Kamerstukken 26 219 (no. 3 en no 7) blijkt dat het verplicht is om 'tempo van winning' van een bepaald gasvolume in een winningsplan op te nemen omdat het belangrijke factoren zijn voor het bepalen van de maximale bodemdaling. Zie meer hierover onder Voorbeeld 2.

Conclusie bij voorbeeld 1:

Wij menen de noodzaak te hebben aangetoond om de effecten van de afvalwaterinjecties nu in ieder geval wél mee te wegen in het MER en Passende Beoordeling behorend bij de voorgenomen 'gaswinning VDW' en wijzen op het belang om het advies van de Commissie m.e.r. uit 2009 daarin als basis te gebruiken. We verzoeken om duidelijkheid op dit punt, vóórdat de procedure rond de 'gaswinning VDW' wordt voortgezet. Immers uitbreiding van gaswinning in onze regio zal leiden tot een toename van bijproduct afvalwater. En dan doelen we niet alleen op de plannen in de nieuwe VDW en LDS velden maar ook op de winningsvergunningen om te mogen boren onder het Natura 2000-gebied 'Dwingelerveld' (vanaf de Musels bij Beilen) en "aan de noordoostzijde van de gemeente Westerveld". Daar bevindt zich "een tweede potentieel gashoudend reservoir", zoals Vermilion liet weten op 15 december 2016 in het dorpshuis te Wapse (zie Powerpoint presentatie van Vermilion uit 2016).
Dit veld ligt dan klaarblijkelijk óók onder het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld (hiena: DFW&L), zoals ook de velden Diever en VDW, en zal aangeboord mogen worden vanuit de gemeente Ooststellingwerf (provincie Friesland) op basis van een reeds verleende winningsvergunning.

VERZOEK: wij verzoeken om duidelijkheid over bovenstaande punten temeer omdat we ons bezorgd maken over de samenstelling van de afvalwaterstromen en de verschillende stoffen die daardoor in de put te Nijensleek worden geïnjecteerd en de mogelijke schadelijke chemische reactie die hierdoor kan optreden in de geologische laag Vlieland

Voorbeeld 2: gasproductie te Wapse (veld Diever)

Situatieschets:
Veld Diever, dat sinds eind 2015 vanuit de locatie Wapse wordt geproduceerd, ligt onder het Natura2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld (hierna: DFW&L) waaronder ook de VDW velden liggen. De locatie Wapse, vanwaaruit ook de LDS velden zullen worden aangeboord, ligt in het stroomdal van de Vledder Aa en zeer nabij het Natura2000-gebied.

In het c-NRD staat onder 3.1.3. dat niet nu, maar later, zal worden besloten of de effecten van de diepboringen, het testen en de beoogde gaswinning in de VDW als LDS velden **gezamenlijk** zullen worden beoordeeld. En dat dit ook geldt voor de effecten in de nabijgelegen velden.
We verzoeken om duidelijkheid op dit punt nu de minister in juli dit jaar besloot dat er geen aparte MER wordt opgesteld voor de effecten van de voorgenomen activiteiten te Wapse in de LDS velden.
Gezien de omstreden geschiedenis te Wapse (zie hieronder) vinden wij het een understatement dat natuur en milieu geen belangrijke nadelige effecten zouden ondervinden van de aanleg van boorgaten, het testen en de gasproductie in de LDS velden en dat de opgestelde MER uit 2016 zou volstaan voor de gasproductie. Dit is in onze ogen een onjuiste beslissing die gebaseerd is op fouten uit het verleden, ontstaan door een ontoereikend en foutgevoelig gebleken systeem rond gaswinning. Als volgt:

Tijdens de zoom-infobijeenkomst begin dit jaar en in de 'Kennisgeving' werd uitgelegd dat de RCR procedure verplicht is op grond van de Mijnbouwwet (artikel 141a, lid 1, sub a) omdat de VDW velden deels onder het Natura2000 gebied DFW&L liggen. We stelden vervolgens de vraag waarom dit in 2013 niet voor veld Diever gold. In de beantwoording van de vragen (zie www.rvo.nl/gaswinning-vdw) ontvingen wij de volgende reactie onder punt 39:

> *"Op grond van art. 141a van de Mijnbouwwet is de rijkscoördinatieregeling (RCR)-procedure van toepassing op de aanleg of uitbreiding van een mijnbouwwerk ten behoeve van de opsporing of winning van koolwaterstoffen in of onder een Natura 2000-gebied.*
> *In 2013 was de **gedachte** dat een situatie waarin er nog geen mijnbouwlocatie bestond ('green field'), er nog geen sprake was van een **mijnbouwwerk** en daarom de Mijnbouwwet niet van toepassing was. Op de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het aanleggen van de proefboorlocatie Wapse was de RCR dus niet van toepassing, omdat op dat moment nog geen sprake was van een mijnbouwwerk. Daarom is ook destijds in 2013 voor de proefboorlocatie Wapse een vergunning aangevraagd bij en verleend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westerveld, en niet door de minister van EZK. Het milieudeel van de proefboring was wel de verantwoordelijkheid van de minister, maar daarvoor gold destijds nog geen vergunningplicht.*
>
> *Het college heeft destijds geoordeeld dat een MER niet nodig was voor het doen van een proefboring op de locatie Wapse. Omdat destijds nog geen vergunningplicht gold voor diepboringen, en er dus geen besluit was op basis waarvan een mer-beoordeling moest worden gedaan, maar er wél een mer-beoordelingsplicht gold voor boringen, werd het mer-beoordelingsbesluit voor de proefboring 'opgehangen' aan het ruimtelijke besluit voor de proefboorlocatie.*
>
> *Sinds 2013 is de mijnbouwwet- en regelgeving aanpast. Voor het doen van een proefboring met behulp van een mobiele installatie is een omgevingsvergunning milieu vereist.*
> *De mer-beoordeling wordt aan deze vergunning verbonden.*
>
> *Mede doordat nu een vergunningplicht geldt voor boringen, wordt een 'green field' situatie – waarbij er dus nog geen **mijnbouwlocatie** is, maar wel vergunningen worden aangevraagd voor het aanleggen daarvan – thans gezien als de aanleg van een mijnbouwwerk, waarop de Mijnbouwwet van toepassing is, en dus ook de RCR op grond van artikel 141a van toepassing kan zijn. Omdat voor de locatie Boergrup door de minister een inpassingplan wordt vastgesteld, en de procedure betrekking heeft op opsporing én winning, is sprake van een MER-plicht".*

<u>Hieronder geven wij puntsgewijs onze ervaringen waaruit volgens ons blijkt dat artikel 141a, lid 1, sub a al in 2013 wel degelijk van toepassing is voor de aanleg van de "mijnbouwlocatie" Wapse in 2013 en bovenal de Habitatsrichtlijn</u>:

- in de gewaarmerkte aanmeldnotitie uit 2013 behorend bij de omgevingsvergunnings-aanvraag staat dat de aanleg van de boorlocatie géén tijdelijk bouwwerk is, dat de aanleg een "mijnbouwlocatie" betrof, maar dat de te voeren procedure **"<u>onbekend</u>"** was.
  Óf de aanvrager was onbekend met artikel 141a, lid 1, sub a Mijnbouwwet óf hij wist niet hoe deze te interpreteren. Hoe dan ook, het is aannemelijk dat de gemeente Westerveld

– onterecht – als bevoegd gezag is aangewezen. De besluiten die het collega nam, juist of onjuist even daargelaten, zijn in dat geval niet verwijtbaar

- de gemeente Westerveld gaf destijds aan dat een omgevingsvergunning werd aangevraagd voor de aanleg van een "mijnbouwwerk¨ en dat betekent dat rechtstreeks artikel 141a, lid 1, sub a van de Mijnbouwwet van kracht is.

De definitie van een mijnbouwwerk was namelijk ook in 2013 al:

> *Mijnbouwbesluit Geldend van 01-01-2013 t/m 31-12-2015*
> *1. Als **mijnbouwwerk** als bedoeld in artikel 1, onderdeel n, van de wet worden aangewezen: a. **boorgaten**, bestemd voor de **opsporing** en winning van delfstoffen of aardwarmte of voor de opslag van stoffen, voor zover deze geen onderdeel uitmaken van de werken, genoemd in de onderdelen b tot en met e, en niet geheel buiten gebruik zijn gesteld;*

Arcadis schrijft op 28 mei 2013 in opdracht van GDF SUEZ E&P een startnotitie (rapport nr. 076919205) met daarin de beoordeling van een beoogde proefboring in een veld onder het Natura2000-gebied Schiermonnikoog waarvoor een RCR van toepassing is
Arcadis geeft (zie hieronder) een definitie van 'mijnbouwwerk' en een uitleg wanneer een RCR van toepassing is. Ook geldend in 2013:

> *"Onder het begrip **mijnbouwwerk** vallen **zowel boorgaten** als **werken bestemd voor de opsporing**, **de winning** en de opslag van delfstoffen, zo blijkt uit het Mijnbouwbesluit".....(..)..Per 1 juli 2008 zijn de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de daarbij horende Invoeringswet in werking getreden. Onderdeel van deze wet betreft de rijkscoördinatieregeling (RCR). De rijkscoördinatieregeling is bedoeld om bij projecten van nationaal belang de besluitvorming te stroomlijnen en te versnellen. Ook de besluitvorming over energie-infrastructuurprojecten – zoals de hier beoogde opsporing en winning van gas **onder** een Natura 2000-gebied – verloopt via deze rijkscoördinatieregeling. Op grond van artikel 141a, eerste lid, van de Mijnbouwwet is de rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening op dit project van toepassing. De wetswijziging waarin dit is geregeld, is per 1 maart 2009 in werking getreden. De minister van Economische Zaken is voor dit project aangewezen als projectminister".*

Hieruit blijkt dat 'boorgaten' voor het opsporen van delfstoffen (dus ook aardgas) rechtstreeks onder het begrip 'mijnbouwwerk' vallen. Of nóg duidelijker: een boorgat = een mijnbouwwerk. Het is daarom niet relevant of voor dat doel eerst een mijnbouwlocatie moet worden aangelegd. De aandacht dient dan uit te gaan naar de "bijzondere omstandigheid" dát er een boorgat (mijnbouwwerk) wordt aangelegd **onder** een Natura2000–gebied met als beoogd doel om daaronder gas op te sporen, te testen en te winnen. Dan is de Europese Habitatsrichtlijn van kracht, nog bóven de Mijnbouwwet. Dáár gaat het om in Artikel 141a, lid 1 sub a Mijnbouwwet

- dát veld Diever onder een Natura2000-gebied ligt blijkt niet de enige 'bijzondere omstandigheid' in 2013. Eind 2019 zijn uiteindelijk de well-rapporten over de diepboring in 2014 gepubliceerd op www.nlog.nl en daarin staat dat vanuit het boorgat (DIV-02) niet alleen perforaties zijn uitgevoerd naar de Rotliegend formatie, maar tevens naar de Zechstein formatie. Sterker nog: de Zechstein formatie blijkt middels een "acid stimulation" te zijn getest op gashoudendheid (zie well-rapport d.d. 16 december 2014, laatste pagina).
  Onder druk van 178.4 Bar werd zuur in de formatie geperst en bleek de formatie "probably gas bearing" (well-rapport d.d. 7 december 2014). Het ministerie heeft tijdens een zitting bij de Raad van State d.d. 10 mei 2021 bevestigd dat in 2014 inderdaad een zuurstimulatie is uitgevoerd en eraan toegevoegd dat het een "frack-achtige" activiteit betreft. SodM liet ons weten het oordeel van het Europees Milieuagentschap te delen dat een zuur-stimulatie beslist niet risicoloos is en verbindt er doorgaans strikte voorwaarden aan. Onderstaande voorwaarden zijn destijds echter niet verbonden aan de zuurstimulatie.

Hieronder de voorwaarden die SodM normaliter verbindt aan een zuurstimulatie.
Er dient door een mijnbouwbedrijf een 'locatie specifieke risico analyse' te worden opgesteld met daarin:

1. Status en integriteit van de put
2. Integriteit van de afdekkende lagen
3. Volumes en vloeistof samenstelling van de te gebruiken chemicaliën
4. Injectiedrukken en gevolg voor spanningscondities in het reservoir
5. Afstand van de put ten opzichte van gekarteerde breuken en het seismisch risico
6. Locatie van de put ten opzichte van drink- en grondwatergebieden
7. Geochemische interacties tussen de gebruikte vloeistof en gesteente/afsluitende lagen (incl. oplossingsverschijnselen)
8. Het afvoerplan van de (uitgewerkte) chemicaliën

SodM heeft in 2014 weliswaar een werkprogramma ontvangen van Vermilion over de voorgenomen zuurstimulatie, maar aangezien het rapport de rechtsbescherming geniet van 'strikt vertrouwelijk' heeft het destijds geen onderdeel uitgemaakt van de openbare procedure

- het waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) adviseerde in 2016 dat *als* sprake zou zijn van een zuurstimulatie dat zij daarmee alleen onder de hierboven opgesomde voorwaarden kan instemmen, met name ten aanzien van mogelijke vervuiling. Het waterschap is echter in 2013/2014 niet op de hoogte gesteld van de zuurstimulatie hetgeen ook geldt voor de gemeente Westerveld, belangengroepen en inwoners. De watertoets van het waterschap uit april 2013 beoordeelt alleen de aanleg van de mijnbouwlocatie en was ten tijde van de zuurstimulatie niet meer geldig. De status ná de zuurstimulatie is onbekend
- hieruit blijkt dat in veld Diever, liggend onder een Natura2000-gebied, in 2014 een boorgat is aangelegd en dat na de diepboring bovendien sprake is geweest van een een zuurstimulatie in een Zechstein formatie. Aangezien in het c-NRD staat dat het de bedoeling is om een Zechtstein formatie aan te boren, vragen wij ons af of het dezelfde Zechstein formatie is die in 2013 nog tot het 'Diever voorkomen' werd gerekend. (Zie: het 'confidentiële winningsplan' d.d. 28 mei 2014, o.a. B5.3. Dit winningsplan staat niet op www.nlog.nl maar is bekend bij Vermilion en het ministerie). In de beantwoording van de vragen wordt onder nr. 34 gesteld dat veld Diever en de VDW velden niet één veld is, maar dit vinden we discutabel.
  Mede omdat de gemeente in 2018 rapporteert:
  "Vermilon heeft dit jaar een melding bij EZ ingediend voor de rijkscoördinatieregeling (rcr) voor een nieuw aan te leggen proefboorlocatie aan Boergrup in Vledderveen. ***Vanuit deze locatie kan het veld Diever/ Wapse vanaf de andere zijde aangeboord worden.*** *Deze locatie ligt in de omgeving van een bestaande transportleiding naar Vinkega."*
  Als het inderdaad één voorkomen is, zoals de gemeente beschrijft, dan betekent dit dat de VDW velden tot het Diever voorkomen behoren. In dat geval ligt veld Diever voor het overgrote deel onder het Natura2000-gebied en dan zal dit veld ook vanaf de andere zijde van het Natura 2000-gebied worden aangeboord. Als dit inderdaad het geval is, dan is in 2013 niet alleen nagelaten om artikel 141a, lid 1, sub a Mijnbouwwet te hanteren, maar ook nagelaten om de gemeente Weststellingwerf te betrekken in de besluitvorming omdat het Diever voorkomen dán ook deels in bodem van die gemeente ligt.

Onze verdere ervaringen ten aanzien van de activiteiten te Wapse (veld Diever)

- in het voorjaar – broedseizoen - van 2014 startte Vermilion met de aanleg van de mijnbouwlocatie nabij Wapse, waaronder met heiwerkzaamheden. De voorzieningenrechter (rechtbank Noord Nederland) oordeelde op 27 mei 2014, met betrekking tot onze aanvraag voor een voorlopige voorziening, dat starten in het broedseizoen *"betekent dit dat reeds nu sprake van onomkeerbare gevolgen in de zin dat flora en fauna is verstoord"*. De uitspraak had geen rechtsgevolgen omdat de meest verstorende werkzaamheden voor de aanleg van de locatie, inmiddels voor 80% waren afgerond
- naar aanleiding van onze stelling dat de Natuurtoets uit 2013 ondermaats is liet het Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) onderzoek doen door de Dienst Landelijk Gebied (DLG). De dienst deelde onze mening en concludeerde op 6 oktober 2014 (referentie

PGSAN1/2014/HT/EHK):
"DLG is van mening dat het onderzoek mager is. De quick-scan vertoont kennis leemtes. Hierdoor kan niet op voorhand worden uitgesloten dat geen verbodsbepalingen worden overschreden. DLG voorziet mogelijke overtredingen van vissen, aanvliegroutes vleermuizen en of vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats. Deze verblijfplaatsen kunnen worden beschadigd, vernield en verstoord. Nader onderzoek dient te onderbouwen of door planaanpassing te worden uitgesloten. Dat is nu niet het geval".

Het rapport van DLG leidde niet tot rechtsgevolgen omdat Vermilion de gelegenheid werd geboden om nader onderzoek te doen. Echter de verstorende werkzaamheden tijdens de aanleg van de mijnbouwlocatie en de latere diepboring – waren inmiddels beëindigd en bij gebrek aan een uitgebreid onderzoek voorafgaand aan de werkzaamheden, had het achteraf in kaart brengen van de nog aanwezige natuurwaarden geen toegevoegde waarde meer

- eind 2015 startte Vermilion een langdurige extended well test te Wapse. De in juni 2015 verleende omgevingsvergunning stond de productie van 480.000 Nm3 gas per dag toe, echter Vermilion produceerde ver boven dat productieplafond. Maar zonder een toereikende omgevingsvergunning, zonder een MER, zonder een Passende Beoordeling en zonder een winningsplan. Het SodM overhandigde het dossier aan het Openbaar Ministerie (hierna: OM) en het OM oordeelde dit jaar als volgt: het moment dat de minister uiteindelijk instemde met het 1e winningsplan in juli 2017 en de productieuitbreiding naar 1.5 miljoen Nm3 gas per dag, had Vermilion door de overschrijdende dagproductie al 370 miljoen Nm3 gas gewonnen. Echter bij **gebrek** aan duidelijke wet- en regelgeving over hoeveel Nm3 gas tijdens een 'testperiode' mag worden geproduceerd en gewonnen kon het OM niet tot strafrechtelijke vervolging overgaan
- het bevreemdt ons dan ook dat de minister (van Economische Zaken en Klimaat) onlangs besloot dat het bestaande MER uit 2016 toereikend zou zijn om de nieuwe winning in de LDS velden te waarborgen, want in dit MER is alleen de productie van 980.000 Nm3 gas per dag is beoordeeld. Dus ondanks de overschrijdende productie, vanaf oktober 2015 tot augustus 2016, beoordeelt het MER niet de productie van 480.000 Nm3 gas per dag. Dat wil zeggen: het MER beoordeelt dus niet de max, dagproductie van 1.5 miljoen Nm3 gas zoals vergund in de omgevingsvergunning (2017). Uit veld Diever wordt nu nog 600.000 Nm3 gas per dag geproduceerd te Wapse. De resterende marge van 380.000 Nm3 gas per dag (980.000 Nm3 gas per dag min 600.000 Nm3 gas per dag) vinden wij relatief klein voor de beoogde gaswinning in de nieuwe LDS velden vanuit dezelfde locatie Wapse. Wij delen daarom niet de mening van de minister dat het verantwoord is om die ontoereikende MER nu ook te gebruiken voor de beoogde productie in de nieuwe LDS velden. Wij zijn het bovendien oneens met de beoordeling van de minister dat de beoogde diepboringen geen significante effecten kunnen hebben op milieu en natuur, gezien het risico dat bovenbeschreven geschiedenis zich zal herhalen. Maar het besluit van de minister is niet ontvankelijk voor bezwaar & beroep zoals in wetgeving geregeld. In het kader van de participatie was het volgens ons passend geweest dat het ministerie ook ons advies (als stakeholder) hierin zou hebben gevraagd of ons minstens, nog vóór de kennisgeving in huis-aan-huis-blad De Westervelder, op de hoogte had gesteld Wij verzoeken daarom om duidelijkheid of de diepboringen in de LDS velden gezamenlijk zullen worden beoordeeld in het nog op te stellen MER in de RCR procedure rond de VDW velden
- begin september 2017 beschreef het Dagblad van het Noorden dat Vermilion een bouwkraan op de locatie te Wapse had geplaatst. Bij navraag bleek de bouwkraan nodig om een perforatie uit te voeren tussen twee deelformaties in het Rotliegend, waarbij – met gebruik van explosieven – de productie werd verdriedubbeld van 480.000 Nm3 gas per dag naar bijna 1.5 miljoen Nm3 gas per dag. Alhoewel het vervangen van de verbuizing wel was aangekondigd in een 'Kennisgeving', gold dit niet voor de perforatie. Onze vragen hierover hebben veel teweeg gebracht binnen het ministerie en gaven reden tot zorg over manco's in wetgeving
- de productieuitbreiding naar 1.5 miljoen Nm3 gas per dag bleek niet in de pas te lopen met de jaarproductievolumes in het 1e winningsplan. Als elke dag 1.5 miljoen Nm3 gas wordt geproduceerd, zo legde de StAB uit (op aanvraag van de rechtbank Den Haag) dan zal op jaarbasis bijna 500 miljoen Nm3 gas worden gewonnen. Aangezien de jaarproductie-plafonds in het winningsplan veel lager lagen, was sprake van versnelde winning ten opzichte van het winningsplan. Zelfs driemaal sneller, zo bleek uiteindelijk uit de productiegegevens op www.nlog.nl, zoals ook het geval in het naastgelegen veld Vinkega

- vanwege de versnelde winning in zowel veld Diever als veld Vinkega dienden een inwoner uit Vinkega en Milieudefensie Westerveld in 2018 handhavingsverzoeken in bij het SodM.
  Dit viel samen met de constatering van Vermilion in 2018 dat de bodemdalingsprognoses versneld moesten worden bijgesteld. De productie in Vinkega werd gestaakt omdat de volumes versneld waren bereikt én vanwege een uitbreidende bodemdalingskom die in het verleden niet was voorzien. De productie in Diever mocht doorgaan, terwijl de winning in dit veld leidde tot verdere bijstelling van de bodemdalingsprognose van 5.2 cm boven veld Nijensleek
  Vermilion diende een effectbeoordeling op te stellen bij het dan voorliggend winningsplan Vinkega uit 2016 met betrekking tot de uitbreidende bodemdalingskom.

  De Mijnraad concludeerde:

  > "*"Echter, de Mijnraad is van mening dat de communicatie met regionale partners verbeterd kan worden, met name wat betreft de relatie tussen aardgasproductie en bodemdaling. Volgens de Mijnraad was het addendum op het winningsplan summier. Een uitgebreide uitleg en toelichting op de huidige en verwachte situatie zou op zijn plaats zijn geweest in dit addendum. De Mijnraad adviseert om transparant te zijn over de productiehoeveelheden en de bodemdaling. Dit kan gedaan worden door die productiegegevens openbaar te maken in combinatie met satellietgegevens van de bodemdaling in het gebied. De Mijnraad acht het op deze manier mogelijk om – soms zelfs tot op de millimeter – openheid te geven aan de partners in de regio over de bodemdaling…….".*

  Tot onze verbazing ging de minister niet in op het advies van de Mijnraad, terwijl de Mijnraad in feite aangaf dat zij een relatie ziet tussen productiehoeveelheden (tempo van winning) en bodemdaling. Daarom adviseerde de Mijnraad betere monitoring hetgeen betekent dat het punt is bereikt om 'Hand aan de kraan principe' te hanteren. De minister stemde echter in met het winningsplan-addendum behorend bij het dan voorliggend winningsplan Vinkega en deze werd niet gewijzigd. Onterecht, omdat al in 1999 werd ingezien dat 'tempo van winning' een risicofactor is en het advies van de Mijnraad daarop naadloos aansloot.

  Zo blijkt ook uit Kamerstuk 26 219, no. 3 en no. 7 uit 1999:

  > Kamerstuk 26 219, no 7, hoofdstuk 24 mijnbouwbesluit
  > *"In het Mijnbouwbesluit zullen met het oog op dit planmatig beheer van stoffen nadere regels worden gesteld. Zo zal er onder meer een verplichting worden opgenomen tot het maken van een winningsplan dat de instemming van de minister behoeft. In het winningsplan dient de vergunninghouder* ***precies*** *aan te geven op welke wijze (met welke technieken) en* ***<u>in welk tempo</u>*** *hij welke hoeveelheden wil winnen.* ***Omdat er een relatie kan bestaan tussen (hoeveelheid en tempo van) de winning en de te verwachten bodemdaling als gevolg van die winning zal het winningsplan een beschrijving moeten bevatten van de verwachte (maximum) bodemdaling".***
  >
  > Kamerstuk 26 219, no 3 onder 6.6:
  > *"Op grond van het Mijnbouwbesluit zal van de houder van een winningsvergunning worden gevraagd om een winningsplan te presenteren. In dit plan wordt, zoals reeds eerder beschreven, onder meer aangegeven welke de voorgenomen jaarlijkse winning is gedurende de looptijd van het plan. Als een voorgesteld winningsplan de instemming van de Minister van Economische Zaken heeft gekregen, zal de winning overeenkomstig het plan plaats moeten vinden. Omdat er een relatie kan bestaan tussen de winning en de te verwachten bodemdaling als gevolg van die winning, zullen de te verwachten (maximum) waarden in het plan moeten worden opgenomen ..(..)... Als bodemdaling te verwachten is zal het winningsplan een beschrijving moeten bevatten van de nadelige gevolgen en van de (voorgenomen) maatregelen om deze nadelige gevolgen op te vangen. Bij de beoordeling van het plan door de Minister van Economische Zaken zal, naast een beoordeling in het kader van het planmatig beheer van de delfstoffenvoorraad, ook beoordeeld worden*

> *of het* ***winningstempo*** ***en de winningswijze met het oog op de veiligheid en het milieu acceptabel zijn en of de voorgestelde maatregelen voldoende waarborgen inhouden om de nadelige gevolgen van die winning op te vangen".***

In het Groningerveld werd aanvankelijk ook gedacht dat 'tempo van winning' geen rol van betekenis speelde en werd het risico ervan op bodemdaling en seismische activiteit niet (h)erkend. Dit risico werd verhoogd naar 100% toen SodM in 2013 tot de slotsom kwam, na uitgebreid onderzoek te hebben gedaan, dat er wel degelijk een causaal verband bleek tussen 'tempo van winning' en de ernstige bevingsschade. Na de waarschuwing van SodM dat het gehanteerde 'tempo van winning' zou kunnen leiden tot bevingen van 5 op de schaal van Richter, werd de gasproductie in het Groningerveld pas verlaagd. Of 'tempo van winning' uiteindelijk wordt erkend als een factor van betekenis in een 'klein veld' zal de tijd leren.
Zo ja, dan zal dán kennelijk het risico worden bijgesteld naar 100%, zoals ook het geval in Groningen. Of de factor 'tempo van winning' überhaupt meegewogen kan worden in de gehanteerde risicoberekeningsmodellen is overigens nog de vraag.

Conclusie bij voorbeeld 2:

Wij vinden het oordeel van de minister dat de geplande diepboringen te Wapse niet zullen leiden tot belangrijke nadelige effecten en daarom geen plicht wordt opgelegd voor de opstelling van een MER of passende beoordeling, onbegrijpelijk. Dit komt niet overeen met de gebeurtenissen tijdens de diepboring in 2014, de uitspraak van de rechtbank Noord Nederland uit 2014 en de bevindingen van DLG over de Natuurtoets uit 2013, zoals hierboven aangehaald. Wij vinden de beslissing van de minister dan ook onzorgvuldig.

Daarnaast zijn wij het oneens met het oordeel van de minister dat de reeds bestaande MER de productie uit zowel veld Diever alsook de beoogde productie uit de LDS velden voldoende zou hebben beoordeeld. Immers het MER werd juni 2016 opgesteld terwijl Vermilion op dat moment het productieplafond van de in juni 2015 vergunde 480.000 Nm3 gas per dag, al geruime tijd had overschreden. Dan is het zeer nalatig om de effecten van de dagproductie van 480.000 Nm3 gas op het moment dat het MER wordt opgesteld, buiten beschouwing te laten. Het is zorgelijk dat de overproductie niet strafrechtelijk te vervolgen is, zoals het Openbaar Ministerie onlangs publiekelijk liet weten, vanwege manco's in wetgeving. En ook dat het niet mogelijk is alsnog een volledige MER af te dwingen voor de vergunde 1.5 miljoen Nm3 gas per dag. Des te meer omdat de winning van 370 miljoen Nm3 gas – zonder een instemming op een winningsplan – ook niet strafrechtelijk te vervolgen blijkt. Daarbij nog opgeteld: dat veld Diever in 2014 is aangeboord, en met zuren gestimuleerd, zonder het starten van een RCR procedure, terwijl het veld onder een Natura2000-gebied ligt.
Opvallend vinden wij ook dat de overschrijdende producties en versnelde winningen in de velden Vinkega en Diever samenvielen met het versneld moeten bijstellen van bodemdalingsprognoses.
Dat de Mijnraad dit causale verband opviel en de minister er dringend op wees dat het punt is bereikt om beter te monitoren (hand-aan-kraan-principe) vinden we echter niet terug in het c-NRD.

Wij hebben van meet af aan gesteld dat de locatie Wapse ongunstig was gekozen ten opzichte van het Natura2000-gebied en hebben gewezen op de noodzaak van de opstelling van een MER en een Passende Beoordeling, maar kregen destijds geen gehoor. Onterecht, zoals inmiddels is gebleken.
Het m.e.r.-beoordelingsbesluit voor de beoogde diepboringen en productie in de LDS velden, vanuit Wapse, geeft ons dan ook géén enkele reden om de vervolgplannen vol vertrouwen tegemoet te zien, gezien de hierboven beschreven geschiedenis. Misschien onbedoeld, maar deze voorbeelden illustreren dat de Nederlandse Staat en mijnbouwbedrijf Vermilion geen lering trekken uit de lessen uit het verleden. Wij zien een duidelijke parallel met de toestand in Groningen en de toeslagenaffaire.
De vraag is niet OF het gehanteerde systeem tot nadelige effecten leidt, maar wanneer.

VERZOEK: wij verzoeken extra aandacht te besteden in het NRD aan de hierboven aangehaalde ervaringen en duidelijk te maken dat de effecten van de beoogde diepboringen en gaswinning te Wapse cumulatief worden beoordeeld in de procedure rond de gaswinning van de VDW velden.

3. Er dient te worden onderzocht voor welke energievoorziening voldoende draagvlak is

3.1. Sociale aspecten zijn een belangrijke factor in onderzoek naar 'draagvlak'

De hierboven aangehaalde voorbeelden tonen aan dat het gehanteerde systeem rond gaswinning en afvalwaterinjecties onvoldoende rechtsbescherming biedt aan mens, natuur en milieu. Daarin is het sociale aspect, hoe de gevolgen van het gehanteerde 'systeem' worden beleefd, ook zeer belangrijk. Vooral omdat uiteindelijk sprake is van onvrijwillige risico's waarover de burger – ondanks de mogelijkheid tot participatie – niet de uiteindelijke beslissingen nemen.
Wantrouwen is hierin een belangrijke sociale factor die, zo mogen we aannemen, niet tot een groter draagvlak voor uitbreiding van aardgaswinning leidt. Kamerstuk 34 348, hoofdstuk 3 (2018) maakt het verschil duidelijk tussen vrijwillige risico's en onvrijwillige risico's zoals bij gaswinning het geval:

"Veiligheid heeft te maken met risico's. Risico's kunnen vrijwillig worden genomen, of onvrijwillig zijn. Bij vrijwillige risico's is er sprake van risico's waar burgers invloed op hebben en keuzes kunnen maken. De voordelen van de activiteit in kwestie wegen dan voor de burger op tegen de risico's. Bij onvrijwillige risico's, zoals geïnduceerde aardbevingen door gaswinning, zal sprake zijn van risico's die afhankelijk zijn van beslissingen die vanuit een algemeen belang gezien verantwoordelijk zijn, maar waaraan de gevolgen terecht kunnen komen bij een (kleinere) groep burgers..(..)…De OVV objectiveert veiligheid enerzijds door het begrip te relateren aan het uitblijven van lichamelijk letsel. Anderzijds verstaat de OVV onder 'veiligheid' ook de gemoedsrust van de bewoners van het gaswinningsgebied bij een werkelijke of dreigende verstoring van hun woongenot..(…)..Het aspect van beleving van veiligheid is uiteraard van groot belang. Echter het is niet mogelijk om dit bij bijvoorbeeld beslissingen over het al dan niet verlenen van vergunningen¨.

Dat het Kamerstuk de gaswinning in Groningen betreft, neemt niet weg dat het ook bij de gaswinning in 'Kleine velden' om onvrijwillige risico's gaat waarvan de beslissingen de belangen van een (kleine) groep burgers kunnen schaden én in onze regio de belangen van de Natura2000-gebieden. En als in die onvrijwillige risico's tevens sprake is dat het gehanteerde systeem ontoereikend is, zoals hierboven blijkt uit de door ons aangehaalde praktijkvoorbeelden, dan zet je ons allen met de rug tegen de muur.

Dit is niet in lijn met het voorstel om te mogen participeren op grond van de nieuwe Omgevingswet.
In de huidige omgevingswetgeving wordt het 'Nee, tenzij principe' nog gehanteerd maar wordt in de nieuwe Omgevingswet vervangen voor het 'Ja, mits principe'. Dit is in het voordeel van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag, zo lijkt het. Maar hier staat wel iets tegenover. Het 'Ja, mits principe' is toegelaten omdat het de bedoeling is om middels een aanpak van consensus tot een 'afsprakenlijst' te komen die dwingend is. Maar het betekent ook dat de initiatiefnemer zich uitermate dient in te spannen voor draagvlakvergroting en niet 'voor het gemak' mag aannemen dat er weinig weerstand is voor de voorgenomen plannen. Dat betekent volgens ons ook dat 'transparantie' en 'het pro-actief gegevens willen delen' geen loze kreten mogen zijn maar in de praktijk merkbaar. Desnoods via informatieplicht.

Zo had het ministerie het besluit genomen een 'omgevingsmanager' aan te stellen, maar kwam hierop helaas terug. Wij hebben de (tijdelijke) komst van de omgevingsmanager als positief ervaren omdat we haar als een laagdrempelig en makkelijk bereikbaar aanspreekpunt ervoeren. Ze bracht 'twee werelden' dichter bij elkaar bracht. Er was ruimte voor open discussies over het gehanteerde systeem rond gaswinning en er ontstond meer respect voor elkaars standpunten. Wij betreuren de beslissing dat er nu geen direct aanspreekpunt meer is binnen het ministerie en vrezen dat deze het creëren van draagvlak bemoeilijkt.

VERZOEK: wij verzoeken voldoende aandacht te besteden in de NRD aan de sociale aspecten in combinatie met draagvlak

3.2. Grondig onderzoek nodig om te bepalen waar draagvlak ligt: of uitbreiding gaswinning of alternatieve vormen van energievoorziening

Er mag niet op basis van vermoedens worden uitgegaan dat maar een klein aantal inwoners zich bezorgd zouden maken over de uitbreidingsplannen van Vermilion. Of er voldoende draagvlak is voor de uitbreidingsplannen, is twijfelachtig als niet eens bekend is onder inwoners dat ook sprake is van het willen aanboren van de LDS velden, naast de VDW velden.

Voorbeeld: wij (ondergetekenden) wonen in de wijk Kalterbroeken in Diever. Achter onze wijk bevindt zich veld Leemdijk (als onderdeel van de LDS velden) dat zich uitstrekt richting Wapserveen en het Natura2000-gebied Holtingerveld. We bemerken dat inwoners in Diever hiervan nauwelijks op de hoogte zijn. Er mag daarom niet worden verondersteld dat er voldoende vertrouwen en voldoende draagvlak is voor de diepboringen in zowel de VDW als LDS velden. Dan is betere communicatie vereist en dient volgens ons beter onderzocht hoe inwoners werkelijk tegenover de omvang van de uitbreidingsplannen van Vermilion staan of dat er meer draagvlak is voor alternatieve energievoorziening.

Wij hebben daarom in onze 'Reactie' (februari 2021) voorgesteld om het Nationale Programma Regionale Energiestrategie (RES) van de betrokken regio's op te nemen in dit pilotproject.
Het nieuwe voornemen tot gaswinning in de VDW velden wordt al als een gecoördineerde pilot beoordeeld op basis van de nieuwe Omgevingswet. Dat biedt volgens ons mogelijkheden.

We hebben ook voorgesteld om een 'goed gevuld' Omgevingsfonds in te richten uit de baten van de (bestaande) gaswinning, welke door een onafhankelijke organisatie zal worden beheerd. Niet alleen om (toekomstige) schadeclaims te kunnen afhandelen maar ook om de regionale RES een 'boost' te geven en om de infrastructuur klaar te maken voor de toekomst. Het ministerie heeft ons mondeling laten weten positief tegenover ons verzoek te staan en serieus te gaan overwegen om een substantieel bedrag van de aardgasbaten te gaan 'doneren' in een onafhankelijk beheerd omgevingsfonds.
In de beantwoording van de vragen die gesteld zijn in de 'Reacties' en tijdens een zoom-infobijeenkomst (zie www.rvo.nl/gaswinning-vdw) wordt echter wederom gesteld dat Vermilion een omgevingsfonds heeft ingericht welke door het bedrijf wordt beheerd. Daarmee is dus niet ingegaan op onze vragen en verzoeken op dit punt.

Wij stellen voor om grondig onderzoek te laten doen of er werkelijk voldoende draagvlak in de regio is voor verdere uitbreiding van gaswinning of dat inwoners andere mogelijkheden zien om in energie te voorzien die beter passen bij de Europese afspraken met betrekking tot de Natura2000 gebieden, de klimaatafspraken, de klimaatwet en de energietransitie. Een onafhankelijk enquêtebureau zou dit kunnen oppakken zodat een veel beter inzicht zal ontstaan hoe het energievraagstuk kan worden benaderd en opgepakt overeenkomstig de inzichten van inwoners, belangengroepen, lokale experts en decentrale overheden.

4. EINDCONCLUSIE

In het c-NRD staat dat nog niet vaststaat dat het MER een Passende beoordeling zal bevatten, terwijl het ministerie al heeft vastgesteld dat hiervan sprake is. Hierdoor is het onduidelijk OF en WELKE velden en activiteiten beoordeelt zullen gaan worden in de voorliggende procedure.
Dit geldt overigens voor zowel het MER als de Passende Beoordeling.

Daarover is duidelijkheid noodzakelijk omdat, met name door de cumulatie, de negatieve effecten op het milieu en Natura2000-gebieden niet zijn uitgesloten. Belangrijke onderwerpen hierin zijn onder andere stikstofdepositie, integriteit van de putten, (bodem)vervuiling (door gaswinning, onderhoudswerkzaamheden en afvalwaterinjecties), benzeenemissies, risico's bij 'onderhoudswerkzaamheden', overstralende verlichting, geluidsoverlast, frequentie van vrachtwagentransporten, bevingsrisico, reeds bestaande omgevingseffecten (zoals verkeer en landbouwactiviteiten), bodemdaling en de invloed ervan op de waterhuishouding en afname van waterbergend vermogen.

Door deze factoren wordt niet alleen de gemoedsrust en veiligheid van inwoners bedreigd, maar ook de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000-gebieden. Volgens de Mijnraad dient er volledige transparantie te zijn tussen productievolumes en bodemdaling en wees zij niet voor niets op de noodzaak tot adequatere monitoring.

Wij vinden het bovendien van belang dat sprake zal zijn van transparantere bedrijfsvoering en het (pro) actief willen delen van informatie. Ook bedrijfs- en concurrentiegevoelige informatie, vooral als het milieu informatie betreft. Ook dit vinden we een belangrijk onderwerp in het NRD.

Wij wijzen nogmaals op onze ervaringen zoals hierboven beschreven en verzoeken met klem deze mee te wegen in de NRD. In de nieuwe Omgevingswet zal de Mijnbouwwet helaas niet worden opgenomen, zo hebben we begrepen. Maar we hopen dat onze ervaringen ertoe bijdragen dat het systeem rond gaswinning, en met name de Mijnbouwwet, niet alleen gewijzigd wordt ten aanzien van de risico's van geo-thermie, maar ook ten aanzien van de gaswinning in de kleine velden.

Tot slot merken we op dat de voorliggende procedure is opgestart op grond van de huidige omgevingswetgeving, maar dat de besluiten krachtens de nieuwe Omgevingswet zullen worden genomen. Daarmee bevinden we ons dus in een 'grijs' overgangsgebied waarin nu nog een Rijkscoördinatieplicht geldt en straks een coördinatieplicht. Het is ons onduidelijk of de nu opgestelde rapporten in de toekomst voldoen aan de nieuwe Omgevingswet en welk gezag straks bevoegd is om de besluiten te nemen. Ook daarover graag meer duidelijkheid in de NRD.

5. Onze Zienswijze

Wij hopen dat u onze Zienswijze met interesse zult lezen en (alsnog) wilt reageren op onze vragen en verzoeken in de NRD.

Hoogachtend,
namens Milieudefensie Westerveld

[redacted]

[redacted]

Verzonden: 10/19/2021 6:36:35 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Gaswinning VDW concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Achternaam: [redacted]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [redacted]
Straat: [redacted]
Huisnummer: [redacted]
Postcode: [redacted]
Woonplaats: [redacted]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Buurtschap Wapserauwen

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Aan: Bureau Energieprojecten
Gaswinning VDW
Postbus 142 , 2270 AC Voorburg

[redacted] 4 okt. 2021

Van: Buurtschap Wapserauwen
Contactpersoon:
[redacted]

Zienswijze buurtschap Wapserauwen op Notitie Reikwijdte en detailniveau -c die gaat over de voorgenomen gaswinning in het zg. VDW project.

Wij zijn verheugd te merken dat er deze keer een betere en transparantere inspraakroute gevolgd wordt alvorens tot besluiten te komen over de gaswinning in onze omgeving. Een aanpak in de geest van de omgevingswet.
M.n. de milieuaspecten krijgen de nadruk. En wij vinden die ook van groot belang.

In deze fase van het participatietraject hebben wij echter in het bijzonder op de hoofdstukken 4.3 en 4.4 waar het gaat om de gevaren van bodemdaling en trillingen en bevingen een zienswijze die wij hieronder uiteen zetten.

Als bewoners zijn wij hier ongerust over en willen wij dat alle effecten in samenhang met elkaar bekeken worden. Dus dat de mogelijke gevolgen van **álle** gasvelden in onze omgeving en andere activiteiten in de ondergrond in samenhang met elkaar onderzocht worden. En dat een duidelijke analyse van de risico's op stapeling van effecten wordt gemaakt.

Als bewoners vinden wij het onvoldoende dat er met het oog op mogelijke schade aan gebouwen in de toekomst alleen de mogelijkheid wordt geboden schade te melden bij een commissie mijnbouwschade en dat die dan voor ons een claim bij Vermillion verzorgd.

Pluspunt hierbij is weliswaar dat je als bewoner niet meer zelf, of alléén, tegenover een grote mijnbouwonderneming staat.

Maar het bezwaar blijft bestaan dat er geen duidelijke meting van de startsituatie is, waardoor altijd discussie mogelijk blijft over welke schade nu precies is ontstaan door de gaswinning.

Met andere woorden, als de risico's op schade door het Rijk als nihil worden beoordeeld en het project als voldoende veilig, dan kan er toch ook geen bezwaar bestaan tegen het verrichten van een nulmeting of bouwkundige opname aan **álle** panden in en rond het betreffende gebied.

Wij menen dan ook dat zo'n nulmeting of bouwkundige opname zonder meer noodzakelijk is om "Groningse toestanden" te voorkomen. En om in geval van schade de omgekeerde bewijslast te hanteren.

Deze maatregelen zullen zeker bijdragen aan het gevoel van voldoende zorg vanuit de rijksoverheid voor de belangen van de inwoners van dit gebied.

Alle inwoners van onze buurtschap betuigen hun instemming met deze zienswijze , zoals blijkt uit bijgevoegde ondertekening .

[redacted]